

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 11 2020

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Emailadres: info@ASD.KaagenBraassem.nl of: secretariaat@ASD-kaagenbraassem.nl

*Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,
Weer een aflevering vol informatie m.b.t. het sociaal domein. Ik wil het niet al te lang maken, liever iets vaker een aflevering dan al te lange. Lukt dat? Zeker niet altijd, want er wordt veel gepubliceerd zeker nu in de 'corona-tijd'. Ik hoop dat het u allemaal nog goed gaat, in uw werk, in vrije tijd, met gezin, met familie, kortom met alles wat u dierbaar is. Ik mag niet klagen en doe dat dan ook niet, al is het leven wel een stukje saaier geworden.
Veel leesplezier en doe er uw voordeel mee!
Met vriendelijke groet
Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)*

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) "In de afgelopen vijf jaar hebben we goed werk gedaan", zegt Kees Slingerland
- 2) Inluzio, de zorginstelling heeft vrij spel in Hollands Kroon
- 3) Politieke aandacht voor de doelgroep arbeidsbeperkten
- 4) Zorgverzekeraars bewerkstelligen dat ook na de coronacrisis zorg geleverd kan worden
- 5) Ggz-cultuur totaal niet voorbereid op verandering en onverwachte gebeurtenissen
- 6) Nederland herwaardeert eindelijk haar publieke sector
- 7) Voor grote jeugdhulpaanbieders is het alle hens aan dek
- 8) Mensen met een schuldregeling hebben bijna altijd schulden bij de overheid
- 9) Oproep aan gemeenten om aanbieders Wmo en jeugdhulp financieel te compenseren
- 10) Opeens verloopt met name in zorg en andere vitale sectoren, samenwerking vanzelfsprekend
- 11) Pilot om te voorkomen dat mensen onder schuldenbewind komen te staan
- 12) Voedselbanken die in de problemen komen als gevolg van de coronacrisis
- 13) Het vinden van werk is er door de coronacrisis niet makkelijker op geworden
- 14) Vangnetten verdwijnen en mensen moeten het zelf uitzoeken
- 15) Een gesprek dat met een stervende patiënt, maakt indruk
- 16) Corona: We ontdekken de wereld waar veel mensen al voor deze crisis in leefden
- 17) Weinig verdringing op de arbeidsmarkt door migratie
- 18) Mensen met migratieachtergrond hebben te maken met achterstanden op de arbeidsmarkt
- 19) Eigen Kracht-conferenties in tijden van sociale afstand
- 20) Thuiswerkplek moet voldoen aan ergonomische beginselen
- 21) Taboe rond praten over schulden en het niet kunnen betalen van je rekeningen
- 22) Parkinson openbaart zich bij iedereen anders
- 23) Jan van Gorp lid Adviesraad Sociaal Domein Leiderdorp overleden
- 24) Er wordt veel gerommeld met cliëntenraden

- 25) In deze rare tijd is de verleiding om naar de fles te grijpen groot
- 26) Adempauze voor mensen met psychische kwetsbaarheid die grip op leven dreigen te verliezen
- 27) De invoering van de Omgevingswet wordt opnieuw uitgesteld
- 28) Het corona-virus houdt (bestuurlijk) Nederland nu al een tijdje in zijn greep
- 29) Gevolgen voor stelsel van kwaliteitsborging uit Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
- 30) Hoe is de praktijk van het thuiswerken?
- 31) Als een vaccin tegen coronavirus, zo werkt vroeg signaleren van baanverlies tegen schulden
- 32) Als je het niet doet, ben je de dief van je eigen portemonnee
- 33) Een kleine kerncentrale in Holland Rijnland of elders in de provincie
- 34) Vaker thuis gaan werken, als het virusgevaar is geweken
- 35) Structureel andere aanpak dakloosheid: recht op huisvesting en preventie voorop
- 36) Versnippering die het gevolg is van specialiseren opheffen
- 37) Nadenken over toekomstige woonwensen
- 38) Worstelen met Wet banenafpraak en mensen met arbeidsbeperking dat ze aan baan helpen
- 39) Natuur in haar ongereptheid bestaat al lang niet meer
- 40) “Hou vol” was de afgelopen weken het motto van het kabinet
- 41) Specifieke informatie over corona van veel patiëntenverenigingen en belangenorganisaties
- 42) Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes
- 43) De coronacrisis is een uitdaging voor alle ouders

1) “In de afgelopen vijf jaar hebben we goed werk gedaan”, zegt Kees Slingerland

Google melding Wmo: Alphens Nieuwsblad 4 april 2020

Cliëntenadviesraad verricht goed werk

vr 3 apr 2020, “In de afgelopen vijf jaar hebben we goed werk gedaan”, zegt Kees Slingerland. Als voorzitter van de Cliëntenadviesraad blikt hij terug op de inbreng die ‘zijn’ raad heeft gehad op het sociaal domein. “De ruim 25 adviezen die wij hebben uitgebracht aan het college van Burgemeester en Wethouders zijn vrijwel allemaal overgenomen.”

Alphen a/d Rijn - Tot 2015 kende Alphen aan den Rijn onder meer een Wmo-adviesraad, die het college adviseerde op het gebied van de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Als gevolg van de gemeentelijke herindeling moest het functioneren van deze adviesraad opnieuw worden herzien. “Alphen kreeg toen een Inwonersadviesraad en een Clientenadviesraad”, kijkt Kees terug. “Je moet dan denken aan cliënten die gebruik maakten van de Wmo, een beroep deden op de bijstand of financiële ondersteuning nodig hadden.

In het sociaal domein gaat heel veel geld om. Iedere gemeente heeft de mogelijkheid om de Wmo op onderdelen zelf in te vullen en het was bijvoorbeeld onze taak om erop toe te zien hoe dit gebeurde. Denk bijvoorbeeld aan de manier van indiceren voor de hulp bij de huishouding. Indiceer je op basis van het aantal uren of is het doorslaggevend dat een huis schoon en veilig is?”

Pionieren Aanvankelijk was het voor de leden van deze adviesraad pionieren om de taken zo goed mogelijk uit te voeren. “Zo stonden we voor de vraag hoe de verhouding was met de Inwonersadviesraad. Brachten we gezamenlijk een advies uit, of ieder apart. Sommige onderwerpen kwamen immers in beide raden aan de orde.”

Ervaringsdeskundigen De Clientenadviesraad bestond uit negen leden, onder wie een aantal ervaringsdeskundigen. “Dat iedereen zich betrokken voelde bij het onderwerp blijkt wel uit de opkomst bij vergaderingen.

Daarnaast hadden we ook contacten met andere organisaties, zoals stichting Overleg Samenwerkende Ouderenorganisaties (OSO).”

Website De raad had een eigen website, bracht Nieuwsflitsen uit en de vergaderingen waren openbaar. “We hebben wel eens het idee geopperd om een keer per jaar een brede bijeenkomst over het sociaal domein te organiseren, waar iedereen welkom is. Daar zit heel veel werk aan vast, waardoor het niet uitgevoerd is.”

Goede samenwerking Dat de raad goed functioneerde is ook te danken aan de samenwerking met ambtenaren en de betrokken wethouder. “Incidenteel kwam het voor dat we met de wethouder niet op één lijn zaten.

Zo kregen wij klachten over de Regiotaxi, terwijl uit een eigen onderzoek van deze organisatie het tegendeel bleek. De wethouder verwees toen naar de uitslag van het interne onderzoek.”

Nieuwe uitdaging Hoewel Kees over een ruime bestuurlijke ervaring beschikt, was het onderwerp ‘zorg’ voor hem nieuw. “Ik ben vooral bestuurlijk actief geweest op het gebied van ouderenzorg en wonen, zo ben ik onder meer voorzitter geweest van stichting St. Jozef. De ervaring die ik de laatste jaren met ‘zorg’ heb opgedaan heeft me rijker gemaakt.”

Inclusieagenda De Clientenadviesraad en de Inwonersadviesraad zijn opgegaan in één nieuwe raad, de ‘Adviesraad Samenleving’. Een van de onderwerpen die Kees overdraagt aan de nieuwe voorzitter is de ‘inclusieagenda’ en dat vraagt enige toelichting.

“De gemeente heeft twee jaar geleden besloten dat iedere burger mee moet kunnen doen. Het is een hele opgave om dat te realiseren, het vraagt veel geld en energie.

Een dankbaar onderwerp voor de nieuwe adviesraad.”

Meer weten? Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de Cliëntenraad: www.car.adviesraden-alphenaandenrijn.nl

Rijk Huisman

2) Inluzio, de zorginstelling heeft vrij spel in Hollands Kroon

Google melding Wmo: Noordhollands Dagblad (persbericht) 5 april 2020

In Hollands Kroon heeft één zorgbedrijf de touwtjes in handen, maar wie controleert of dat goed gaat?

Suzanne Rijnja 04/04/2020 ANNA PAULOWNA Hij heeft het de wethouder een aantal keer gevraagd, vertelt Jan Eichhorn van GroenLinks Hollands Kroon. Wie is nu eigenlijk de Wmo-toezichthouder? Een antwoord kwam er nooit. De wethouder zou er later op terugkomen.

Eichhorn maakt zich zorgen. Om de controles, om Inluzio. De zorginstelling heeft vrij spel in Hollands Kroon. Het is de enige zorgaanbieder waar de gemeente een contract mee heeft, iets wat nergens anders in het land het geval is. Alle inwoners die recht hebben op zorg komen bij Inluzio Hollands Kroon terecht. Mantelzorgmoeders deden eerder al een noodkreet in deze krant, omdat ze het gevoel hebben dat ze geen kant op kunnen.

Inluzio gaat zowel over het toekennen als het uitvoeren van de zorg, maar kan ook doorverwijzen naar een andere zorgaanbieder. Opvallend is dat sinds de gemeente de zorg heeft onderbracht bij één partij, er een stuk minder wordt uitgegeven bij andere instellingen.

De zorggigant heeft de touwtjes dus in handen wat betreft de zorg in Hollands Kroon. Maar ziet er eigenlijk iemand toe op de kwaliteit van die zorg? Om antwoord te geven op die vraag, moet er onderscheid gemaakt worden tussen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdzorg.

Eerst de Wmo, daarvoor gaan we even terug naar de vraag van Eichhorn: wie is de Wmo-toezichthouder in Hollands Kroon? Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor deze wet, die er - simpel gezegd - voor moet zorgen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Om de kwaliteit van de Wmo-zorg te waarborgen is de gemeente verplicht om een toezichthouder aan te wijzen.

Geen toezichthouder In Hollands Kroon is die toezichthouder tot vorige week helemaal nooit aangewezen. Daarmee hoorde Hollands Kroon bij de één procent gemeenten zonder

toezichthouder, volgens het rapport Wmo toezicht 2018 (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, oktober 2019). De kwaliteit controleren? Dat gebeurde niet, zegt Eichhorn.

Volgens de gemeente gebeurde dat wel. „De Wmo-zorg werd door verschillende teams binnen de gemeente gecontroleerd, waaronder mensen van team Vitaliteit, dat betrokken is bij de ingediende bezwaren.” De woordvoerder laat weten dat Inclusio wordt gemonitord en dat de facturen worden gecheckt. Ook geeft de gemeente aan interne controle te doen bij Inclusio ‘alsof het onderdeel is van de gemeente’. Daarbij wordt vastgesteld of de verleende zorg op een rechtmatige wijze tot stand is gekomen. Zo’n rechtmatigheidsonderzoek is iets anders dan een kwaliteitsonderzoek. Een externe partij kijkt vervolgens weer naar de controle van de gemeente.

Ook wordt er sinds begin dit jaar een cliëntervaringonderzoek gedaan door de gemeente. Dat bevestigt Inclusio-woordvoester Leonie Nuijens. „Deze wordt op drie momenten bij een klant uitgevoerd door een externe partij, Magis. Daarnaast leveren we elk kwartaal bij de gemeente een rapportage aan met een verantwoording, zowel financieel als inhoudelijk.”

Formaliteit Het team Vitaliteit is nu aangewezen als toezichthouder. Waarom dat nu pas gebeurt? Met het ministerie en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is besproken dat kwaliteit voor snelheid gaat, laat de gemeente weten. En het aanwijzen zou slechts een formele kwestie zijn.

Eichhorn vertelt dat de vork anders in de steel zit. „Een toezichthouder moet benoemd worden, dat is een officieel beroep. Je stijgt uit boven onder andere de gemeentewet. Ze hebben er eigenlijk geen idee van en dat al sinds 2015.”

Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten omschrijft deze positie (Handreiking voor Gemeenten, 2017): ‘Aandacht verdienen de onderzoeksbevoegdheden van de Wmo-toezichthouders. Dat heeft te maken met de wetgeving waarop zij zich kunnen beroepen. Een Wmo-toezichthouder is een met toezicht belaste persoon in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (...). Beleidsambtenaren beschikken op grond van de Wmo 2015 niet over deze bevoegdheden vanuit de Awb. Zij mogen bijvoorbeeld wel bij een pgb-houder nagaan of er nog wel voldaan wordt aan de voorwaarden die in de toekenningsbeschikking zijn geformuleerd, maar geen dossiers inzien’. De toezichthouder heeft dus meer middelen om onderzoek te doen.

Onafhankelijk Dat een team binnen de gemeente deze functie nu krijgt, baart Eichhorn zorgen. Daarom heeft hij het college vragen gesteld over de taken en de onafhankelijkheid van dit team. Hij vraagt onder meer hoe het zit met belangenverstrengeling met de andere taken van de teamleden en waarom de gemeente niet heeft gekozen voor één onafhankelijke adviseur of de GGD.

Bij bijna tweederde van de gemeenten in Nederland is de GGD toezichthouder Wmo, volgens het rapport van de IGJ. In datzelfde rapport wordt benadrukt dat de onafhankelijke positie van de toezichthouder moet worden vastgelegd: ‘in het bijzonder wanneer de gemeente een eigen toezichthoudend ambtenaar aanwijst’. Hoe dat precies wordt vastgelegd in de gemeente Hollands Kroon, daar kan de gemeente zich nog niet over uitlaten. Aan de antwoorden op de vragen van GroenLinks wordt nog gewerkt.

De woordvoerder legt uit waarom er niet voor één onafhankelijke adviseur is gekozen. „Het hele team Vitaliteit wordt verantwoordelijk voor het toezicht, juist om niet zo kwetsbaar te zijn. Team Vitaliteit is verantwoordelijk voor allerlei taken en beleid binnen het Sociaal Domein en is uiteraard vakbekwaam. We gaan in gesprek met de GGD en regiogemeenten om te kijken of er in de toekomst structurele afspraken kunnen worden gemaakt en in de tussentijd hebben we het wettelijk geregeld door het team Vitaliteit verantwoordelijk te maken.”

Jeugdzorg Naast Wmo-zorg gaat Inclusio ook over de Jeugdzorg. De kwaliteit van die zorg wordt niet in de gaten gehouden door de gemeente, maar door de IGJ. Een inspectiedienst die onder het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport valt.

Ja, zegt de IGJ. Inclusio valt inderdaad onder hun toezicht. Een inspectiebezoek heeft de instelling echter nog nooit gehad.

Waarom niet? Dat komt omdat de IGJ simpelweg niet bij alle jeugdhulpinstellingen langs kan gaan, dat zijn er pak 'm beet zesduizend. Wel moet elke instelling zich jaarlijks verantwoorden met een zogenaamde JMV, het Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording. Woordvoester Eline Klooster: „Wij kiezen ervoor om die zorginstellingen te bezoeken met de meeste risico's in de zorg. Die bepalen we aan de hand van allerlei factoren: de grootte van de instelling, het soort zorg dat er wordt verleend, informatie van de Kamer van Koophandel, informatie uit eerder toezichtbezoeken, jaarverslagen of berichten in de media. Ook reageren we op signalen of meldingen die bij ons binnen zijn gekomen, bijvoorbeeld vanuit cliënten, naasten, zorgverleners of de betrokken Wmo-toezichthouder.”

Geen poot om op te staan Een toezichthouder die er tot afgelopen week officieel dus niet was in de gemeente Hollands Kroon. „Het komt erop neer dat Inluzio zichzelf controleert”, besluit Eichhorn. „Heel bizar hoe het geregeld is. Ik kreeg onlangs nog een telefoontje uit Leeuwarden, een gemeente die misschien ook alleen met Inluzio in zee wilde gaan. Ik zei: doet het niet, je weet niet waar je aan begint.”

Rapporten over gesprekken met cliënten geeft de instelling bijna nooit af of het duurt heel lang, zegt Eichhorn. De mantelzorgers die eerder hun beklag deden in deze krant ervoeren dat ook. Eichhorn: „Geen compleet dossier, dat is lastig. Als je die niet hebt, kun je wel naar de gemeente toe, naar de rechter toe, maar je hebt geen poot om op te staan.”

Achtergrond: Interne controle Inluzio controleert zichzelf ook op kwaliteit, vertelt woordvoester Leonie Nuijens. „Bij inhoudelijke beslissingen, die worden genomen door een wijkteammedewerker, gaat dit altijd in overleg met een buddy, werkbegeleider en/of in een casuïstiek overleg. Op deze manier wordt een beslissing goed gewogen en door meerdere professionele medewerkers beoordeeld. Ons team kwaliteit houdt interne audits op dossiers, wijkteammedewerkers worden vakinhoudelijk bijgeschoold en medewerkers krijgen trainingen op beleid en wetgeving en hebben wij een ISO 9001 certificering. Ook hebben wij voor klanten een klachtenproces ingericht.”

Achtergrond: Toetsingskamer De gemeente Hollands Kroon heeft een zogeheten toetsingskamer. Dit houdt in dat een groep, bestaande uit zeven raadsleden, elk jaar minimaal twee beleidsterreinen uitzoekt die onderzocht worden op doelmatigheid en effectiviteit. Dit jaar gaat het om het sociaal domein, jeugd en Wmo. De onderzoeksvraag moet nog worden geformuleerd, aldus de gemeente.

3) Politieke aandacht voor de doelgroep arbeidsbeperkten

LCR@ttentie 6 april 2020

LCR ziet veel haken en ogen bij wetsvoorstel banenafpraak en quotumregeling

Ja, er is politieke aandacht voor de doelgroep arbeidsbeperkten. Er komt een aangepaste quotumregeling om druk op de ketel te houden, en er is een doelgroepenregister voor mensen die tot de doelgroep banenafpraak behoren. Maar zijn dit de gewenste en noodzakelijke instrumenten? Hier tegenover staan ook weer veel nadelen, zoals stigmatisering, tegengesteld effect van quotumregeling (alleen doen wat nodig is) en minder aandacht voor kwalitatief goede werkplekken waarmee mensen met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk komen. De staatssecretaris van SZW, Tamara van Ark, doet er goed aan om het wetsvoorstel te toetsen aan het VN-verdrag Handicap. Dat is in hoofdlijnen het resultaat van de cliëntentoets door de LCR voor het wetsvoorstel vereenvoudiging van de banenafpraak en de quotumregeling voor arbeidsbeperkten.

Doelgroep? Al sinds de invoering van de banenafpraak is er veel discussie over. Wie behoort wel of niet tot de doelgroep? Is er sprake van verdringing? Is het aantal van 125.000 werkplekken genoeg of niet? De LCR vindt dat de doelstelling van de wet mee moet groeien met het aantal

vacatures op de arbeidsmarkt. In dat licht zijn het te weinig werkplekken die er in 2025 moeten zijn. Als straks de 125.000 banen er niet zijn dan ligt dat wat de LCR betreft niet aan het gebrek aan geschikte banen, maar de gebrekkige dienstverlening en ondersteuning van werkgever en werknemer.

Inclusietoeslag De LCR heeft zich al eerder voorstander getoond van de inclusietoeslag. Het wetsvoorstel Wet tegemoetkoming Loondomein (WTL) is nu vooral een voorziening voor werkgevers en dan ook nog een karige vol administratieve lasten. Daarom vraagt de LCR de staatssecretaris nogmaals te kijken naar de eerdere voorstellen voor de inclusietoeslag. Daarnaast zou een positief werkgelegenheidsbeleid en goede voorzieningen voor een inclusieve arbeidsmarkt op zijn plek zijn.

Klik voor: de cliëntentoets van de LCR voor het wetsvoorstel vereenvoudiging van de banenafpraak en de quotumregeling voor arbeidsbeperkten. (Fried: zie:

<http://www.landelijkeklantenraad.nl/Content/Downloads/LCR%2020-0035%20-%20Clie%CC%88ntentoets%20Wetsvoorstel%20vereenvoudiging%20van%20de%20banenafpraak%20%20d.d.%201%20april%202020.pdf>)

4) Zorgverzekeraars bewerkstelligen dat ook na de coronacrisis zorg geleverd kan worden

Zorgvisie 6 april 2020

Zorgverzekeraars: 'Wij doen er samen alles aan om zorgaanbieders overeind te houden'

Door continuïteitsbijdragen te betalen aan zorginstellingen, willen zorgverzekeraars bewerkstelligen dat ook na de coronacrisis zorg geleverd kan worden. 'We zitten niet met de hand op onze beurs', zeggen bestuurders Georgette Fijneman (Zilveren Kruis) en Ruben Wenselaar (Menzis) in een interview over het reddingspakket, dat zondag werd gepresenteerd.

Het gebeurt niet vaak dat bestuurders van zorgverzekeraars samen een interview doen en dat toont direct het bijzondere van dit reddingspakket. 'Dat we dit gezamenlijk doen, is uniek. We zetten ons normaal al in voor het maatschappelijk belang, maar we hebben dat nu nóg meer voor ogen', zegt Wenselaar. Fijneman vult aan dat alle elf zorgverzekeraars meedoen, dus ook DSW en kleinere partijen als IptiQ zijn aan boord. 'We nemen schouder aan schouder onze verantwoordelijkheid, zodat zorgaanbieders straks ook kunnen doorwerken.'

Alle zorgaanbieders die geen coronazorg leveren en hun reguliere behandelingen zien stilvallen door de corona-uitbraak, kunnen een continuïteitsbijdrage aanvragen. Ze krijgen over de maanden maart tot en met juni dan een percentage uitgekeerd van de normale omzet die ze zouden behalen uit te vergoeden zorg. Per branche zal het percentage variëren tussen 60 en 85 procent. Vanaf 1 mei zullen de verzekeraars die bijdrage gaan betalen.

Waarom denken jullie dat die percentages voldoende zijn? Met personeel en vastgoed lopen kosten al gauw op tot 100 procent?

Fijneman: 'We proberen te zorgen dat zorgaanbieders hun vaste kosten die doorlopen hiervan kunnen betalen. Als er geen productie is, kunnen ze variabele kosten wellicht wat drukken. Hoe de verhouding vaste en variabele kosten is en of zorgverleners nog een deel van hun behandelingen digitaal kunnen doen, verschilt per branche. Gupta gaat voor ons objectief kijken welke percentages passend zijn. Dat er geen 100 procent wordt uitgekeerd, past bij de bijzondere omstandigheden. Het gaat om wat nodig is om daadwerkelijk de continuïteit te waarborgen. Andere bedrijven worden bij overheidsregelingen ook niet volledig gecompenseerd.'

Waar wordt het percentage op berekend? Wenselaar: 'We kijken naar de voorspelde vergoede zorg per maand in dit jaar. De bedragen worden zo mogelijk uiteindelijk verrekend met wel verleende zorg en de extra productie na deze crisis. Wij willen graag onze premiegelden inzetten. We zullen daarvan dus de reguliere zorg van betalen die nog wel doorgaat, de kosten van coronagerelateerde zorg en deze continuïteitsbijdragen. We geven mogelijk meer uit dan voor dit

jaar was begroot, dan moeten we naar reserves kijken. Maar hoe dat uitpakt valt lastig te zeggen. Dat weet niemand zeker. Het is zeer de vraag hoeveel van deze zorg wordt ingehaald en of personeel na de coronacrisis in staat is om de uitgestelde zorg allemaal te leveren.'

Hoe horen zorgverleners hun percentage en hoe werkt het administratief?

Fijneman: 'In de loop van april komt Gupta met de percentages per branche. Die krijgen zorgaanbieders te horen via hun branchevereniging. Dan wordt ook bekend hoe het administratief voor ze zal werken. Waarschijnlijk kunnen ze één declaratie bij Vecozo doen, waarbij zorgverzekeraars dan ieder hun deel zullen betalen. We presenteren nu bewust een eenduidig reddingsplan, waarbij dus niet met elke zorgaanbieder nog moeten overleggen met alle zorgverzekeraars en we over een paar jaar nog steeds bezig zijn over welke bedragen nog betaald moeten worden. We kunnen daarbij niet alles aan de voorkant dichtregelen.'

Gaan jullie zorgaanbieders die een bijdrage verzoeken ook aanmoedigen toch hier digitale zorg tegenover te stellen?

Wenselaar: 'We willen ze wel aanmoedigen om waar mogelijk zorg te blijven verlenen. Maar wij denken dat zij dat zelf ook heel graag willen. We gaan dus niet per individuele zorgverlener met ze praten over iets meer of minder zorg digitaal doen. We vertrouwen dat ze hier zelf hun best voor doen.'

Wat opvalt is dat jullie ook met bijdragen komen voor ongecontracteerde zorgaanbieders. Hoe werkt dat?

Fijneman: 'Jazeker, we willen dit voor iedereen doen. Zij zijn net zo goed cruciaal voor de continuïteit van zorg na de crisis. Dus ook hen willen we graag overeind houden. Deze zorgaanbieders worden ook op basis van wat ze normaal ongeveer vergoed zouden krijgen bijgestaan. Daarvoor moeten ze wel een contract voor deze periode afsluiten. Of ze dat zullen doen? Dat denk ik wel, ook zij zullen problemen hebben met hun voortbestaan als ze geen zorg meer kunnen leveren. Het is overigens niet echt een zorgcontract, maar eigenlijk meer een betaalovereenkomst.'

En jullie willen ook al geld gaan vooruitbetalen in specifieke branches. Hoe nodig is dat?

Wenselaar: 'Bij veel zorgverleners helpt het al dat we declaraties versneld zijn gaan uitbetalen. Maar er zijn ook zorgverleners die weinig declaraties hebben staan. Zij kunnen vanaf half april vooruitbetaling van de continuïteitsbijdragen (waarschijnlijk 70 procent van normaal vergoede zorg, red.) aanvragen. We moeten zien hoe dit het beste kan gaan. Er zullen tienduizenden aanvragen komen. Dan moeten we kijken wie we het eerste helpen.'

Denken jullie dat zorgaanbieders hier genoeg mee zullen nemen?

Fijneman: 'Dat denken wij wel, want hiermee is hun continuïteit gewaarborgd. Volgens ons is dit plan fair, onafhankelijk en uitlegbaar. Zo kunnen wij zorgvuldig met ons premiegeld omgaan, de verantwoordelijkheid nemen voor meerkosten van coronagerelateerde zorg en komen zorgaanbieders er ook niet veel beter vanaf dan andere ondernemers in Nederland.'

Hoeveel geld denken jullie uiteindelijk te gaan uitkeren via deze continuïteitsbijdragen?

Wenselaar: 'Ik zou eens moeten gaan rekenen. We vergoeden normaal ongeveer 50 miljard euro aan zorg uit de basisverzekering, daarvan gaat de helft naar medisch specialistische zorg. Ik denk dat we voor de andere zorgaanbieders dan op een bedrag van ongeveer 1 a 1,5 miljard euro per maand uitkomen. Het gaat dus om enorme bedragen. Maar dat is ook nodig.'

Thijs Rösken

5) Ggz-cultuur totaal niet voorbereid op verandering en onverwachte gebeurtenissen

Zorgvisie 6 april 2020

'Ggz mag voorbeeld nemen aan somatische zorg in coronacrisis'

De ggz-cultuur is totaal niet voorbereid op verandering en onverwachte gebeurtenissen. Dat zegt Hans van Eeken, senior ervaringswerker. 'Ggz-organisaties zijn niet opgewassen tegen een crisis zoals die waarin we ons nu bevinden. Daarin verschillen ze totaal van de somatische zorg. Die gaan regelen

wat er nodig is en hands-on aan de slag. Het sociale domein en de ggz komen na twee weken eindelijk een klein beetje op gang,' aldus van Eeken.

'Ik wil het hele coronavirus absoluut niet bagatelliseren. Maar van zorgprofessionals zou je mogen verwachten dat ze niet thuis achter het raam gaan zitten. Kraamverzorgsters, wijkverpleegkundigen en thuiszorgmedewerkers komen ook nog gewoon langs bij hun patiënten,' aldus Van Eeken. Hij vindt dat deze coronacrisis des te meer de mislukking van de ambulante zorg naar boven brengt. 'In de klinieken gaat het allemaal wel goed. Ik heb veel respect voor hoe ze binnen met deze situatie om proberen te gaan. Dat geldt ook voor de crisiszorg en acute zorg, daar zit een type professional dat gewend is aan crisissituaties en onvoorspelbare gebeurtenissen. Het is het hele grote deel dat in de basis- en de gespecialiseerde ggz zit en ambulante hulp krijgt, dat op dit moment de pineut is.'

Uit de comfortzone 'Op veel plekken is nu de houding 'dat gaat natuurlijk niet door'. Dat zie ik zowel in de ggz als het sociaal domein gebeuren', vertelt Van Eeken. 'De eerste twee weken dook iedereen als het ware achter de dijken.' Als hij dan specifiek kijkt naar de ggz, valt hem op dat er vooral een soort van blinde paniek is ontstaan rond de ambulante ggz. 'Dat zagen we ook al toen en aantal jaar geleden de ambulantisering begon. De ggz'ers werden uit hun comfortzone geduwd, van terreinen af en uit de RIBW's, en wisten niet hoe ze daar mee om moesten gaan. De ggz is er de cultuur niet naar om dingen 'anders' te gaan doen.' Hij verwijst daarbij naar de vijfde monitorrapportage 'Ambulantisering en hervorming landelijke ggz' (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/ambulantisering-ggz-lijkt-mislukt/>) van het Trimbos Instituut van afgelopen december. Daarin kwam naar voren dat de ambulantisering van de ggz amper tot fundamentele verbeteringen heeft geleid.

Richtlijnen RIVM De RIVM-richtlijn die is opgesteld voor zorgmedewerkers buitenshuis (Fried: zie: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/professionals/buiten-ziekenhuis>) is volgens Van Eeken heel duidelijk. 'Als je een steunkous aan moet trekken, dan doe je dat met beschermende kleding. Ga je alleen langs voor een gesprek, dan maak je van tevoren duidelijk afspraken over 1,5 meter afstand en de andere basismaatregelen van de RIVM die voor iedereen gelden.' Ofwel, het RIVM verbiedt ambulante zorg thuis niet. Enige mankement aan deze richtlijn is dat alleen zorgverleners in de huisartsenzorg, thuiszorg, gehandicaptenzorg, verpleeghuiszorg, woonzorgcentra, kleinschalige woonvormen en ambulancezorg worden genoemd. Niet de ggz.

Van Eeken: 'De positie van de ggz bungelt er altijd een beetje bij. Aan de andere kant, GGZ Nederland had deze richtlijn prima één op één over kunnen nemen voor de ggz en daarmee de paniek waarin organisaties nu schieten wegnemen.' Dat is volgens Van Eeken niet gebeurd en hij is daarin erg teleurgesteld in de branchevereniging, die volgens hem momenteel vooral doet aan windowdressing. 'De ggz wil te graag mee op de golf van heldenverering die zich heeft gevormd voor zorgpersoneel.'

Kwetsbare gezinnen Van Eeken maakt zich onder andere zorgen over de spanningen die momenteel oplopen in kwetsbare gezinnen, waar alle hulp is weggefallen. 'Ik hoor dan bijvoorbeeld over een gezin met een gehandicapt kind. Zo'n kind is alle houvast en dagritme kwijt. Ouders slapen niet vanwege zijn onrustige gedrag. Maar op het moment dat ze hem laten opnemen, kunnen ze hem niet meer bezoeken. Dit soort gezinnen zitten in hele lastige situaties. We moeten ons echt afvragen hoelang we dit zo gaan volhouden'. Hij meent dat hulpverleners zich te makkelijk hebben ontkoppeld van hun verantwoordelijkheid en de zorg losgezongen is van de leefwereld van mensen.

Sociale context Van Eeken: 'Het valt me op dat veel professionals vinden dat ze over het algemeen heel goed bezig zijn en er echt voor de mensen zijn. Maar van hulpverleners die echt met de poten in de klei staan en van mensen zelf, hoor ik een heel ander verhaal. Dat is interessant.' Afgelopen jaar was Van Eeken projectleider van het ZonMw-project Klantprofielen van burgers (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/gemeenten-moeten-leren-van-mensen-met-verward-gedrag/>) in psychische crisis. De voornaamste conclusie uit dat project was dat professionals nog steeds bar weinig aandacht hebben voor de sociale context van de psychisch kwetsbare burger.

Lange termijn gevolgen Eerder sprak hoogleraar Delespaul (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/huisbezoeken-ggz-zijn-onmisbaar-ook-tijdens-de-coronacrisis/>) de verwachting uit dat de coronacrisis de ggz zou gaan leren dat die leefwereld er meer toe doet dan de diagnose die mensen hebben gekregen. Van Eeken is iets minder positief. Ook in de huidige coronacrisis ziet hij dat de aansluiting op de leefwereld van de meest kwetsbare groep nog steeds ontbreekt. Management en besturen hebben volgens hem daarnaast veel te weinig in de gaten wat de maatschappelijke gevolgen zijn van de beslissingen die ze nu nemen. Het ontbreekt volgens Van Eeken compleet aan middellange en langetermijnvisie. 'In 2021 kunnen we het geld dat nu geïnvesteerd wordt, niet nog eens in de zorg stoppen. Er zal bezuinigd moeten worden. Je krijgt verarming, gezinnen die nog meer op spanning staan, en dan hebben we het nog niet over de patiënten waarvan de ingreep of behandeling nu wordt uitgesteld.'

Peer-support Volgens Van Eeken is de hele ggz, maar ook het sociaal domein, dan ook te veel gericht op 'zorg'. 'Als er iemand iets mankeert, wordt er professionele zorg op gezet. Daarmee hebben we veel mensen te afhankelijk gemaakt van die zorg. Er is veel te weinig aandacht geweest voor empowerment en autonomie-ontwikkeling.' Dat zien we volgens Van Eeken juist in deze crisistijd naar voren komen. Hij pleit zelf al jaren voor een sterke infrastructuur van peersupport en zelfhulpgroepen.

'Die mis je nu ontzettend. Als we dat de afgelopen jaren goed hadden uitgerold, waren die groepen misschien niet bij elkaar gekomen, maar was er wel een basis geweest voor contact met lotgenoten'. Zelf start hij volgende week een zelfhulpgroep in Wageningen voor mensen met een uiteenlopende psychische problematiek. 'Daar moet je gewoon een locatie voor regelen, met voldoende ruimte en afstand mogelijkheden. Ik ga gewoon door, omdat juist deze mensen erg bang gemaakt worden door de (sociale) media. Ze durven niks meer, maar zitten thuis te verstijven. Ze hebben dit contact nodig om daar weer even uit te kunnen stappen.'

Shannah Spoelstra

6) Nederland herwaardeert eindelijk haar publieke sector

LCR@tentie 7 april 2020

Blog Amma Asante: van applaus betaal je geen huur

Zorgwerkers die om acht uur 's avonds gedurende een paar minuten applaus kregen van de Nederlandse bevolking, politici en zelfs van leden van het Koninklijk huis. Om hen te bedanken voor het ongelooflijke werk dat zij onder zeer moeilijke omstandigheden verzetten voor iedereen die wordt getroffen door het coronavirus. Dat applaus is zeer verdiend. Waar zou Nederland nu zijn zonder al deze hardwerkende kanjers?

Iedereen beseft dat de samenleving het in deze crisis niet redt zonder hen. En buiten de crisis trouwens ook niet. De waardering voor zorgwerkers heeft lang op zich laten wachten. Zij en vele andere werkenden in de jeugdzorg, het onderwijs, bij de politie en bijvoorbeeld in de huishoudelijke hulp hebben de afgelopen jaren zwaar onder vuur gelegen door de kille bezuinigingen van de laatste twee kabinetten. En waarom? Omdat zij dachten dat een sterke publieke sector en een overheid die daarin wilde investeren gemakkelijk vervangen kon worden door de participatiesamenleving en eigen kracht van burgers.

Nederland herwaardeert eindelijk haar publieke sector en dat is maar goed ook. Het is fijn, maar de waardering moet meer zijn dan dat applaus. Immers als een verpleegkundige bij de huurbaas, eigenaar van de kinderopvang of de bakker aankomt zetten met applaus in ruil voor een maand huur, opvang voor de kinderen of brood, dan vrees ik dat zij of hij daar niet mee wegkomt. Uiteindelijk gaat het toch om de centjes.

Onze premier, leden van het kabinet en volksvertegenwoordigers applaudisseerden enthousiast mee op die bewuste avond. Ik hoop dat het kabinet en politici met evenveel enthousiasme bereid zijn om de benodigde financiële middelen in te zetten om burgers, vooral die werkzaam zijn in de

publieke sector, op een fatsoenlijke wijze door deze crisis te loodsen. Zeker nu ook het CPB heeft doorberekend dat in het worst-case scenario het werkloosheidspercentage kan oplopen naar 10%.

Een manier om werkenden fatsoenlijk door de crisis heen te loodsen is door het maken van harde afspraken met bedrijven wanneer zij overheidssteun ontvangen. Het zou namelijk erg zuur zijn als we achteraf moeten ontdekken dat bedrijven de overheidssteun voor het in dienst houden van personeel hebben ingezet om bijvoorbeeld aandeelhouders mooie bonussen te kunnen blijven uitkeren. Of om werknemers op een oneigenlijke manier richting vrijwillig ontslag te duwen. Zo'n voorbeeld hoorde ik al en het zal vast niet het enige zijn.

Een medewerker van een adviesbureau die als interim accountant kan worden ingezet, zit sinds de crisis zonder opdrachten thuis omdat de orderportefeuille van haar werkgever is afgenomen. Naast de zorg als alleenstaande moeder voor haar twee jonge schoolgaande kinderen doet ze erg haar best om nieuwe opdrachten te krijgen. Ze doorzoekt LinkedIn en bestookt vrienden, familie en collega's of ze binnen hun organisaties behoefte hebben aan interim financieel adviseurs. De werkgever belt haar in week twee van de crisis of ze online op gesprek wil gaan voor een nieuwe opdracht. Het gesprek verloopt goed en ze kan de opdracht gemakkelijk vanuit huis doen. De opdracht gaat vervolgens niet door omdat de klant en haar werkgever het niet eens kunnen worden over haar tarief. In week drie vraagt de werkgever haar om zelf op zoek te gaan naar opdrachten. Daar is ze al mee begonnen maar ze stopt er nog meer tijd in. Ze is ook al begonnen met een online opleiding om haar tijd nuttig te besteden. Vervolgens belt de werkgever: als de situatie niet wijzigt, moet hij haar en haar collega's laten zoeken naar een nieuwe baan. Het lukt het bedrijf kennelijk niet om met een teruglopend orderportefeuille de salarissen van de medewerkers te blijven uitbetalen. O ja en de werkgever is nog wel zo aardig om haar te helpen bij haar zoektocht naar een nieuwe baan: er is zelfs al op LinkedIn gekeken en er zijn veel geschikte vacatures!

Hoe dit verhaal gaat aflopen? Dat weten we (nog) niet. We zijn wel allemaal bang voor dit scenario. Het scenario dat ondanks de overheidssteun contracten toch worden beëindigd en er massaal ontslagen gaan vallen.

Medewerkers met 0-uren contracten of zzp'ers waren al niet zeker van hun inkomen. Velen van hen zijn hun werk en inkomen kwijt. Straks is het de beurt aan de mensen met een vast contract.

Je zou toch zeggen dat het kabinet zich moet realiseren dat er meer moet worden ingezet op burgers zodat zij en niet alleen de bedrijven fatsoenlijk door de crisis worden geloodst.

Geef iedereen die een vitaal beroep heeft een bonus.

Grijp de maand mei, de maand van het vakantiegeld, aan om je van je goede kant te laten zien. Iedereen kan het geld, vakantie of niet, goed gebruiken. Is het niet voor nu, dan is het wel voor later. Het is in ieder geval een compensatie voor de schandalige bezuinigingen die zich hebben voltrokken in de vitale sectoren de afgelopen jaren.

En geef de burgers die ondanks alle overheidssteun toch hun baan verliezen, extra lucht en tijd om zich te herpakken: verleng de basis WW van drie naar acht maanden. Die tijd hebben ze hard nodig om zich te herpakken, te scholen en een nieuwe baan te vinden.

Daarna krijgt het kabinet applaus van alle werkers in vitale en andere sectoren.

Dat is dan ook een welverdiend applaus.

Amma Asante

Voorzitter LCR

7) Voor grote jeugdhulpaanbieders is het alle hens aan dek

Binnenlands Bestuur 7 april 2020

JEUGDHULP OP AFSTAND WERKT NIET ALTIJD

Voor grote jeugdhulpaanbieders is het alle hens aan dek om de zorgverlening zo veel mogelijk te continueren. De financiële afspraken die met gemeenten zijn gemaakt, stellen aanbieders nog niet helemaal gerust. Dat blijkt uit de 'Corona-quick scan jeugdhulpaanbieders' van de Jeugdautoriteit.

Yolanda de Koster 07 apr 2020 1 reactie

Voor grote jeugdhulpaanbieders is het alle hens aan dek om de zorgverlening zo veel mogelijk door te kunnen laten gaan. Met name ambulante zorg wordt veel op afstand gegeven. Zorgen zijn er over crisissituaties en het gebrek aan beschermende materialen voor jeugdzorgmedewerkers. De financiële afspraken die met gemeenten zijn gemaakt, stellen aanbieders nog niet helemaal gerust.

Jeugdautoriteit Dat blijkt uit de 'Corona-quick scan jeugdhulpaanbieders' van de Jeugdautoriteit, in handen van Binnenlands Bestuur. Met het onderzoek, uitgevoerd tussen 23 tot en met 26 maart, wilde de Jeugdautoriteit inzichtelijk maken wat de gevolgen van de corona-crisis zijn voor het aanbod van cruciale jeugdhulp in Nederland. Doel van de Jeugdautoriteit is om de continuïteit van cruciale jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te borgen.

Financiële nood Geen enkele van de grote jeugdinstanties verkeert in acute financiële nood. Een kleine meerderheid (52 procent) geeft aan dat het goed gaat en nog eens 46 procent dat het redelijk gaat. Zeventig procent voorziet de komende twee maanden geen liquiditeitsproblemen. Een meerderheid (52 procent) ziet de financiële positie later dit jaar veel somberder in. Een derde denkt later dit jaar geen liquiditeitsproblemen te hebben. Minder omzet wordt als belangrijkste reden genoemd voor mogelijke liquiditeitsproblemen. Ook extra kosten, onvoldoende bevoorschotting en een vertraagd declaratieproces vanwege zieke werknemers worden als oorzaken genoemd voor mogelijke financiële problemen.

Steunmaatregel Of het zover komt, zal deels afhangen van de duur van de crisis en de afspraken die rijk en VNG met gemeenten hebben gemaakt over doorbetaling van de zorgrekening, ook al kan die zorg niet of anders worden geleverd. Het merendeel van de grote jeugdhulpaanbieders (83 procent) heeft inmiddels contact gehad met de gemeente waarmee contracten zijn afgesloten. Aanbieders vrezen dat de verzilvering van de afspraken met de VNG een hoop administratieve lasten met zich meebrengt. Een enkele aanbieder oppert de steunmaatregel centraal uit te voeren of het via lumpsumbekostiging te regelen.

Hectisch In alle jeugdzorginstellingen is het 'hectisch', maar zij krijgen de zorg voor 'een heel eind' geregeld, aldus de Jeugdautoriteit. Vooral ambulante hulp wordt op afstand (digitaal) geregeld, bijvoorbeeld door beeldbellen. Zorgen zijn er over crisissituaties. Die lijken toe te nemen als spanningen in het gezin oplopen vanwege de beperkende maatregelen. De problematiek kan op afstand minder goed worden ingeschat en minder goed worden verholpen. Huisbezoeken zijn vanwege de zeer beperkt beschikbare beschermende materialen voor medewerkers niet altijd mogelijk.

Niet optimaal Zorg en ondersteuning in groepsverbanden en op scholen wordt niet of nauwelijks meer geleverd. Het niet of beperkt face-to-face contact hebben werkt 'vertragend' en 'niet optimaal', geven aanbieders aan. Specialistische behandelvormen kunnen onvoldoende worden uitgevoerd. Bij minder draagkrachtigen is digitale hulpverlening niet altijd mogelijk omdat er geen internet in huis is. Dagbehandeling wordt nauwelijks meer gegeven. Ook is het zicht op de veiligheid van kinderen minder.

Noodscenario's Instellingen zijn nog volop bezig noodscenario's of back up plannen te maken om te zorg door te kunnen laten gaan. Zorgen zijn er ook over de 'tweede golf' rond de vakantieperiode. Jeugdhulp wordt nu uitgesteld én door de crisissituatie ontstaat veel nieuwe psychosociale problematiek. Instellingen vrezen een terugval bij cliënten omdat er nu geen bezoek mag komen en omdat er vaak alleen hulp op afstand kan worden geboden. De behandeling verloopt dan niet volgens plan. Zeker op jongeren met stoornissen kunnen de coronamaatregelen 'grote invloed' hebben.

De quick scan betreft een momentopname, benadrukt de Jeugdautoriteit. 'De crisissituatie verandert snel en mogelijk geldt dat ook voor de actualiteitswaarde van dit onderzoek.' In mei, of eerder indien nodig, voert de Jeugdautoriteit een vervolgonderzoek uit.

8) Mensen met een schuldregeling hebben bijna altijd schulden bij de overheid

Binnenlands Bestuur 7 april 2020

CONVENANT VOOR SCHULDREGLINGEN KOMT PRECIES OP TIJD

Mensen met een schuldregeling hebben bijna altijd schulden bij de overheid, zegt schuldhulpvereniging NVVK. Daarom tekenen zes grote overheidscrediteuren vandaag een overeenkomst onder de noemer 'Eén Overheidsconvenant'.

Adriaan de Jonge 07 apr 2020 Zes overheidsorganisaties die verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de schuldenstapel hebben een convenant getekend met schuldhulpvereniging NVVK om sneller regelingen te kunnen treffen voor schulden bij overheidsinstanties. Het convenant gaat net op tijd in, zegt NVVK, die als gevolg van de coronacrisis een 'stuwmeer' aan schuldhulpaanvragen verwacht.

'Eén Overheidsconvenant' Overheidspartijen zijn samen verantwoordelijk voor ruim de helft van de totale schuldenlast in Nederland. De Belastingdienst is bijvoorbeeld de op één na grootste schuldeiser van het land. Mensen met een schuldregeling hebben bijna altijd schulden bij de overheid, zegt schuldhulpvereniging NVVK. Daarom tekenen zes grote overheidscrediteuren vandaag een overeenkomst onder de noemer 'Eén Overheidsconvenant'. Dit moet het afsluiten van schuldregelingen makkelijker maken. Naast de Belastingdienst doen het CJIB (Centraal Justitiele Incassobureau), het CAK (dat schulden int voor zorgverzekeraars), het UWV, DUO en de Sociale Verzekeringsbank mee.

Duidelijkheid Het convenant moet voor mensen met schulden sneller duidelijkheid bieden over hun financiële situatie, en voor de schuldeisers en schuldhulpverleners moet het tijd besparen. Het convenant bevat bijvoorbeeld de afspraak dat een schuldhulpverlener na een eerste gesprek met een hulpvrager een 'stabilisatieperiode' kan aankondigen, waarna overheidscrediteuren geen extra boetes meer opleggen en de lopende incassomaatregelen tijdelijk opschorten. Verder beloven overheidscrediteuren 'zich in te zetten' om binnen 15 dagen te voldoen aan een verzoek om het volledige saldo van de vorderingen met de schuldhulpverlener te delen. Vervolgens gaan overheidscrediteuren 'in principe altijd' akkoord met een voorstel voor een schuldregeling.

Rijksincassobeleid NVVK-directeur Geert van Dijk sprak zich eerder bij Binnenlands Bestuur uit over de overheid als schuldeiser. Terwijl de linkerhand van de overheid mensen met schulden helpt, legt de rechterhand nog meer boetes op, merkte hij op. Hij pleitte voor een 'heldere visie op rijksincassobeleid', die er volgens hem nog niet was. Dit convenant is een nieuwe bouwsteen voor dat rijksincassobeleid, laat woordvoerder Auke Schouwstra weten.

Tijdwinst Het convenant moet schuldhulpverleners meer tijd opleveren omdat ze minder met overheidscrediteuren hoeven te onderhandelen en te overleggen. 'Maar dat betekent niet dat je nu als gemeente minder geld hoeft uit te geven aan schuldhulpverlening. We willen juist meer doen met de tijd die we hebben', aldus Schouwstra. De extra tijd wil de NVVK besteden aan gedragsverandering bij mensen met schulden, zodat de kans op recidive wordt verkleind.

Stuwmeer Ook wil de NVVK meer mensen helpen. Dat is hard nodig, want de NVVK verwacht een explosie van aanvragen voor schuldhulpverlening als gevolg van de coronacrisis. Het aantal aanmeldingen loopt nu terug, vertelt Schouwstra. Hij wijt dat aan het feit dat schuldhulpverleners hun werk nu vanuit huis moeten doen en daarom hulpvragers minder goed bereiken: 'Deze groep is gewoon minder vaardig met online communicatie. Daarom verwachten wij dat zich nu een stuwmeer aan hulpvragen vormt, dat binnenkort op ons afkomt. Misschien wel een verdubbeling van het aantal aanvragen. Dit convenant komt dus precies op tijd.'

9) Oproep aan gemeenten om aanbieders Wmo en jeugdhulp financieel te compenseren

Zorgvisie 7 april 2020

Blog: De gevolgen van de coronacrisis binnen het sociaal domein

De uitbraak van het coronavirus en de afgekondigde maatregelen hebben grote impact op uitvoering van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Zowel gemeenten als zorgaanbieders begeven zich door deze situatie op onbekend terrein en dit stelt hen voor een aantal urgente vraagstukken. Advocaten Bastiaan Wallage, Wouter Koelewijn en Freek Reijmerink van Van Benthem & Keulen geven duidelijkheid.

Een van de vraagstukken die door de coronacrisis is ontstaan luidt of gemeenten gehouden zijn de vergoedingen aan (niet-)gecontracteerde aanbieders te continueren, ook in het geval de aanbieder door de beperkende maatregelen in verband met de coronacrisis de geïndiceerde ondersteuning en/of zorg feitelijk niet meer kan leveren.

Eenduidig beleid gemeenten ontbreekt Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo 2015 en Jeugdwet. Hierdoor zijn op gemeentelijk niveau verschillen ontstaan in de uitvoering van de voornoemde wetten. Deze verschillen zijn ook terug te vinden in de wijze waarop gemeenten momenteel de gevolgen van de coronacrisis aanpakken.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft op 25 maart 2020 om die reden een dringend beroep gedaan op gemeenten om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financiële zekerheid te bieden over de periode van in elk geval 1 maart 2020 tot 1 juni 2020. Voor de extra kosten die gemeenten als gevolg hiervan maken, worden zij door het Rijk gecompenseerd. Uit de brief van 25 maart 2020 volgt een oproep aan gemeenten om in de volgende situaties aanbieders financieel te compenseren.

Innovatieve hulpverlening Door de coronacrisis zullen niet alle aanbieders de hulpverlening kunnen uitvoeren conform de indicatie. Naar het oordeel van de VNG vraagt dit van gemeenten om ruimte en soepelheid in de verantwoording. Het voorgaande betekent dat zorgaanbieders de geïndiceerde hulpverlening, zo lang de coronamaatregelen gelden, op een innovatieve wijze flexibel moeten kunnen uitvoeren zonder dat dit gevolgen heeft voor de bekostiging van deze hulpverlening door de gemeente. Ook eventuele meerkosten die door zorgaanbieders worden gemaakt om de zorg flexibel te kunnen leveren, dienen naar het oordeel van de VNG door gemeenten te worden vergoed.

Doorbetaling Daarnaast bestaat er een groep aanbieders die de geïndiceerde hulpverlening helemaal niet meer kan uitvoeren door de coronacrisis. Denk hierbij bijvoorbeeld aan aanbieders van vervoersvoorzieningen. Doordat de scholen zijn gesloten, zal de omvang van de ondersteuning door deze aanbieders tijdelijk enorm afwijken van de normale situatie. De VNG acht het van belang dat de contractueel overeengekomen financiering onverminderd plaatsvindt met als doel acute liquiditeitsproblemen bij aanbieders te voorkomen. Ook de aanbieders die dus feitelijk de zorg niet kunnen leveren dienen hiervoor, naar het oordeel van de VNG, wel een vergoeding te blijven ontvangen.

Maatregelen bij niet-gecontracteerde zorg Ook de zorgaanbieders die de zorg vergoed krijgen middels een persoonsgebonden budget (pgb) dienen naar het oordeel van de VNG te worden gecompenseerd door gemeenten. Deze niet-gecontracteerde aanbieders dienen volgens de VNG in aanmerking te komen voor een extra vergoeding (via het pgb) van bijvoorbeeld meerkosten. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten extra budget storten voor budgethouders indien de situatie dat vereist.

Aanbevelingen en vervolg Om onduidelijkheid en discussie achteraf te voorkomen, adviseren wij gemeenten en gecontracteerde zorgaanbieders specifieke afspraken over de meerkosten en/of de doorbetaling zonder dat de daadwerkelijke hulpverlening wordt geleverd schriftelijk vast te leggen in een addendum bij de overeenkomst. Indien dergelijke vergoedingen door gemeenten worden uitgekeerd aan niet-gecontracteerde zorgaanbieders, via een extra pgb, adviseren wij gemeenten dit vast te leggen in een tijdelijke (crisis)beschikking. Op deze wijze kunnen in de verhouding tussen gemeente en zorgaanbieder afspraken worden gemaakt, duidelijkheid worden gecreëerd en worden discussies, al dan niet uitmondend in juridische procedures over gewekt vertrouwen en/of de rechtmatigheid van de hulpverlening, voorkomen. Op dit moment

worden bovenstaande uitgangspunten door het Rijk en de VNG verder uitgewerkt en wordt door de VNG gewerkt aan een handreiking voor gemeenten.

De brief van de VNG van 25 maart 2020 is voor gemeenten juridisch niet bindend. Gezien de financiële tekorten die binnen het sociaal domein zijn ontstaan en de eerdere terughoudendheid van het Rijk om gemeenten hierin tegemoet te komen, is het de vraag of gemeenten eerdergenoemde extra kosten, bij wijze van voorschot, willen en kunnen vergoeden. Gemeenten zijn namelijk contractueel niet gehouden tot het integraal doorbetalen van geïndiceerde hulpverlening die feitelijk niet meer door de aanbieder wordt geleverd. Wij kunnen ons daarom voorstellen dat zorgaanbieders met voldoende financiële reserves niet zonder meer, of slechts onder bepaalde voorwaarden, de geïndiceerde hulpverlening gedurende de crisismaatregelen toch bekostigd krijgen.

Naar ons oordeel vraagt ook de huidige crisissituatie om maatwerk, waarbij het primair aan de gemeenten is om in overleg met de (gecontracteerde) aanbieders afspraken te maken over de continuïteit van hulpverlening en de vergoeding die daarvoor wordt verkregen. Wij adviseren gemeenten om de uitgangspunten en procedures om meerkosten vergoed te krijgen en/of geïndiceerde hulpverlening zonder dit daadwerkelijk te leveren bekostigd te krijgen contractueel vast te leggen en de beleidsuitgangspunten daarvoor goed te overdenken. Het doel van eventuele financiële steun of overbruggingsmaatregelen en het beleid dient in dat geval, in lijn met de oproep van de VNG, gericht te zijn om acute liquiditeitsproblemen bij aanbieders te voorkomen.

Bastiaan Wallage, Wouter Koelewijn en Freek Reijmerink zijn advocaat bij Van Benthem & Keulen.

10) Opeens verloopt met name in zorg en andere vitale sectoren, samenwerking vanzelfsprekend

Skipr 8 april 2020

Samenwerken in tijden van corona

Wilfrid Opheij 7 april 2020, Samenwerken is nodig, maar in 'normale tijden' is het al niet zo vanzelfsprekend. Opgeven van autonomie, diversiteit van partijen, spraakverwarring, achterbannen op een lijn krijgen en tegengestelde belangen. Deze fenomenen en dynamieken maken samenwerken lang niet altijd gemakkelijk.

Keken we begin februari 2020 nog met verbazing naar wat er gebeurde in China en hoe ze het aanpakken. Een paar weken later zitten we zelf midden in de coronacrisis. En opeens zien we dat met name in de zorg, maar ook in andere vitale sectoren, samenwerking als vanzelfsprekend verloopt.

Hoezo is samenwerken 'niet vanzelfsprekend'? Juist in deze tijden van crisis lijkt samenwerken gemakkelijk én noodzakelijk. Er is dus wel écht iets bijzonders aan de hand. We zetten ze op een rijtje:

- Over urgentie even geen discussie. Daar is (inmiddels) iedereen het over eens. En die druk maakt heel veel vloeibaar. Context, en zeker een ongeëvenaarde urgentie, doet ertoe!
- We delen de ambitie als vanzelfsprekend: Alles wordt in dat perspectief geplaatst Commitment en doen worden no-brainers. De opgave waar we samen voor staan maakt de discussie over 'brengen en halen' minder relevant.
- Minimaliseren besmettingen, kwetsbaren beschermen, het zorgsysteem -m.n. IC capaciteit- niet overbelasten. Er is één centraal belang: de zorg, en daarbinnen Corona! Economische belangen, persoonlijke belangen, belangen van studenten. Ze moeten wijken voor het zorgbelang. Tegelijkertijd zijn die andere belangen niet uit beeld. Economische steunmaatregelen worden snel ontwikkeld, gecommuniceerd en geïmplementeerd. Geen eindexamen dit jaar, wel diploma's.
- Er is een spirit van kameraadschap; relatie is vanzelfsprekend. Mensen die moeten samenwerken zijn dankbaar en trots dat ze een bijdrage leveren, van betekenis zijn. Iedereen die nodig is doet mee. Nee zeggen is geen optie.
- We accepteren doorzettingsmacht; er worden crisisorganisaties ingericht met heldere structuren. De klus moet geklaard. We accepteren leiding en zetten daarvoor eigen autonomie aan de kant. En zit er iets tegen? ziekenhuizen uit Brabant met de rug tegen de muur, leveranciers die

essentiële spullen niet leveren. Dan bellen de betreffende Ministers desnoods zelf. Hoezo, niet meewerken.

· De lange termijn? Die doet er even niet toe. Het gaat om nu, morgen, volgende week, en soms volgende maand. Dat zien we later wel. In het proces is alleen de overzienbare termijn belangrijk, onzeker, maar best wel overzichtelijk. Alles wat nu afleidt wordt op 'pauze' gezet.

Leiders op tv We zien op tv ook veel leiderschap. Kordate en duidelijke bestuurders en experts floreren. "Met 50 % van de informatie 100% beslissen". Dat is nu de opgave. Dat wordt nu gevraagd, geëist. Zien we daar netwerkleiderschap? Of is het crisismanagement? Of floreren nu de hiërarchische leiders? Kan het ook zo zijn dat de media kiezen wie de leiders (lijken te) zijn, door sommige mensen keer op keer in beeld te brengen. Die invulling van netwerkleiderschap is in ieder geval een heel interessante samenwerkingsvraag voor de toekomst. Is het persoonlijk of blijkt achteraf dat er, naast die kordate bestuurders, ook op veel plaatsen het leiderschap veel meer gedeeld was dan het aan de buitenkant lijkt. En wat na de crisis?

In de Skopr blog van 30 maart zeggen Jan Kremer en Luuk Hoff van de RVS "Want als de crisis onder controle is, wordt de situatie complexer. Dan zijn de zorghelden van nu weer gewone mensen. En dan moeten ingewikkelde beslissingen gemaakt worden, waarbij verschillende perspectieven en belangen moeten worden afgewogen. Dat vraagt minder om daadkrachtige doeners, maar om bescheiden bestuur met oog voor alle perspectieven in de samenleving."

Het is een bizarre tijd. Maar kijkend met een samenwerkingsbril is het ook fascinerend. Het is nu niet de tijd om lessen ter trekken en al te reflectief te zijn. Maar die tijd gaat zeker komen. Ik vind het in ieder geval hoopgevend dat solidariteit als motivatie voor samenwerken nieuwe betekenis heeft gekregen. Dat is hoopgevend voor de samenwerkingspraktijk van de toekomst.

Wilfrid Opheij Bestuursadviseur, mede oprichter en partner van Common Eye

11) Pilot om te voorkomen dat mensen onder schuldenbewind komen te staan

Gemeente.nu 8 april 2020

Goed voorbeeld: 'Geen scootmobiel als pleister voldoende is'

8 april 2020 DOOR NIOBE MOEN De gemeente Tilburg en de rechtbank Zeeland-West-Brabant werken samen om te voorkomen dat mensen onder schuldenbewind komen te staan. De pilot startte in 2018 en boekt succes. Zo blijkt voor 30 procent van de gevallen een andere oplossing te zijn dan bewindvoering.

Schuldhelpverlening en zoeken naar oplossingen voor mensen met schulden, staat in veel gemeenten hoog op de agenda. In Eindhoven is er bijvoorbeeld een laagdrempelige inloopvoorziening in de wijk opgezet. Inwoners kunnen daar terecht voor ondersteuning op het gebied van financiën en administratie. Rotterdam hanteert een nieuwe aanpak, waarbij aandacht voor 'schuldenstress' centraal staat. Arnhem voerde recent nieuw beleid in, de stad versoepelt regels, maar kijkt tevens kritisch naar de eigen dienstverlening.

Tilburgse pilot Ook Tilburg mikt op betere schuldhelpverlening. Hier loopt sinds maart 2018 de pilot T-aanpak Beschermingsbewind. Het team Schuldhelpverlening van de gemeente (SHV), de rechtbank Zeeland-West-Brabant (ZWB) en bewindvoerders werken nauw samen om te voorkomen dat mensen onder schuldenbewind komen te staan. Bewind is een relatief zware maatregel, in sommige gevallen zijn lichtere oplossingen toereikend, zoals schuldhelp of budgetcoaching.

Voor wie een aanvraag voor onderbewindstelling loopt, moet de best passende ondersteuning komen. Dat is het doel. Dit betekent dat niet standaard wordt uitgegaan van de aanvraag voor bewind. Eerst kijken de partijen of er ook minder ingrijpende oplossingen mogelijk zijn. Of zoals wethouder Esmah Lahlah het verwoordt: 'Als een pleister voldoende is, moet je geen scootmobiel verstrekken.'

De pilot startte op initiatief van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Justitie en Veiligheid (JenV) en maakt inmiddels deel uit van de Brede Schuldanaanpak van SZW. Het aantal mensen dat bij de rechtbank bewind aanvraagt, neemt de afgelopen jaren sterk toe. Landelijk wordt gezocht naar oplossingen om dit aantal terug te dringen. De proef geldt ook als voorbeeld bij het wetsvoorstel dat adviesrecht van gemeenten bij schuldbewind regelt.

Adviesgesprek In de Tilburgse proef gaan kandidaten voor bewind eerst met hun bewindvoerder naar het team schuldhulpverlening in plaats van rechtstreeks een rechter te bezoeken. Er vindt een gesprek plaats over de situatie, de reden waarom iemand niet van zijn schulden afkomt en wat zijn of haar motivatie is. Door het adviesgesprek en de zitting op de rechtbank is er meer zicht op de persoon en de situatie van de betrokkene. Het besluit om over te gaan tot bewind – of niet – kan zo beter onderbouwd worden genomen.

Joke de Kock is manager schuldhulpverlening bij de gemeente: 'Er wordt ook nadrukkelijk uitgelegd wat bewind betekent. Mensen weten vaak niet wat het inhoudt en hebben heel andere verwachtingen. Ze denken bijvoorbeeld: ik heb weinig geld om boodschappen te doen, maar als ik onder bewind sta, dan is alles opgelost en heb ik volop geld. Dat is niet zo. Ze weten niet dat ze zelf hun geld niet meer mogen beheren, dat je bijvoorbeeld zelf geen abonnement meer mag afsluiten en alles moet overleggen.'

Tijdens het gesprek wordt samen gekeken of er ook een lichtere oplossing mogelijk is, zoals een budgetcoach of regeling. Als er sprake is van een positief advies voor bewind van de schuldhulpverlener mag de bewindvoerder een aanvraag doen bij de rechtbank. De kantonrechter beslist of iemand onder bewind wordt geplaatst.

Veel minder mensen onder bewind Tussen maart en oktober 2019 zijn op deze manier 313 adviesgesprekken gevoerd, zo staat in de evaluatie T-aanpak Schuldbewind. De rechtbank behandelde in deze periode 342 verzoeken tot het instellen van bewind. Voor 30 procent van de aanmeldingen bleek bewind niet nodig te zijn. Deze manier van werken leidde er toe dat in Tilburg veel minder mensen onder bewind worden gesteld dan landelijk.

Lahlah: 'Een daling van maar liefst 50 procent in de groei, tegen landelijk 20 procent. Door de intensieve samenwerking tussen schuldhulpverlening en bewindvoerders zien we nu ook dat cliënten sneller uit de schulden worden geholpen. Dat betekent dat bewind sneller beëindigd kan worden en mensen weer hun recht op zelfbeschikking terug hebben.'

De Kock vult aan: 'In 2017 hadden we in Tilburg 335 nieuwe schuldbewinden en in 2018 waren dat er 165. Zo'n bewind kost ons 2000 euro per jaar, minimaal vijf jaar. Dat is 10.000 euro. Dat Tilburg zoveel minder mensen onder bewind heeft dan andere gemeenten, moet je kijken wat dat scheelt. Het scheelt ook de rechtbank veel geld en we zien dat er nog steeds genoeg werk is voor bewindvoerders. Op die manier kunnen zij ook de mensen helpen die het écht nodig hebben. Want die zijn er, mensen met ingewikkelde problematiek. En de pot met middelen is niet oneindig.'

Succesfactoren De voorwaarden om van zo'n traject een succes te maken? 'Het belangrijkste is dat je de basis van schuldhulpverlening op orde hebt. Als een bewindvoerder iemand aandraagt voor wie geen bewind nodig is, dan is het van belang dat je direct een passender aanbod kunt doen en meteen start. Dat moet je in huis hebben. Je kunt niet tegen iemand zeggen: over een half jaar kun je bij ons terecht.'

Daarnaast ligt de focus op wat iemand nodig heeft. 'Een gemeente heeft zoveel kennis van de sociale kaart, wat er bijvoorbeeld is aan jeugdzorg thuiszorg, Wmo, noem maar op. Dus kijk vooral naar wat iemand nodig heeft.'

Goed functionerende driehoek Goede samenwerking tussen de speciale 'driehoek' van gemeente, rechtbank en bewindvoerder is natuurlijk ook van belang. 'Het eerste jaar zijn we met de rechtbank elke vier tot zes weken bij elkaar gekomen, in het begin zelfs om de twee weken. Wat gebeurt er, wat komen we tegen? Een heleboel kinderziektes hebben we zo de deur uitgewerkt. De rechter en griffier liepen stage bij ons, wij woonden een aantal zittingen bij.'

12) Voedselbanken die in de problemen komen als gevolg van de coronacrisis

Gemeente.nu 8 april 2020

‘Benut ruimte Participatiewet bij hulp aan voedselbank’

1 april 2020 DOOR NIOBE MOEN Diverse gemeenten hebben te maken met voedselbanken die in de problemen komen als gevolg van de coronacrisis. Er ontstaan veel lokale initiatieven zoals maaltijdacties en ondersteuning met supermarktbonnen. Die laatste mogelijkheid kunnen gemeenten binnen de Participatiewet inzetten, waarbij dit soort bonnen niet op de bijstandsuitkering worden ingehouden.

Problemen bij voedselbanken variëren van een gebrek aan ervaren personeel, te weinig geld en aanvoer van voedsel, tot locaties die vanwege het coronavirus niet langer geschikt zijn voor de uitgifte van voedselpakketten. Voedselbanken proberen eerst lokaal een oplossing te zoeken. Ook is er een actieteam van de ministeries van SZW en LNV, de VNG en Voedselbanken Nederland in het leven geroepen dat helpt knelpunten op te lossen.

Hoe gemeenten kunnen omgaan met problemen bij de lokale voedselbank is een van de veelgestelde vragen aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op dit moment. ‘Gezamenlijk wordt hard aan oplossingen gewerkt, zodat onze kwetsbare inwoners niet de dupe worden.’ De VNG vraagt gemeenten om actief de samenwerking te zoeken met de lokale voedselbank.’

‘Benut mogelijkheden Participatiewet’ Daarbij roept de gemeentekoepel, samen met het ministerie van Sociale Zaken, op om de mogelijkheden binnen de Participatiewet te benutten. ‘De Participatiewet biedt gemeenten uitdrukkelijk de ruimte om cadeaukaarten voor onder meer voedsel niet in mindering te brengen op de reguliere bijstandsuitkering. De gemeente kan besluiten dat dit soort cadeaukaarten niet tot de middelen worden gerekend omdat ze worden beschouwd als gift, en dus worden vrijgelaten.’ Ook om meer vrijwilligers in te zetten voor de voedselbank zijn er diverse opties binnen de Participatiewet.

In het overzicht met ondersteuningsmogelijkheden voedselbanken voor gemeenten gaat de VNG in op de (her)organisatie van de dienstverlening. ‘Het heeft de voorkeur om in eerste instantie te streven naar het operationeel houden van de gebruikelijke dienstverlening door de voedselbanken. Als dat niet haalbaar is en/of als het wenselijk is kwetsbare mensen extra te ondersteunen, dan kan worden gedacht aan aanbod van andersoortige producten via andere kanalen.’

Praktijkvoorbeelden De VNG zegt ‘de creatieve initiatieven die nu door het hele land ontstaan toe te juichen’. Er zijn verschillende voorbeelden van voedselbanken die door samenwerking met de gemeente en met behulp van maatschappelijke initiatieven hun dienstverlening kunnen doorzetten.

De gemeente Assen verstrekt als tijdelijke oplossing supermarktbonnen, vanwege sluiting van het uitgiftepunt van de voedselbank. ‘De bonnen moeten ervoor zorgen dat de mensen die normaal gesproken een voedselpakket krijgen, niet in de problemen komen. Het gaat om ongeveer 235 huishoudens en ruim 600 monden.’ Ondertussen is er aan een structurele oplossing gewerkt. Vanaf 7 april worden de voedselpakketten op een nieuwe locatie via een tijdelijk uitgiftepunt aangeboden.

Ook de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Zoetermeer verstrekken een bon om boodschappen te doen.

In Alphen aan den Rijn krijgen tweehonderd gezinnen die afhankelijk zijn van de voedselbank wekelijks een financiële bijdrage om zo toch boodschappen te kunnen blijven doen nu de locatie gesloten is. In Groningen werd door de voedselbank een maaltijdactie opgezet waarbij verschillende partijen de handen ineenslaan. Gemeente en provincie doneerden ieder 10.000 euro. De gemeente Emmen helpt met het zoeken van vrijwilligers en ondersteunt bij het regelen van vervoer, zodat voedselpakketten thuisbezorgd kunnen worden.

Een wethouder uit Capelle roept op een gezin te ‘adopteren’ en 35 euro te doneren. De lokale voedselbank trok aan de bel, omdat er minder producten binnenkomen terwijl er méér mensen in de problemen komen, vanwege werk of daling van inkomsten.

Noodsteun Als de steun niet afdoende is kunnen voedselbanken als tijdelijke noodoplossing via de landelijke voedselbank een beroep doen op het calamiteitenfonds. Dit wordt gevuld met middelen van Voedselbanken Nederland en uit donaties. Het kabinet stelde als noodsteun eenmalig een subsidie van 4 miljoen euro beschikbaar, een ‘vangnet voor als de middelen in het fonds niet toereikend zijn’.

13) Het vinden van werk is er door de coronacrisis niet makkelijker op geworden

UWV/werkblad 8 april 2020

In deze sectoren is nu werk

15 mei 2020 Het vinden van werk is er door de coronacrisis niet makkelijker op geworden. Toch zijn er kansen. Er zijn namelijk sectoren waar juist nu wel werk te vinden is. Wij informeren u graag over de mogelijkheden.

Waar is werk? In sommige sectoren ligt het werk grotendeels stil, bijvoorbeeld in de horeca. Op andere plekken is de behoefte aan personeel groter dan ooit:

- * in de zorg
- * de logistiek, bijvoorbeeld pakketbezorgers
- * de land- en tuinbouw zoekt de komende tijd medewerkers om te oogsten
- * bij sommige klantcontactcentra

In veel sectoren start het werk weer steeds meer op. In bijvoorbeeld de bouw en installatie is er veel gedaan om toch veilig te kunnen werken. Daar zijn op dit moment vakmensen nodig, zoals bijvoorbeeld timmermannen, schilders of monteurs. En in het onderwijs blijft er behoefte aan bevoegde leerkrachten.

Houd de vacaturesites in de gaten. Ook nu plaatsen werkgevers daar vacatures. En bezoek websites die speciaal voor de crisis zijn gemaakt. Op NLWerktDoor bijvoorbeeld, staan allerlei websites die handig voor u kunnen zijn.

Aan de slag in een ander beroep – hoe doe ik dat? Heeft u er wel eens aan gedacht om (tijdelijk) aan de slag te gaan in een ander beroep? De vaardigheden die belangrijk zijn in uw laatste beroep, worden ook vaak gevraagd in andere beroepen. Als u op een andere manier naar uw beroep kijkt, zijn er veel meer mogelijkheden om een nieuwe baan te vinden. Bekijk eens een webinar van UWV. Onze webinars kunnen u helpen bij het in kaart brengen van uw kwaliteiten of het vinden van een baan via LinkedIn.

Doe een beroepentest Vindt u het lastig om te bepalen of een ander beroep écht bij u past? Doe een beroepentest met de Beroepenvinder. Hiermee ontdekt u welke beroepen bij u passen en vindt u direct vacatures waarop u kunt solliciteren. Gebruik daarna de Beroepenkaart voor meer informatie per beroep. Vindt u het lastig om te bedenken wat voor werk u kunt doen in een andere sector? Neem contact op met een uitzendbureau. Zij kunnen u helpen bij het vinden van passend werk. Heeft u een WW-uitkering? Dan kan ook uw adviseur werk u helpen. U kunt een bericht sturen via de Werkmap, een adviseur neemt dan contact met u op. Wilt u advies over omscholing? Neem dan contact op met het Leerwerkloket in uw regio.

Vacatures op werk.nl Hoewel het aantal vacatures sterk is gedaald sinds half maart, zijn er nog steeds meer dan 120.000 vacatures beschikbaar op werk.nl. Vooral het aantal vacatures voor docenten, bouw personeel en ict'ers lijkt alweer wat toe te nemen. Bekijk de vacatures op werk.nl. Als u inlogt op de werkmap, dan ziet u alle vacatures.

Wilt u precies weten in welke beroepen de meeste vacatures zijn? Bekijk de factsheet (pdf, 635 kB) (Fried: zie: <https://www.werk.nl/werkzoekenden/images/Ontwikkeling-aantal-vacatures-tm-week17.pdf>).

Tip Als straks de coronamaatregelen zijn opgeheven, ziet de arbeidsmarkt er waarschijnlijk anders uit. Probeer daarom breder te zoeken dan alleen uw laatste beroep. Kijk vooral naar uw vaardigheden.

14) Vangnetten verdwijnen en mensen moeten het zelf uitzoeken

LCR@ttentie 8 april 2020

Hoe rechtvaardig is rechtvaardig: het LCR-perspectief op re-integratie

Levenskansen, levensrisico's en praktische mogelijkheden om een nieuwe start op de arbeidsmarkt te maken zijn niet gelijk verdeeld. Dat laten Peter van Leeuwen en Else Roetering van de LCR zien in een essay over zogenaamde 'rechtvaardige' re-integratie in Sociaal bestek (Fried: zie: http://www.landelijkeklantenraad.nl/Content/Downloads/41196-2020_82_01_Leeuwen.pdf). De auteurs richten zich op het sociale zekerheidsbeleid.

Ze constateren dat in een doorlopende agenda geleund wordt op 'zelfredzaamheid'. Wie een beroep moet doen op de overheid omdat de inkomsten uit werk zijn weggevallen, ziet dat belangrijke risico's bij burgers worden neergelegd. Vangnetten verdwijnen en mensen moeten het zelf uitzoeken. En het einde van het afwentelen van die risico's op burgers is nog lang niet nabij. Daarom pleit de LCR voor een brede discussie over de toekomst van de sociaaleconomische agenda in Nederland.

15) Een gesprek dat met een stervende patiënt, maakt indruk

Nursing 8 april 2020

Gastblog Esther: 'De engelen zullen je dragen'

Esther Hoogendoorn heeft nachtdienst op de speciaal ingerichte COVID-19 afdeling in haar ziekenhuis. Een gesprek dat ze met een stervende patiënt heeft, maakt indruk op haar.

Gisteren zag ik je voor het eerst. Ik zat in de nachtdienst en jij was een van de patiënten op de afdeling die speciaal ingericht is voor mensen met het COVID-19 virus.

Toen ik me had voorgesteld vroeg ik hoe het met je ging. Ondanks dat je erg ziek was, was jouw welzijn niet wat we bespraken. Eigenlijk zei dat al genoeg.

Je vertelde me gelijk over je mooie leven, over je lieve kinderen en je dierbare vrouw. Zij is een halfjaar geleden overleden. Uit alles wat je zei bleek dat het leven voor jou voltooid is, dat het goed is zo. Ik vroeg of je bang was om te overlijden. 'Nee' zei je stellig. 'Kijkt u er naar uit om er niet meer te zijn?' was mijn volgende vraag. Je knikte, en even dacht ik zelfs wat hoop in je ogen te zien.

'Weet je,' zei je opeens. 'Er is geen trap naar de hemel. Maar ik geloof dat, als het je gegund is, engelen je erheen zullen dragen.' Ik wist niet zo goed wat ik erop moest zeggen. Maakt ook niet uit, ik vond het mooi.

Vannacht is mijn tweede nachtdienst en ik zorg weer voor je. Het gaat niet goed, je bent erg achteruit gegaan. Zo'n 40 keer per minuut snak je naar adem en elke keer kost het je een beetje meer moeite. Terwijl ik bezig ben op je kamer doe je je ogen open. Je bent er nog.

Je ziet er vermoeid uit. Uitgeput. Op je nachtkastje staat een foto van je vrouw, verder is er niemand bij je. Je bent alleen. Ondanks dat ik weet dat je niet bang was en ernaar uitkeek breekt het mijn hart een beetje. 'Wilt u dat ik bij u blijf?' vraag ik.

Dus hier zit ik dan. Gisteren was je nog een vreemde. Ik had je nog nooit gezien, had nog geen idee van je bestaan. Nu zit ik naast je bed en heb je hand vast. Van die anderhalve meter trekken wij ons niets aan.

Ik luister naar je ademhaling en ik hoor dat het je moeite kost. Op de achtergrond tikt de klok telkens een seconde weg, de oneindigheid in. Jouw ademhaling en de tijd, verder is het stil. We weten niet hoe lang het nog duurt dus we wachten. We wachten tot de tijd je inhaalt.

Als straks het leed is geleden, als de strijd is gestreden, dan weet ik dat je rust hebt. Als er na je laatste uitademing geen inademing meer komt verschijnt er wellicht tóch die trap naar de hemel. En zo niet? Dan zullen engelen je dragen.

Esther Hoogendoorn is oncologieverpleegkundige in het Amphia ziekenhuis in Breda. Normaal werkt ze op de oncologische maag-, darm-, leverchirurgie maar nu vooral op de COVID-19 afdeling.

Adviezen Palliatieve Zorg

Op Palliaweb vind je diverse handreikingen, formulieren en antwoorden op concrete vragen rondom het coronavirus en palliatieve zorg (thuis). Je vindt er bijvoorbeeld adviezen over symptoombestrijding en besmettingsrisico's, een formulier voor uitvoeringsverzoek en overzichten van netwerken palliatieve zorg. Ga naar Palliaweb >>(Fried: zie: <https://www.palliaweb.nl/corona>)

16) Corona: We ontdekken de wereld waar veel mensen al voor deze crisis in leefden

Zorg+welzijn 9 april 2020

Corona: 'Juist nu blijkt wat de waarde van sociaal werk is'

De coronacrisis laat zien hoe het is om weinig contacten te hebben, afgesloten te zijn, niet vrij te kunnen bewegen. We ontdekken volgens Movisie-bestuurder Janny Bakker de wereld waar veel mensen al voor deze crisis in leefden. 'Kunnen we dat besef laten doorwerken in toekomstig beleid?' 'Het gaat voortdurend over grote aantallen, anonieme cijfers, het aantal mensen dat overleden is, het aantal mensen op de IC, de economische schade, de problemen wereldwijd, maar met zo te denken komen we in het sociaal domein niet weg.' Janny Bakker is bestuurder van Movisie. De afgelopen weken hebben zij op hun website een rijkdom van 'sociale' risico's én mogelijkheden door de corona-crisis in beeld gebracht. Maar Bakker wil ook de rode draad in al die aspecten van het sociaal domein benoemen.

Mens voor mens 'In dit werkveld kom je niet weg met die grote getallen. Maatwerk is nu des te belangrijker, hoe uitdagend het tegelijkertijd ook mag zijn. Wat zijn de gevolgen op individueel niveau? Woning voor woning, mens voor mens.' Bakker werd gebeld door een ambtenaar van de gemeente Huizen, waar ze lange tijd wethouder was. 'Die zag een enorme terugloop in Wmo-aanvragen. Wat zegt dat? Dat we in het najaar een tsunami kunnen verwachten? Of dat mensen erachter komen dat ze toch ook veel zelf kunnen? Dat ze juist nu meer aandacht van anderen ervaren, dat meer naar hen omgekeken wordt en dat hen dan goed doet? Durven ze meer te vragen, durven anderen meer te geven? Het lijkt me zinnig de antwoorden daarop te achterhalen.'

Rat race Janny Bakker is nieuwsgierig naar de grote betrokkenheid die nu 'ineens' getoond wordt door mensen die door de coronamaatregelen dieper in sociaal isolement belanden. 'Ik merk het aan mezelf. Twee maanden geleden zwaaide ik naar de oudere, alleenstaande buurman een paar deuren verderop, nu ga ik even informeren.' Ze vindt het opvallend. 'Is de prestatiedruk wat weggevallen, voelen mensen meer ruimte, komt de bezorgdheid voor elkaar door de crisis zelf? In ieder geval blijkt dat mensen heus wel naar elkaar willen omkijken. Wellicht hebben we met elkaar een systeem opgetuigd waarin dat omkijken door professionals gebeurt en we zelf in een rat race zitten. Kan dat straks anders? Kun je dat op lokaal niveau organiseren?'

Meedoen De Movisie-bestuurder hoopt dat de maatregelen waar nu iedere burger mee te dealen heeft, ons doen beseffen wat mensen met psychische en of sociale problematiek altijd al voor hun kiezen krijgen. 'We zitten nu allemaal thuis en missen het contact met collega's. We zijn niet onder mensen. We kunnen ons niet vrij bewegen. Dat was voor veel mensen in Nederland ook voor de coronacrisis het geval. Die mensen deden al niet mee. Misschien realiseren we ons nu hoe pijnlijk dat is voor mensen.'

Gezondheid 'Eenzame mensen die nauwelijks anderen zien, mensen met psychische problematiek die sowieso al niet aangeraakt werden, mensen met een verstandelijke beperking die moeilijk grip krijgen op de wereld om hen heen. We ervaren nu zelf even dat gezondheid veel meer is dan alleen niet ziek zijn. Kunnen we dat besef laten doorwerken in toekomstig beleid, in hoe we in dit land met mensen in kwetsbare situaties omgaan?'

Bezuinigingen De dreigende economische crisis werpt ook al haar schaduw vooruit op het sociaal domein dat toch al niet ruim in de financiële middelen zat. Bakker: 'De reflex bij lokale overheden is bekend. Als er krapte is, wordt er bezuinigd op sociaal werk en op de cultuursector. Ik denk dat juist nu blijkt wat de waarde van sociaal werk is. Hoe dat voor verbinding zorgt, mensen samen weerbaar maakt juist als het tegen zit.'

Arrangementen Bakker vraagt zich af wat er gebeurt op het moment 'dat de dagbesteding weer open gaat'. We hebben volgens haar onszelf vragen te stellen. 'Organiseren we het dan weer zo dat meer kwetsbare mensen uit ons dagelijks leven verdwijnen of kunnen we op basis van de empathie arrangementen bedenken en uitvoeren die passen in onze reguliere economie en ons dagelijkse leven? Maken we een aantal fundamenteel andere keuzes waardoor de meest kwetsbare mensen nu wel mee kunnen gaan doen? En wordt de economie dus meer dienstbaar aan de samenleving?'

Piet-Hein Peeters is freelance journalist voor onder andere Zorg+Welzijn.

17) Weinig verdringing op de arbeidsmarkt door migratie

Binnenlands Bestuur 9 april 2020

KOOLMEES ZIET NIETS IN QUOTA AANTALLEN ARBEIDSMIGRANTEN

Minister Koolmees (D66) ziet niets in het instellen van quota aan aantallen arbeidsmigranten door gemeenten. Liever ziet de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dat er regionale afspraken komen over huisvesting, schrijft hij aan de Tweede Kamer. Hij verwacht weinig verdringing op de arbeidsmarkt door migratie.

Alexander Leeuw 08 apr 2020 Minister Koolmees (D66) ziet niets in het instellen van quota aan aantallen arbeidsmigranten door gemeenten. Liever ziet de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dat er regionale afspraken komen over huisvesting, schrijft hij aan de Tweede Kamer. Hij verwacht weinig verdringing op de arbeidsmarkt door migratie.

Leefbaarheid Arbeidsmigranten leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale en nationale economie, schrijft de minister, maar hij begrijpt dat er zorgen zijn van verschillende gemeenten over de grote aantallen en de mogelijke druk op de leefbaarheid. 'Dat gemeenten beleid ontwikkelen om problematische situaties aan te pakken is goed, maar dit beleid moet dan wel binnen de juridische kaders en mogelijkheden passen.'

Niet de weg Koolmees noemt verschillende instrumenten die gemeenten hebben om 'ongewenste situaties' tegen te gaan, zoals splitsingsvergunningen, omzettingsvergunningen of contact opnemen met de Stichting Normering Flexwonen, die controleert of de huisvesting van arbeidsmigranten aan de normen voldoet. Quota aan aantallen arbeidsmigranten vindt hij 'niet de weg.' 'Ik wil dat er regionale afspraken komen wat betreft huisvesting van arbeidsmigranten om zo

ook de leefbaarheidsproblematiek mede aan te pakken, want alleen regio's tezamen kunnen dit oppakken.'

Arbeidsmarkt Uit onderzoek naar het effect op de arbeidsmarkt blijkt volgens de minister dat, hoewel er gemiddeld geen effecten gevonden worden, sommige groepen wel last kunnen hebben van verdringing. 'Vaak zijn migranten lager opgeleid dan gemiddeld, en concurreren ze dus met laagopgeleiden. De negatieve effecten voor laagopgeleiden spelen vooral op de korte termijn.' Een flexibele arbeidsmarkt kan zich makkelijker aanpassen en de cijfers en literatuur zouden suggereren dat hier weinig verdringing door migratie te verwachten is.

18) Mensen met migratieachtergrond hebben te maken met achterstanden op de arbeidsmarkt

Kennisplatform Integratie & Samenleving 9 april 2020

Mensen met een migratieachtergrond zitten door coronacrisis op de klapstoel van de economie

6 APRIL 2020 Het recente SCP-rapport 'Ervaren discriminatie in Nederland II' laat zien dat Nederlanders met een migratieachtergrond minder discriminatie hebben ervaren bij het zoeken naar werk dan in 2013. Het rapport waarschuwt echter ook voor een terugslag wanneer de economische omstandigheden weer minder gunstig zijn. Dat scenario kan nu door de coronacrisis snel dichterbij komen, waarschuwen de onderzoekers.

Eerder onderzoek laat zien dat mensen met een migratieachtergrond in crisistijd extra hard worden getroffen. Zij zijn namelijk oververtegenwoordigd in banen en sectoren die gevoeliger zijn voor conjuncturele bewegingen én zij hebben vaker een tijdelijk contract. Bij laagconjunctuur raken zij veelal als eerste hun baan kwijt. Daarnaast laat onderzoek zien dat discriminatie een grotere rol speelt als het conjunctureel minder goed gaat: werkgevers laten etnische achtergrond zwaarder meewegen in de selectie als zij veel keuze hebben in het aanbod van personeel.

De coronamaatregelen die nu getroffen worden, zijn nodig voor de volksgezondheid. Duidelijk is ook dat deze effect gaan hebben op de economie. Dat de overheid nu veel investeert in werkgelegenheid kan helpen om zoveel mogelijk mensen hun baan te laten behouden en dempt hopelijk ook het effect dat bepaalde groepen harder worden getroffen.

Vaker een tijdelijke baan Mensen met een migratieachtergrond hebben te maken met achterstanden op de arbeidsmarkt: in vergelijking met autochtone Nederlanders hebben Nederlanders met een migratieachtergrond minder vaak betaald werk, de werkloosheid ligt ongeveer drie keer zo hoog en werkenden met een migratieachtergrond hebben vaker een tijdelijke baan. Een deel van de verschillen laat zich verklaren door minder gunstige achtergrondkenmerken van Nederlanders met een migratieachtergrond, zoals het gemiddeld lagere opleidingsniveau. Maar waar het opleidingsniveau van jongeren uit migrantengroepen al enige tijd stijgt vertaalt zich dat niet in een betere arbeidsmarktpositie.

Was een afwijzing op een sollicitatie daadwerkelijk omdat iemand anders meer geschikt was, of speelde etnische herkomst toch (ook) een rol?

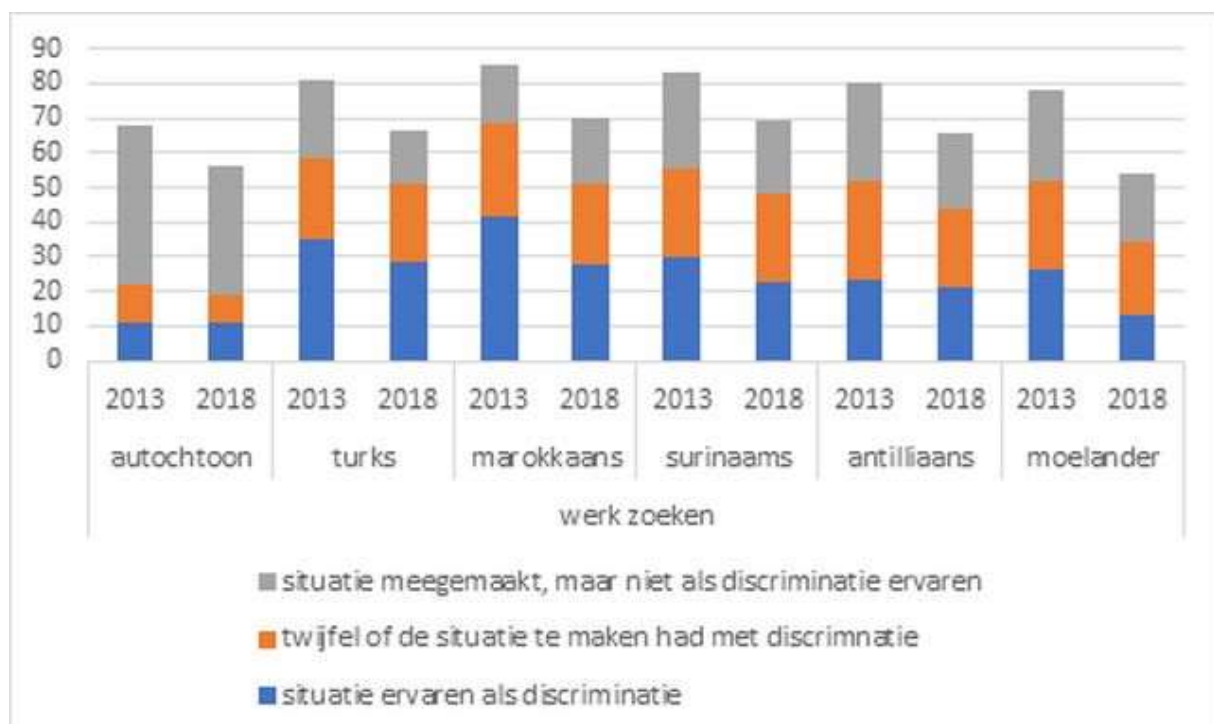
Eén van de verklaringen daarvoor is dat migrantengroepen te maken hebben met discriminatie die hun toegang tot (vast) werk belemmert. In verschillende onderzoeken is onomstotelijk vastgesteld dat er sprake is van discriminatie in selectieprocessen van werkgevers en arbeidsbemiddelaars. Voor mensen zelf is het vaak lastig te weten of zij te maken hebben gehad met discriminatie. Was een afwijzing op een sollicitatie daadwerkelijk omdat iemand anders meer geschikt was of beter in het team paste, of speelde etnische herkomst (en alle associaties die iemand daarbij had) toch (ook) een rol? Zeker in situaties waarin discriminatie vaak niet openlijk plaatsvindt, maar verhuuld wordt of onbewust een rol speelt, twijfelen mensen vaak of een afwijzing met discriminatie te maken had.

Tip: gemeenten kunnen bedrijven die ook in de coronacrisis werk maken van eerlijke kansen en het voorkomen van discriminatie in hun bedrijf in het zonnetje zetten door 'naming & faming'. Bekijk wat je als gemeente kunt doen. (Fried: zie: <https://www.kis.nl/publicatie/arbeidsmarktdiscriminatie-aanpakken-naming-faming-en-andere-maatregelen-voor-gemeenten>)

Minder ervaren discriminatie In een recent rapport (Fried: zie: <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/04/02/ervaren-discriminatie-in-nederland-ii>)

laat het SCP zien dat Nederlanders met een migratieachtergrond in 2018 minder discriminatie ervoeren bij het zoeken naar werk dan in 2013 (zie grafiek). Ten eerste zien we dat in alle groepen mensen minder moeite hebben met het vinden van betaald werk: de totale lengte van de staaf is voor alle groepen in 2018 minder lang dan in 2013. Hier zal de aangetrokken conjunctuur een grote rol hebben gespeeld, waardoor mensen makkelijker aan het werk kwamen. Wanneer mensen toch moeite hadden om betaald werk te vinden dan hadden zij minder vaak het idee dan in 2013 dat dit door discriminatie kwam. Dat is vooral zo bij Marokkaanse Nederlanders en bij personen met een achtergrond in Midden- en Oost-Europa. De combinatie van minder moeite met het vinden van betaald werk en het minder vaak in verband brengen van afwijzingen op sollicitaties met discriminatie leidt voor beide groepen in 2018 tot fors minder ervaren discriminatie bij het zoeken naar werk dan in 2013.

In andere etnische groepen, met uitzondering van de autochtone Nederlanders, is er ook sprake van een daling in ervaren discriminatie, maar minder sterk. Autochtone Nederlanders ervaren in 2018 evenveel discriminatie bij het zoeken naar werk als in 2013. De mate waarin deze groep discriminatie ervaart, is wel nog steeds fors lager dan van de andere groepen.

Mate waarin afwijzingen bij het zoeken naar werk geduid worden als discriminatie, door etnische groepen, van de werkzoekenden, 2013 en 2018 (in procenten)

Het onderzoek is gebaseerd op een vragenlijst die door 8.536 mensen is ingevuld. In de vragenlijst is voor concrete voorvallen nagegaan of men discriminatie heeft ervaren. De voorvallen hadden

betrekking op: de (semi)publieke ruimte, uitgaan, contact met instanties, werk zoeken, arbeidsvoorwaarden, de werkvloer en het onderwijs. Er is gevraagd naar verschillende uitingen: van schelden en pesten tot ongelijke behandeling, bedreiging en geweld. De respondenten konden ook aangeven dat zij twijfelden of er sprake was van discriminatie. Uit: Ervaren discriminatie in 2018 afgenomen, SCP/CBS (ED'13 en '18).

Tips voor werkgevers:

* Ook werkgevers zelf kunnen een rol spelen door bij het eventueel laten afvloeien van personeel na te denken over spreiding over groepen. Dat gaat breder dan alleen etnische achtergrond; ook oudere werknemers en mensen met een beperking kunnen in een laagconjunctuur extra getroffen worden.

* Bij het aannemen van nieuw personeel blijft het belangrijk om te selecteren zonder dat beelden over groepen (onbewust) een rol spelen. Dat zorgt er uiteindelijk voor dat banen eerlijker verdeeld worden. Werkgevers kunnen op verschillende manieren invulling geven aan een selectieproces waarin beelden over groepen zo min mogelijk keuzes beïnvloeden. Denk aan het structureren van het selectieproces waarbij aan alle kandidaten dezelfde vragen worden gesteld en kandidaten beoordeeld worden op van tevoren vastgestelde criteria, een commissie die bestaat uit meerdere personen die elkaars keuzes kritisch tegen het licht houden of de keuze voor een kandidaat toelichten aan een derde persoon op basis van objectieve criteria.

Tekst: Iris Andriessen

19) Eigen Kracht-conferenties in tijden van sociale afstand

Eigen Kracht Centrale 10 april 2020

Ervaringen uit Engeland

Het coronavirus treft ook het werk van collega's in andere landen. We hebben met elkaar contact over hoe het gaat en hoe we mensen zoveel mogelijk kunnen blijven ondersteunen bij het maken van plannen onder de getroffen maatregelen. Sinds deze week zijn collega's in Engeland ook begonnen met het wekelijks delen van verhalen, onder de naam 'Friday Story'. In hun eerste nieuwsbrief een voorbeeld over Eigen Kracht-conferenties in tijden van sociale afstand. Een Eigen Kracht-coördinator in Camden (Londen) vertelt dat ze verrast is over hoe gewoon veel elementen van de bijeenkomst zijn nu deze digitaal zijn. Ze geeft twee voorbeelden, die ik graag deel.

Pizza "Aan het begin van de bijeenkomst groet iedereen elkaar zoals ze ook live zouden doen bij een kopje koffie of thee. Ze praten bij en al snel is het gesprek even intensief als we gewend zijn, ondanks dat de techniek nog onwennig is. Wat ik altijd merk bij de bijeenkomsten, is dat eten en drinken een belangrijk onderdeel is. Soms helpt het om moeilijke gesprekken op gang te brengen. Ik heb nagedacht hoe dat kan nu mensen niet samen kunnen komen. In één van de bijeenkomsten heb ik voorgesteld om eten te laten bezorgen. De deelnemers vonden het een goed idee en kozen pizza. Tijdens de digitale bijeenkomst werd bij de verschillende deelnemers pizza bezorgd. Dat gaf een mooi gevoel en maakte de digitale wereld heel menselijk."

Emoties "Tijdens een andere digitale bijeenkomst kregen een vader en zoon ruzie. De zoveelste ruzie tussen hen, maar dit keer op het scherm terwijl familie en vrienden toekeken. Dat was pittig. De familie zag voor het eerst gebeuren waar ze al veel over gehoord hadden. Ze konden nu in het moment reageren en meedenken met vader en zoon. Als eerste maakten ze met elkaar een plan om te steunen bij het herstellen van de relatie, voordat ze verder nadachten over de andere dingen die nodig waren." De coördinator is blij dat ze nog altijd bijeenkomsten kan begeleiden, inclusief

besloten tijd voor de familiegroep. Ze zegt: “De kern van de bijeenkomsten gaat niet verloren, de menselijke emoties komen toch naar boven. Alleen voor nu via een scherm.”

Werkwijze aangepast i.v.m. coronavirus Ook de komende weken kunnen net als altijd Eigen Kracht-conferenties worden aangevraagd. Er zijn vast en zeker personen of gezinnen die juist nu een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Het persoonlijk in gesprek gaan met mensen over wat nodig is om een familiegroepsplan te maken en het samenbrengen van kringen om zo’n plan te maken, zijn op dit moment niet uit te voeren.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we toch families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er zijn. De nadruk ligt daarbij op het activeren en ondersteunen van families om met elkaar in gesprek te gaan over wat er nu nodig is. Waar nodig en mogelijk worden mensen digitaal samengebracht om een plan te maken. Plannen voor de korte termijn om de tijd te overbruggen tot een planbijeenkomst met alle betrokkenen wel mogelijk is.

Op onze website lichten we toe welke maatregelen we nemen en hoe we te werk gaan in deze weken van fysieke afstand. Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 – 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.

Hedda van Lieshout

20) Thuiswerkplek moet voldoen aan ergonomische beginselen

Binnenlands Bestuur 10 april 2020

FNV: ‘Werkgever heeft zorgplicht voor thuiswerkplek’

Thuiswerkplek moet voldoen aan ergonomische beginselen

9APRIL 2020 Provincie Gelderland geeft ambtenaren 1000 euro om een thuiswerkplek te realiseren, maar geld alleen is niet genoeg. Werkgevers hebben een zorgplicht voor het realiseren van een goede thuiswerkplek, zo stelt FNV. "Werknemers moeten veilig en gezond hun werk kunnen doen." Volgens een woordvoerder van FNV moeten werkgevers ervoor zorgen dat werknemers veilig en gezond hun werk kunnen doen. Dat geldt dus ook voor de thuiswerkplek in de eigen woning, of die nu in de keuken, slaapkamer of op de zolder is.

De plek moet volgens de Arboret voldoen aan ergonomische beginselen. Werkgevers zijn daarbij verplicht om voorlichting en instructies te geven over de werkzaamheden en risico's die erbij horen.

Ergonomisch verantwoord “De werkgever moet dus ook instructies geven over hoe je gezond thuis kunt werken. Deze instructies houden dan ook in hoe een ergonomisch verantwoorde werkplek eruit moet zien”, aldus een woordvoerder. “Op de thuiswerkplek heeft de werkgever doorgaans geen zicht en daarom is het nog belangrijker dat de werkgever de werknemer wijst op de risico's en goede instructies geeft over hoe je wel gezond je werk kunt doen thuis.”

Veiligheid en gezondheid Het betekent niet dat de werknemer zelf er geen omkijken naar heeft. “Die heeft natuurlijk ook een verantwoordelijkheid. De werknemer moet naar vermogen zorg dragen voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en die van anderen. Dit betekent dat de werknemer zich ook moet inspannen om veilig en gezond zijn werk thuis te kunnen doen.” Aan de keukentafel blijven werken en het geld aan iets anders uitgeven gaat volgens de woordvoerder niet op.

Budget alleen is niet genoeg Bovendien is een budget beschikbaar stellen, zoals provincie Gelderland doet, volgens FNV niet genoeg. “Wanneer de werkgever 1000 euro overmaakt en zegt: hiermee moet je je werkplek ‘goed’ inrichten, dan is dit zeker niet genoeg. Er moet beleid zijn om dit budget ‘goed’ in te kleuren en zo te voldoen aan wat er in de Arboret en het Arboretbesluit staat.”

De KNVI, de beroepsvereniging voor informatieprofessionals, ziet dat er bij veel organisaties met KNVI-leden al goed wordt ingezet op thuiswerken. “We zien dat veel werkgevers daarin al hun verantwoordelijkheid namen. Bij onze vereniging zijn maar weinig klachten te horen over werkgevers”, aldus voorzitter Wouter Bronsgeest.

Gezond inzetbaar Hij ziet een goede 'business case' voor werkgevers. "Met een kleine investering voor medewerkers in de bijdrage aan kosten voor beeldscherm, stoel of bureau, blijven medewerkers ook beter productief, en blijft men gezond inzetbaar."

Bronsgeest noemt nog wel een aantal punten van aandacht. “Veel werkgevers realiseren zich onvoldoende dat bijvoorbeeld een goed beeldscherm kostbaar is, en dat deze niet zomaar op de hoek van de straat te koop is. Hetzelfde geldt voor een bureau en bureaustoel. Een budget tussen de 500 tot 1000 euro is dan ook een redelijke norm, zeker als daar een extra mobiel device bij komt als tweede scherm.”

Security loopt meer risico Bronsgeest ziet intussen ook dat helpdesks het nu lastiger hebben om medewerkers te bereiken of om mee te kijken met technische problemen. Op gebied van security heeft hij nog wel twijfels. “Kunnen alle bedrijven die thuiswerken faciliteren ook de hoge veiligheidseisen aan van communicatie tussen medewerkers en met het bedrijf? Daarover hebben wij nog wel twijfel, met name in geval van MKB, die daar mogelijk ook kleinere budgetten voor beschikbaar hebben.”

21) Taboe rond praten over schulden en het niet kunnen betalen van je rekeningen

Zorg+welzijn 12 april 2020

Al vóór corona hadden miljoenen huishoudens het financieel zwaar

Al in de eerste weken van de coronacrisis kreeg twintig procent van de Nederlanders te maken met financiële gevolgen. In deze allereerste aflevering van Z+W TV licht Nibud-directeur Arjan Vliegthart de cijfers en gevolgen toe (Fried: zie: https://www.zorgwelzijn.nl/video/zw-tv-al-voor-corona-hadden-miljoenen-huishoudens-het-financieel-zwaar/?tid=TIDP489740XEF22117E421D4392A75305E07FE5A65AYI4&utm_medium=email&utm_source=20200412%20zorgenwelzijn%20nieuwsbrief%20weekoverzicht%20-%20email&utm_campaign=NB_ZorgenWelzijn). ‘We zullen veel langer met de naweeën van deze crisis te maken hebben dan dat het gezondheidsrisico bij ons is.’

Taboe We weten hoe moeilijk het is om over geld te praten. En hoe groot het taboe is rond praten over schulden en het niet kunnen betalen van je rekeningen. Toch is dit waar een deel van de Nederlanders nu al, aan het begin van deze coronacrisis, mee te maken heeft. En Vliegthart verwacht dat deze groep mensen alleen maar groter wordt. ‘En vergeet niet dat al voor de coronacrisis 2,6 miljoen huishoudens het eerder moeilijk dan makkelijk om financieel rond te komen.’

Kwetsbaarheid is groot Vliegthart merkt wel op dat de aanpak die nu gekozen wordt, ondernemers worden bijvoorbeeld financieel bijgestaan als dat nodig is en incassobureaus hanteren mildere maatregelen dan normaal, positief bijdraagt aan een oplossing van de financiële problemen. Komen we er, na de coronacrisis, weer snel bovenop? ‘Uiteindelijk zie je dat wanneer het economische beter gaat het aantal mensen dat goed rond kan komen stijgt. Dat is een hele geruststellende gedachte. Maar tegelijkertijd zien we ook dat heel veel mensen eigenlijk nog maar

nauwelijks bekomen waren van de vorige economische crisis. Deze groep is fundamenteel kwetsbaar en heeft niet de buffer om de huidige klap op te vangen. Dus ja, we komen er wel weer bovenop, maar we moeten er rekening mee houden dat de kwetsbaarheid in de huidige maatschappij groter is dan tijdens de vorige crisis.'

Hier vind je alles wat wij publiceren over corona >>(Fried:zie:

<https://www.zorgwelzijn.nl/tag/coronavirus/>)

Sophie van Hogendorp Hoofdredacteur Zorg+Welzijn

22) Parkinson openbaart zich bij iedereen anders

Plus Gezond 12 april 2020

Zanger Rob de Nijs: "Het leven houdt niet op bij Parkinson"

Parkinson openbaart zich bij iedereen anders

John Ekkelboom | Gepubliceerd: 09-04-2020 Sinds enkele jaren heeft zanger Rob de Nijs de ziekte van Parkinson. Door daar open over te zijn, wil hij medepatiënten een hart onder de riem steken. Hij blijft optreden zolang hij het volhoudt en zijn publiek nog graag komt luisteren. Een gesprek met hem en zijn behandelaar, neuroloog Bas Bloem.

Wanneer het precies begon, kan Rob de Nijs (77) moeilijk de vinger op leggen. "Ik viel regelmatig. Een keer maakte ik na een optreden zelfs een flinke smak op een betonnen vloer achter het podium. Ook merkte ik dat mijn handen vaker begonnen te trillen. In close-ups van opnamen zag ik achteraf pas hoe erg het was. Daarna vertelde ik tijdens een optreden dat ik waarschijnlijk een tremor had maar dat de liedjes even mooi blijven. Er viel even een stilte. Daarna kreeg ik applaus. Op dat moment wist ik nog niet dat ik de ziekte van Parkinson had."

Zo'n twee jaar geleden kreeg De Nijs (77) de diagnose te horen. Zijn behandelaar is momenteel Bas Bloem, hoogleraar neurologie aan het Radboudumc in Nijmegen en internationaal een autoriteit op het gebied van de ziekte van Parkinson. Hij vertelt dat deze hersenaandoening zeker niet alleen bij oudere mensen voorkomt. "Tot wel 20 procent is jonger dan vijftig jaar, en de piek ligt tussen de vijftig en zeventig. Het zijn dus vaak mensen die nog middenin het leven staan. Bij iedereen openbaart de ziekte zich weer anders. Zo heeft de ene patiënt vooral last van trillen en een verstoord evenwicht, maar een volgende patiënt heeft weer andere motorische problemen zoals stijfheid en traagheid. Verder kan de ziekte gepaard gaan met slecht slapen, luie darmen, plasproblemen, minder ruiken, moeite met denken en depressiviteit."

Dopaminetekort Bloem legt uit dat het ziekteproces al jaren aan de gang is voordat de eerste symptomen zich openbaren en vervolgens gewoon doorgaat. "In de hersenstam zit het zogenaamde zwarte gebied dat dopamine aanmaakt, een stof die van invloed is op onze stemming, ons vermogen te plannen en te organiseren maar ook op bewegen. Bij de ziekte van Parkinson raakt dat gebied beschadigd en ontstaat er een tekort aan dopamine. In een later stadium kunnen ook andere hersengebieden achteruitgaan. Het is een complexe ziekte, die zowel lichamelijk als geestelijk beperkingen met zich mee kan brengen."

Dat De Nijs vrij snel na de diagnose zijn publiek daarvan op de hoogte bracht, heeft hem erg geholpen bij de verwerking ervan. "Dat gaf een enorme bevrijding. Ook voor medepatiënten is het goed dat ik ermee naar buiten kom. Als ik dat doe als bekende Nederlander, dan durven zij dat ook." Bloem beaamt dit en juicht die houding toe. "Er zijn immers goede behandelingen om het leven draagbaar te maken."

Zoet en zuur De Nijs profiteert daar nu zelf ook van. Hij slikt levodopa om het dopaminetekort aan te vullen en krijgt fysiotherapie voor lopen en balans. "Een heel leven heb ik zoet gehad en dan moet ik nu maar eens het zuur proeven. Daar ben ik redelijk laconiek over. Ik voel me overwegend prima en het leven houdt niet op bij Parkinson. Elke week treed ik nog op. Mijn stem heeft er niet onder geleden. In tegendeel, ik kan zelfs meer op mijn stem vertrouwen dan voorheen."

Bloem verklaart dat dit laatste mede wordt veroorzaakt door positieve emoties die leiden tot het vrijmaken van extra dopamine.

Natuurlijk brengt de ziekte van Parkinson beperkingen met zich mee, ervaart De Nijs. Maar naast de professionele hulp krijgt hij ook thuis veel steun van zijn vrouw Jet, die verpleegkundige is, en van zijn zoontje Julius van acht jaar. "Hij kijkt altijd of er niets in de weg staat of ligt waarover ik kan vallen. Hij maakt zich zorgen om mij en zegt vaak: 'laat mij maar doen papa.' Dat is zo ontzettend ontroerend. Dat geeft mij dan weer een goed gevoel."

Enorme toename aantal Parkinsonpatiënten Nederland telt naar schatting 50.000 Parkinsonpatiënten. De afgelopen twintig jaar is het aantal sterk toegenomen en de verwachting is dat het de komende twintig jaar stijgt naar bijna 83.000 personen. Dit constateert de Hersenstichting op basis van gegevens over hersenaandoeningen uit de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 (VTV-2018) van het RIVM. Neuroloog Bas Bloem ziet de stijging niet alleen in Nederland sterk toenemen, ook in het buitenland komen er steeds meer patiënten bij. Hij spreekt zelfs van een pandemie.

De ziekte van Parkinson is niet te genezen. De behandeling is gericht op het optimaliseren van het functioneren. Fysiotherapie richt zich bijvoorbeeld op het soepeler kunnen bewegen, logopedie helpt bij de spraakproblemen en ergotherapie biedt ondersteuning om de gewone dagelijkse bezigheden langer zelfstandig te kunnen uitvoeren. Daarnaast zijn er verschillende medicijnen beschikbaar die gericht zijn op het aanvullen van het dopaminetekort.

23) Jan van Gorp lid Adviesraad Sociaal Domein Leiderdorp overleden

Google melding Wmo: Leidsch Dagblad (persbericht) 14 april 2020

Leiderdorper Jan van Gorp overleden aan coronavirus.

'Een klap die heel hard aankomt'

Jan van Gorp, die in 1978 in Leiderdorp kwam wonen, was vanaf 2007 lid van de WMO-Adviesraad, die later Adviesraad Sociaal Domein werd.

24) Er wordt veel gerommeld met cliëntenraden

LCR@ttentie 14 april 2020

Cliëntenparticipatie wordt steeds verder uitgehold

Gemeenten mogen cliëntenraden niet zo maar opheffen, maar het blijkt dat ze leden van een cliëntenraad wel zo maar mogen ontslaan. Voor hen is er geen wettelijke bescherming. In feite vinden gemeenten zo een 'achterdeur' in de wet en kunnen zij zo op een oneigenlijke manier de cliëntenparticipatie beïnvloeden. Dit blijkt uit de uitspraak van de hoogste rechter over de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk die cliëntenraadsleden de laan hebben uitgestuurd. De LCR is verbijsterd over deze uitspraak. LCR-voorzitter Amma Asante: 'Er wordt veel gerommeld met cliëntenraden. Dit is een nieuwe manier om een cliëntenraad buiten spel te zetten. Wij zullen er bij het ministerie van SZW op aandringen om deze onbedoelde maas in de wet te repareren.'

Opkomst Cliëntenparticipatie in het sociaal domein is in 2002 ingevoerd om cliënten bij werk en inkomen de mogelijkheid te geven invloed uit te oefenen op wet- en regelgeving. Om hen een stem te geven. Lange tijd kwamen er steeds meer cliëntenraden bij, maar na de invoering van de

Participatiewet is een afname te zien. Dat komt vooral omdat meer taken, zoals Wmo en Jeugdwet, op het bordje van gemeenten zijn komen te liggen. En cliëntenraden in de gemeenten worden samengevoegd tot adviesraden sociaal domein.

Bakker en slager In artikel 47 van de Participatiewet staat dat een gemeente een cliëntenraad moet instellen. Voorwaarden ontbreken. Zo worden vaak brede raden ingesteld – met cliënten van de Wmo, Jeugdwet en/of Participatiewet – waarin mensen die géén cliënt zijn van een sociale dienst mee praten over de regels die de gemeente hanteert of voorbereidt.

‘Het is alsof je een consumentenpanel instelt bij een bakker, een groenteboer en een slager zonder de eis dat die consumenten ook echt bij die bakker, groenteboer of slager kopen’, zegt Asante. Wat kan je dan zeggen over de kwaliteit? Zo werkt het ook met cliëntenparticipatie. Je kunt als Wmo-client niet aan den lijve ondervinden hoe regelgeving voor de Participatiewet uitpakt.’

Actief Een nieuwe vorm om inspraak te dwarsbomen – want zo ziet de LCR de actie van de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk – is het ontslaan van individuele cliëntenraadsleden. De hoogste rechter (Centrale Raad van Beroep) stelt dat uit het wetsartikel 47 Participatiewet blijkt dat het de bedoeling is om actieve betrokkenheid van personen die met de Participatiewet te maken hebben, te waarborgen. Hoe gemeenten deze actieve betrokkenheid organiseren, mogen ze zelf weten.

Gesprek met ministerie Asante: ‘En zo worden er burgerraden of brede raden ingesteld. En zo kunnen cliëntenraadsleden die kritisch zijn over het gemeentelijk beleid de laan worden uitgestuurd. En zo wordt de cliëntenparticipatie volledig uitgehold. Dat kan nooit de bedoeling zijn geweest van Ab Harrewijn, de ‘vader’ van de cliëntenparticipatie die in 2002 onverwacht overleed. We gaan zeker in gesprek met het ministerie van SZW. We weten dat zij cliëntenparticipatie hoog in het vaandel hebben staan. Ik heb er alle vertrouwen in dat die reparatie van de wet er ook gaat komen.’

Klik voor: Uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (Fried: zie:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2020:873>)

25) In deze rare tijd is de verleiding om naar de fles te grijpen groot

Zorg+welzijn 16 april 2020

Corona: De gevaren van alcohol voor thuisblijvers

Alleen thuis of juist met een druk gezin om je heen. In deze rare tijd is de verleiding om naar de fles te grijpen groot. Worden we massaal alcoholisten? En welke invloed hebben de maatregelen op mensen die herstellende zijn van een alcohol afhankelijkheid? Expert Ninette van Hasselt over nieuwe drinkrituelen, kwetsbare groepen en de kans die een crisis biedt.

‘Het is niet ons beeld dat iedereen meer is gaan drinken’, vertelt Ninette van Hasselt, hoofd van het expertisecentrum alcohol van het Trimbos instituut. ‘Cijfers van de alcoholindustrie laten een daling zien. Dat heeft er mee te maken dat we niet meer drinken op plekken waar we gewend zijn om te doen: kroegen, evenementen, festivals en sportkantines.’

Nieuwe drinkrituelen Tot zover het goede nieuws. ‘De komende tijd zullen we zien of er nieuwe drinkrituelen ontstaan. Normaal is er bijvoorbeeld een sterke scheiding tussen werk en ontspanning. Veel mensen hebben nu een doorlopend weekend-gevoel. Het is verleidelijk om daar nieuwe (drink)rituelen omheen te bouwen.’ Van Hasselt hoopt uiteraard van niet: ‘Als je normaal gesproken thuis niet drinkt, is dit niet het moment om daarmee te beginnen.’

Kwetsbare groepen Van Hasselts maakt zich vooral zorgen om kwetsbare groepen. ‘Mensen met psychische problemen, een alcohol-verleden en mensen in stressvolle beroepen. In omstandigheden als deze, waarbij veel mensen last hebben van stress, eenzaamheid, angst en verveling, kan het voor hen zeer verleidelijk zijn om naar de fles te grijpen.’

Huiselijk geweld Een andere kwetsbare groep om goed op te letten zijn gezinnen met huiselijk geweld, waarbij alcohol een rol speelt. ‘Ook hier laten de cijfers voorlopig geen enorme stijging zien,

maar de cijfers kunnen snel veranderen. Uit China weten we dat huiselijk geweld enorm toenam. We moeten daar heel alert op blijven.'

Alcohol helpt niet Een groot misverstand rondom alcohol is dat het helpt om je te ontspannen. Van Hasselt: 'Alcohol helpt niet. Meer dan een glas per dag is sowieso niet gezond. Veel mensen denken: het kan wel niet gezond zijn, maar het helpt me wel om te ontspannen. Onderzoek laat zien dat dat niet waar is. We weten dat stress, angst en depressieve gevoelens, erger worden door alcohol. Die ontspanning is hooguit een tijdelijk effect. En alcohol verlaagt de weerstand. Niet handig in combinatie met het covid-19.'

Veerkracht 'Een goede nachtrust is een niet te onderschatte voedingsbodem van veerkracht. Door alcohol slaap je minder goed. Je wordt minder uitgerust wakker, je voelt je minder goed en dan heb je weer alcohol nodig om je goed te voelen. Als dat je coping-mechanisme is, leer je niet om op een gezonde manier met problemen om te gaan. Je krijgt geen positieve ervaringen met het oplossen van problemen zonder alcohol. Juist in een tijd die een beroep doet op je veerkracht, is het daarom slim om terughoudend te zijn met alcohol.'

Crisis is een kans Deze crisis is ook een kans. Zeker voor mensen die een sluimerende alcohol afhankelijkheid hebben die ze al een tijd wilden aanpakken. Of die nu ontdekken dat ze vaker dan ze hadden gedacht verlangen naar drank. 'Om uit een systeem te stappen is het nodig om een patroon te doorbreken. En nu worden bijna alle patronen opgeschud.'

Cliënten ondersteunen Wat kunnen professionals doen om mensen met een alcohol kwetsbaarheid te ondersteunen? 'Het belangrijkste is contact houden en heel goed kijken naar wat er speelt in een gezin of bij een cliënt. Komt het alcoholmisbruik voort uit eenzaamheid, stress of angst? Elk van die oorzaken vraagt een andere aanpak. Je kunt natuurlijk sowieso de tip geven om niet te veel alcohol in huis te halen. Er zijn talloze online platforms die hulp bieden (Fried: zie: <https://www.trimbos.nl/kennis/corona/mentale-gezondheid/doorverwijzen-bij-mentale-problemen-door-corona>), waar je cliënten naar door kan verwijzen.' Hier staan adressen van instellingen voor verslavingszorg en de alcoholinfolijn, waar je ook via telefoon of chat advies kunt krijgen. Op deze website staan ook bruikbare tips voor professionals om mentaal fit te blijven. Zoals: erken stress van een cliënt. Of: gebruik humor om positiviteit uit te stralen.

Sterre ten Houte de Lange Redacteur Zorg+Welzijn

26) Adempauze voor mensen met psychische kwetsbaarheid die grip op leven dreigen te verliezen

Platform 31 16 april 2020

Time-out voor kwetsbaren in tijden van corona: Wees creatief

Deze tijd van fysieke afstand brengt ons creatieve brein goed op gang. Neem dit Paasweekend: Via de tablet paaseitjes zoeken bij opa en oma in de tuin, royaal tijd voor een gezellige brunch binnen eigen kring, knutselen aan paasslingers en paashaasmaskers. Maar los van al die vrolijkheid ervaar ik een gevoel van ongemak.

Want wat gebeurt er bij al die mensen die al eenzaam waren voor corona, hoe vergaat het hen nu? Bij hoeveel mensen loopt de spanning op door betalingsachterstanden of het (mogelijke) verlies van hun baan? Waar zijn al die leerlingen waarmee leerkrachten geen contact kunnen krijgen? Wat maken zij mee? En waar slapen de zogenoemde bankslapers nu? Durven vrienden en familie hen nog onderdak te bieden? Welk leed is er verborgen achter voordeuren die niet opengaan?

Voor iedereen is de coronacrisis een uitdaging. En dat geldt helemaal voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Angstklachten, eenzaamheid, verwarring en ontregeling nemen toe en met het wegvallen van de dagelijkse structuur is het voor hen heftig de dag goed door te komen. Staatssecretaris Paul Blokhuis noemde het eind maart tijdens zijn werkbezoek aan een ggz-instelling in Den Bosch dan ook een 'crisis in een crisis'.

Veel aandacht gaat uit naar de acute medische zorg, en terecht, daarna de verpleeghuizen en de thuiszorg. Gelukkig neemt ook de (politieke) aandacht voor de GGZ, beschermd wonen en de maatschappelijke opvang toe. In het veld wordt met veel energie gewerkt aan oplossingen. Kwetsbare mensen krijgen dankzij virtuele huiskamers, videobellen en digitale behandelingen een hart onder de riem gestoken in het streven eenzaamheid, verwarring en ontregeling tegen te gaan. Hotels en tijdelijke units worden beschikbaar gesteld om dak- en thuislozen op te vangen. Maar waar kunnen mensen heen wanneer de nood echt hoog is?

Time-out voorzieningen geven, zoals het woord al zegt, een adempauze voor mensen met een psychische kwetsbaarheid die de grip op het leven tijdelijk dreigen te verliezen. Door even uit de situatie te zijn, krijgen zij ruimte om te herstellen en wordt erger voorkomen. Maar veel van deze voorzieningen zijn nu gesloten of worden gebruikt als opvang. Een nobele inzet, maar wat is het alternatief voor mensen met een psychische kwetsbaarheid? En als dat er niet is, in welke omstandigheden zien wij hen dan na de coronaperiode terug?

Dat rijksoverheid, verhuurdersorganisaties en brancheverenigingen hebben afgesproken in deze periode geen huisuitzettingen te doen, is daarbij een zegen. Maar wat als een situatie zo ontspooit omdat de nodige hulp (ondanks alle positieve energie in Nederland) niet voorhanden was en een time-out niet mogelijk was? Is dat dan een zogenoemde 'evidente reden' om toch tot uitzetting over te gaan? Laten we ons creatieve brein inzetten voor deze doelgroep. En corporaties, luid alsjeblieft de noodklok voordat de psychische nood van uw huurder onhoudbaar wordt!

27) De invoering van de Omgevingswet wordt opnieuw uitgesteld

Platform 31 16 april 2020

Uitstel van Omgevingswet begrijpelijk, urgentie blijft

De invoering van de Omgevingswet wordt opnieuw uitgesteld, maakte Stientje van Veldhoven (minister voor Milieu en Wonen) vorige week bekend. Een besluit waar veel Platform31-partners begrip voor hebben, zo blijkt uit een snelle rondvraag. Ze noemen het uitstel begrijpelijk, vanwege een gebrek aan tijd om software te ontwikkelen, aan te schaffen, te testen en aan te sluiten op het landelijke digitale stelsel (DSO). Uitstel maakt een zorgvuldige invoering van de wet mogelijk, benadrukken bijvoorbeeld de G40 en G4-steden. Wat nu? Houd tempo op weg naar de nieuwe deadline, of beter gezegd: startlijn.

De datum van 1 januari 2021 leek een doel op zich te worden, zo klonk al enige tijd kritiek onder gemeenten en deskundigen. Met het gevaar dat overheid en samenleving zich na de jaarwisseling zouden wanen in een mist vol onvolledigheden en onzekerheden. Het uitstel betekent niet dat er tijd is om achterover te leunen, wel dat overheden meer tijd hebben om zich voor te bereiden op een zorgvuldige invoering.

Houd tempo en ga testen Het geluid dat inwerkingtreding per 1 januari 2021 niet realistisch is, klonk de afgelopen maanden steeds luider in gemeenten. Ook vanuit de G40 en G4 lag de nadruk op de haalbaarheid van de plansoftware. Dat betekent niet dat gemeenten geen vertrouwen hebben in de wet. Integendeel: onder meer vanuit de VNG klinkt het pleidooi om het daadwerkelijke uitstel zo kort mogelijk te laten zijn. Voorzitters van de ambtelijke themagroep Omgevingswet van het G40-stedennetwerk Wim Tijssen en Rick Keim geven aan dat gemeenten door willen. "Met het zicht op de maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving is een te lang uitstel niet wenselijk", aldus Keim. Eileen van Stam van de G4 stemt hier mee in en voegt toe: "Wat je ziet is al naar gelang de lokale setting en aandachtspunten er hoogstens wat accentverschillen liggen tussen de gemeenten, vooral op het terrein van anders werken en financiën".

Ook Annette Zebel (Rho Adviseurs) roept gemeenten op om onverminderd door te gaan met de in gang gezette implementatie. "De inhoud van de wet is al voor 99 procent vastgesteld door het parlement en dit verandert niet door het uitstelbericht", aldus Zebel. De extra tijd die overheden nu krijgen, kan worden benut om te (blijven) oefenen met de nieuwe instrumenten en de gewijzigde

werkprocessen die daarbij horen. En natuurlijk om plan- en regelsoftware op een gedegen manier te laten ontwikkelen door marktpartijen en te oefenen met het DSO. Zo kan een al te harde, mistige overgang worden voorkomen, wat de dienstverlening vanaf de inwerkingtreding ten goede komt.

Doorgaan én nog eens om je heen kijken Nu het uitstel is aangekondigd, hebben gemeenten ook tijd voor bezinning. Waar staan we, wat staat ons nog te doen? Idealiter houd je daarbij de verbeterdoelen van de Omgevingswet in het oog. Zoals hoogleraar transitiekunde Jan Rotmans regelmatig benadrukt, staat de Omgevingswet niet op zichzelf, maar drijft die op vele maatschappelijke veranderingen die zich ook met uitstel van, of zelfs helemaal zonder de wet, voltrekken. Daarnaast is de wet een vehikel om met de samenleving aan grote maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving te werken, zoals verduurzaming en de woningbouwopgave.

In de woorden van René Klerks en Lianne Leenaerts, namens de waterschappen betrokken bij het programma Aan de slag met de Omgevingswet: “Uitstel van de inwerkingtreding biedt ons de kans om ons weer eens te bezinnen waar het eigenlijk allemaal om te doen was. Een transparante overheid, snelle besluitvorming, ruimte voor initiatieven: kortom het ‘anders werken’. Welke van onze acties dragen daar nu daadwerkelijk en effectief aan bij?”

Als één overheid naar de finish, die tegelijk de startlijn is Een van de essenties van de Omgevingswet is integraal werken. Die integraliteit moet niet alleen binnen, maar ook tussen overheidslagen worden gesmeed, met een belangrijke rol voor de rijksoverheid. De G40 en G4 geven aan sturing en betrokkenheid vanuit de ministeries te verwachten om het proces op tempo te houden. ‘Samen uit, samen thuis’, aldus Tijssen en Keim, voorzitters van de ambtelijke themagroep Omgevingswet van het G40-stedennetwerk. Alle overheden moeten zich volgens hen als één overheid blijven inzetten voor de stelselwijziging.

De minister maakt binnenkort de nieuwe implementatiedatum bekend, nadat ze hierover heeft overlegd met haar bestuurlijke partners. Uitstel van meer dan één jaar is niet wenselijk, zo stelt onder meer Sarah Ros van de VNG, omdat dit kan leiden tot vertraging in de gemeentelijke besluitvorming. De geraadpleegde betrokkenen verwachten dat de nieuwe inwerkingtredingsdatum tussen 1 juni 2021 en 1 januari 2022 komt te liggen. Dat biedt softwareleveranciers én decentrale overheden de nodige tijd om de noodzakelijke voorbereidingen zorgvuldig te treffen en tegelijk zicht te houden op de belangrijke periode daarna. Vanaf de invoeringsdatum is immers de aftrap van de transitiefase, waarin verder wordt gewerkt aan instrumenten als de omgevingsvisie en het omgevingsplan en de veranderopgave in de ruimtelijke ordening: daar waar het allemaal om te doen is.

Platform31 sprak naar aanleiding van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet met vertegenwoordigers van de VNG, de G4 en G40, de waterschappen en adviesbureau Rho Adviseurs.

28) Het corona-virus houdt (bestuurlijk) Nederland nu al een tijdje in zijn greep

Schulinck nieuwsbrief 16 april 2020

Corona en tijdige besluitvorming

Omgevingsrecht

9 april 2020 – mr. Alphons van den Bergh Het corona-virus houdt (bestuurlijk) Nederland nu al een tijdje in zijn greep. Door de afgekondigde maatregelen kunnen ook gemeentelijke besluitvormingsprocedures in het gedrang komen. Denk daarbij aan bestemmingsplanprocedures en het verlenen van omgevingsvergunningen. De behandelingstermijnen voor deze procedures zijn vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In deze opinie wordt ingegaan op de gevolgen van het corona-virus op de beslistermijn in omgevingsvergunningsprocedures.

Beslistermijn omgevingsvergunning

Als een burger een aanbouw aan zijn huis wil realiseren dan kan het zijn dat hij daarvoor een omgevingsvergunning moet aanvragen.

Vooroverleg Aan de aanvraag kan een vooroverleg vooraf gaan. Een vooroverleg is een informeel, oriënterend overleg tussen aanvrager en bevoegd gezag in de informele, oriënterende communicatiefase. Een vooroverleg is voor zowel de aanvrager als het bevoegd gezag van belang. Het vooroverleg biedt aanvragers de mogelijkheid om met het bevoegd gezag (de ambtenaren) in gesprek te gaan over voorgenomen plannen. Aan de hand van het plan kan de gemeente adviseren over de verdere uitwerking ervan.

Ook voor het bevoegd gezag is het belangrijk om vooroverleg te voeren. De kans op een onvolledige aanvraag is immers kleiner, zodat procedure- en afhandelingstermijnen korter worden. Als een aanvraag formeel wordt ingediend, begint namelijk de termijn te lopen (artikel 3.1 lid 2 Wabo).

In deze tijden van corona is een bezoek aan het gemeentehuis om een vooroverleg in te plannen echter geen optie. Via het omgevingsloket kan door een burger worden aangegeven een vooroverleg te willen hebben. De burger kan daarbij ook aangeven dat hij bereikbaar is per mail en dat hij instemt met de correspondentie per mail (artikel 2:14 Awb). Daarnaast kan een eventueel overleg ook met digitale middelen zoals video beeldbellen worden ingepland. Op deze manier kan een vooroverleg in aangepaste veilige vorm toch doorgang vinden.

Aanvraag De burger kan nadat hij aanvullend huiswerk heeft verricht een aanvraag indienen. Afhankelijk van de activiteit is de reguliere (artikel 3.9 Wabo) of uitgebreide procedure (artikel 3.10 Wabo) van toepassing.

Een belangrijk verschil tussen beide procedures heeft betrekking op de rechtsgevolgen van de overschrijding van de beslistermijn.

Reguliere procedure Voor de meeste Wabo-activiteiten geldt de reguliere voorbereidingsprocedure. Binnen een termijn van 8 weken na ontvangst van de aanvraag zal op de vergunningaanvraag moeten worden beslist (artikel 3.9 lid 1 Wabo). Deze termijn kan één keer met 6 weken worden verlengd. Let daarbij wel op dat verlengen (artikel 3.9 lid 2 Wabo) iets anders is dan opschorten (artikel 4:15 Awb). Als niet binnen deze beslistermijn wordt beslist op de aanvraag (verlenen of weigeren), dan is de omgevingsvergunning van rechtswege verleend. In dat geval kan het bevoegd gezag alleen nog voorwaarden aan de omgevingsvergunning verbinden voor zover dit nodig is om ernstige gevolgen voor het algemeen belang te voorkomen. Het is dus belangrijk dat het bevoegd gezag tijdig beslist op de aanvraag.

Welke mogelijkheden heeft het bevoegd gezag nu om te voorkomen dat een omgevingsvergunning van rechtswege in werking treedt?

1. De beslistermijn verlengen met 6 weken
2. De beslistermijn opschorten

Beslistermijn verlengen De beslistermijn voor een reguliere procedure kan éénmaal met 6 weken worden verlengd (artikel 3.9 lid 2 Wabo) of artikel 4:14 Awb respectievelijk artikel 3.12 lid 8 Wabo). Een beslissing (keuze) om een beslistermijn te verlengen, is een besluit (artikel 1:3 lid 1 Awb). Dat besluit moet voldoen aan alle wettelijke eisen en moet ook behoorlijk zijn (ECLI:NL:RVS:2019:812).

Het verlengingsbesluit treedt pas in werking na het verstrijken van de oorspronkelijke beslistermijn, maar slechts indien het vóór het verstrijken van de beslistermijn op de wettelijk voorgeschreven wijze is bekendgemaakt (ECLI:NL:RVS:2019:812).

Beslistermijn opschorten In artikel 4:15 Awb zijn bepalingen opgenomen over het opschorten van beslistermijnen.

Opschorten kan in de volgende gevallen:

1. Aanvrager is een termijn gesteld om zijn aanvraag aan te vullen;
2. Aanvrager stemt schriftelijk in met uitstelverzoek bestuursorgaan;
3. De vertraging aan de aanvrager kan worden toegerekend;

4. Overmacht bevoegd gezag.

Opschorten betekent, dat de looptijd van de termijn als het ware wordt ‘gepauzeerd’ ofwel tijdelijk wordt stopgezet (‘bevroren’). Na aanvulling loopt het restant van de termijn weer door, totdat de totale termijn verstreken is.

Aanvullingstermijn Het komt regelmatig voor dat voor een zorgvuldige beoordeling van de aanvraag nog noodzakelijke informatie ontbreekt. De aanvraag is dan als het ware ontoereikend. Het bevoegd gezag heeft dan de mogelijkheid om de beslistermijn op te schorten met ingang van de dag waarop het bevoegd gezag de aanvrager uitnodigt de aanvraag aan te vullen tot de dag waarop de aanvraag is aangevuld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken (artikel 4:15 Awb).

De aanvullingstermijn moet een redelijke termijn zijn. In het kader van het corona-virus kan het aangewezen zijn om de aanvullingstermijn op te rekken ten opzichte van de gebruikelijke termijn.

Instemming aanvrager met uitstel Het bevoegd gezag kan bijvoorbeeld gelet op de complexiteit van de aanvraag, de aanvrager verzoeken om in te stemmen met een langere beslistermijn. Zeker in het geval het gaat om een door beide partijen gewenst project kan het voor een goede voortgang van een project van belang zijn om de beslistermijn uit te stellen om tot een zorgvuldig besluit te kunnen komen. Als de aanvrager met de opschorting van de termijn, die dan wel concreet moet worden gemaakt, instemt dan treedt de vergunning niet van rechtswege in werking.

Deze mogelijkheid gaat uit van afstemming tussen aanvrager en bevoegd gezag. In het kader van open en transparante communicatie is deze mogelijkheid een goede oplossing waarbij recht wordt gedaan aan alle af te wegen belangen.

Vertraging toerekenbaar aan aanvrager Een vertraging is in ieder geval toerekenbaar aan de aanvrager als:

1. hij enkele dagen voor afloop van de beslistermijn nog omvangrijke pakketten met nadere gegevens opstuurt;
2. de aanvrager zelf bij herhaling om uitstel van een hoorzitting of om nader onderzoek heeft gevraagd en het bestuursorgaan daarmee heeft ingestemd.

De opschorting is dan van rechtswege een feit. Het nadeel hiervan is dat er onzekerheid is over de vraag of een omgevingsvergunning van rechtswege is verleend of niet. Mocht voor deze mogelijkheid worden gekozen, dan is het verstandig dit schriftelijk kenbaar te maken aan de aanvrager en daarvan kennis te geven op de gemeentelijke website.

Van overmacht zal niet snel sprake zijn.

Overmacht Van overmacht zal niet snel sprake zijn. Het zal dan in ieder geval moeten gaan om een onmogelijkheid om te beslissen die veroorzaakt wordt door abnormale en onvoorziene omstandigheden buiten toedoen van het bestuursorgaan zelf en die ook buiten zijn risicosfeer liggen. Daarvan zal bijvoorbeeld sprake kunnen zijn wanneer het gemeentehuis is afgebrand of onder water gelopen. Uit de jurisprudentie inzake termijnoverschrijdingen kan echter worden afgeleid dat ziekteverzuim en administratieve of organisatorische problemen binnen de invloedssfeer van het bestuursorgaan niet een beroep op overmacht rechtvaardigen, ook niet als zij van structurele aard zijn. Het bestuursorgaan moet van de opschorting wegens overmacht mededeling doen aan de aanvrager. Doet het bestuursorgaan dat niet, dan verstrijkt de termijn, is het bestuursorgaan te laat en kan na een schriftelijke ingebrekestelling beroep wegens niet tijdig beslissen worden ingesteld (TK 2005-2006, 30435, nr. 3, p. 15).

Gezien het bovenstaande zou kunnen worden geconcludeerd dat een beroep op het corona-virus als overmachtsituatie niet snel gehonoreerd zal worden. De mogelijkheden om digitaal en vanuit huis te werken maken het niet onmogelijk om tijdig te kunnen beslissen op een aanvraag.

Het is echter niet ondenkbaar dat overmacht als gevolg van de afgekondigde maatregelen ter bestrijding van het corona-virus gehonoreerd zou kunnen worden. Het corona-virus is immers van een andere orde dan gewoon ziekteverzuim. Het ziekteverzuim als gevolg van het corona-virus is mijns inziens niet op één lijn te zetten met normaal ziekteverzuim (bijvoorbeeld als gevolg van

burnouts). Als de gemeentelijke organisatie qua ziektegevallen onevenredig zwaar wordt getroffen, dan is een beroep op overmacht mijns inziens niet uitgesloten.

Om te voorkomen dat een vergunning van rechtswege wordt verleend kan het beste worden gekozen voor afstemming met en expliciete instemming van de aanvrager met het uitstellen van de beslistermijn.

29) Gevolgen voor stelsel van kwaliteitsborging uit Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Schulinck nieuwsbrief 16 april 2020

Gevolgen definitieve knip bouwvergunning voor Wkb

mr. dr. ing. Peter de Haan De Eerste Kamer heeft op 11 februari 2020 - tegen de verwachtingen in - de Invoeringswet Omgevingswet met een ruime meerderheid aangenomen. Deze Invoeringswet Omgevingswet 'knijpt' de omgevingsvergunning voor bouwen (de 'oude' bouwvergunning) definitief in twee delen: een omgevingsvergunning voor een (technische) bouwactiviteit én een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Deze knip heeft ook grote gevolgen voor het stelsel van kwaliteitsborging uit de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Mogelijk verdwijnt in de toekomst door de Wkb de omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit geheel.

De knip Als een vergunningaanvrager nu een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aanvraagt en niet inziet dat het bouwplan in strijd is met het bestemmingsplan, dan moet het bevoegd gezag verplicht op grond van de conversiebepaling uit artikel 2.10 lid 2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ook beoordelen of een omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan kan worden verleend.

De knip komt in de Invoeringswet Omgevingswet met name tot uitdrukking in het wegvallen van de conversiebepaling en in de beoordelingsregels voor de (technische) bouwactiviteit. In de beoordelingsregels wordt een vergunningaanvraag voor een (technische) bouwactiviteit niet getoetst aan het omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan).

Het bevoegd gezag toetst de aanvraag om omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit alleen aan de bouwtechnische voorschriften uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, de opvolger van het Bouwbesluit 2012). Althans als er geen stelsel van kwaliteitsborging zou zijn... De aanvraag om omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toetst het bevoegd gezag aan het omgevingsplan.

Het stelsel van kwaliteitsborging Het stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen uit de Wkb brengt wijzigingen aan in de wijze waarop het bevoegd gezag toetst aan bouwtechnische voorschriften. Het bevoegd gezag toetst niet langer preventief bij vergunningverlening of Meer weten over de Wkb? Bekijk ons opleidingsaanbod het bouwplan aan de bouwtechnische voorschriften voldoet. Wel behoudt het bevoegd gezag al zijn handhavingsbevoegdheden. Om tijdens de bouw en na gereedmelding de bouwtechnische voorschriften te kunnen handhaven, krijgt het bevoegd gezag bij de vergunningaanvraag een risicobeoordeling en bij gereedmelding een dossier 'bevoegd gezag'. De risicobeoordeling is geen weigeringsgrond bij de vergunningverlening. Als het dossier incompleet is, dan kan het bevoegd gezag de ingebruikname tegenhouden.

Oorspronkelijk was de bedoeling dat de Wkb in 2015 in werking zou treden. Dus voorafgaand aan de Omgevingswet. Daarom brengt de Wkb wijzigingen aan in de Wabo en niet in de Omgevingswet. Inmiddels heeft de regering met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat het stelsel van kwaliteitsborging tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking treedt. De vraag is nu wat de knip betekent voor het stelsel van kwaliteitsborging.

Gevolgen van de knip voor de Wkb Het is de bedoeling dat het stelsel van kwaliteitsborging in drie stappen (gevolgklassen) wordt ingevoerd. Te beginnen bij de bouwwerken waarin het risico op instorting het kleinst is: gevolgklasse 1 (o.a. grondgebonden woningen). Kleinere bouwwerk zijn direct bouwtechnisch vergunningvrij. Als bij gevolgklasse 1 de bouwkwaliteit

toeneemt, dan gaat het stelsel van kwaliteitsborging gelden voor gevolgklasse 2 (o.a. scholen) en gevolgklasse 3 (o.a. voetbalstadions). Als het stelsel van kwaliteitsborging geheel is ingevoerd, toetst het bevoegd gezag dus geen bouwplannen meer preventief aan bouwtechnische voorschriften. Als er geen preventieve toetsing overblijft, is er geen reden meer voor een omgevingsvergunning voor een (technische) bouwactiviteit. De knip kan dus tot gevolg hebben dat op termijn de omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit geheel verdwijnt. Dan blijft alleen de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit over.

Dat de omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit mogelijk geheel verdwijnt, volgt ook uit de memorie van toelichting bij de consultatieversie van de Invoeringswet Omgevingswet. Daarin staat dat na invoering van de Omgevingswet voor gevolgklasse 1 alleen nog een meldingsplicht geldt. Met andere woorden, een meldingsplicht komt vermoedelijk in de plaats van de omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit.

Voor meer informatie over de knip in de omgevingsvergunning bouw en de Invoeringswet Omgevingswet, zie P.M.J. de Haan, 'Vergunningverlening bouw onder de Omgevingswet: niet voortbouwend op bestaand recht?', BR 2019/17.

30) Hoe is de praktijk van het thuiswerken?

Movisie 16 april 2020

Blog: Dagboek van Sonja Liefhebber: wie heeft er nu drie laptops thuis?

Blog 7 april 2020 In het coronadossier sociaal domein verzamelt Movisie informatie over het coronavirus en de gevolgen die het heeft in het sociaal domein. Maar hoe is de praktijk van het thuiswerken? Sonja Liefhebber, expert Leren Professionaliseren, houdt een dagboek bij.

Donderdag, 8.00 uur Ik moet uit bed... de kinderen zijn nog niet wakker. Zal ik me omdraaien of volgens het gisteren democratisch opgestelde dagschema opstaan? Uit bed, als ik me nu al niet meer aan het schema houd...'

Donderdag, 8.30 uur Ik heb Kevin al drie keer geroepen: 'We hadden toch afgesproken dat jij de ontbijttafel zou dekken. 'Mahaam, mag ik na het eten nog even op de PlayStation?.' 'Nee lieverd, je zou eerst een half uurtje lezen en dan aan je schoolwerk. Na de lunch heb je tijd om te gamen' 'Maar mam, wat maakt het nou uit? Ik kan toch eerst een uurtje spelen en daarna aan het werk?' 'Nou, dat lijkt me niet handig want als jij speelt kan je broer zich niet concentreren (lees: dan kan ik me niet concentreren)' 'Jeetje zeg, jij weet ook altijd alles te verpesten!'

Donderdag, 10.00 uur Ik probeer mijn eigen werk te doen. 'Wat moet ik nou ook alweer doen, mam?', vraagt mijn oudste. 'Kijk even in je klapper die ik gisteren heb gemaakt.' 'Jaaahh, bij drama staat een opdracht die helemaal niet voor onze klas is. Ik snap het niet eens.' 'Laat me eens kijken... monologen... tja, ik weet het ook niet. En het eerste deel van de opdracht? Dat is toch best leuk?' 'Maar als dit niet voor onze klas is, dan maak ik het straks voor niets... Ik ga wel Engels doen.' 'Oké, maar volgens mij stond er ook dat als je het te laat inlevert, je een punt aftrek krijgt per dag, is het misschien een idee om je juf te mailen?' 'Jaaah, doe jij dat dan?'

Donderdag, 11.25 uur Ik kijk op de klok. Shit, een teamoverleg gemist. Waarom hoor ik eigenlijk geen belletje? Oh, je moet het programma na ieder gesprek afsluiten. Ik haal iets te drinken en loop langs mijn oudste. 'Ben je YouTube-filmpjes aan het kijken? Lijkt het je niet slimmer om je mobiel even weg te leggen?' 'Mahaam', roept Melle. 'De wifi valt steeds weg... spelling gaat echt niet zo hoor... niets werkt ook hier in huis. Lieverd, ga dan maar iets anders doen.' 'Zoals gamen, mam...?' 'Nee lieverd, zoals begrijpend lezen ...' 'Maar dat was toch extra, dat ga ik dus echt niet doen...'

Donderdag, 12.00 uur Ik krijg een mailtje van de juf... Is alles goed bij jullie? Ik zie dat Melle nog maar twee dingen heeft gedaan. 'Lieverd, ik heb een mail van de juf, ze ziet niet dat je bezig bent, hoe komt dat denk je...?' 'Ja... ik ben wel bezig hoor' 'Ok, dan komt het wel goed (lees: moet

toch af en toe even meekijken).’ Na een tijdje mailt de juf weer: Nee, ik zie echt nog niets. Trouwens, je krijgt zo een vragenlijst om te kijken of alles lukt bij de ouders, zou je die nog even willen invullen?

Donderdag 13.00 uur ‘Lunchtijd’, roep ik. ‘Maar ik heb nog geen honger’, zegt Melle. ‘Nee, ik ook niet’, zegt mijn oudste, ‘Kan toch wel later?’ ‘Maar lieverds, dan kan ik straks telkens boterhammen gaan maken. Nee, we gaan nu eten. Wie zou de tafel dekken?’ ‘Dat staat niet op het schema, mam, doe jij het maar.’

Dinsdag, 23.00 uur Mijn ervaring is dat het vrijwel onmogelijk is om thuis te werken met kinderen om je heen. Want wie heeft er nu drie laptops of drie bureaus? En welke kinderen werken er nu geheel zelfstandig, proberen ze niet allemaal onder het huiswerk uit te komen? En wie houdt het vol met al die tele-overleggen de hele dag? Gelukkig was de school van mijn kinderen bereid een tablet te lenen, is mijn werkgever nu zo aardig om kantoormeubilair ter beschikking te stellen, bood een collega aan dat ik bij haar thuis een dag kon werken, zorgt de vader een dagje extra voor de kids en is er een andere alleenstaande moeder waar ik de kids een middagje kan stallen. En dankzij tips van collega’s, bureaus, mijn eigen kinderen en een artikel van NJi gaat het nu een stuk beter. Het is even de eerste weken doorkomen, leren en ervaren, stil staan en vooral ook hulp accepteren van de mensen om je heen. Maar als je dat niet hebt en dan ook nog de boodschap krijgt dat het allemaal nog wel vier weken langer kan gaan duren? Ik houd mijn hart vast.

31) Als een vaccin tegen coronavirus, zo werkt vroeg signaleren van baanverlies tegen schulden

Schulincq nieuwsbrief 16 april 2020

Schuldhulpverlening in tijden van corona

Gemeenten, ‘vaccineer’ inwoners tegen schulden

15 april 2020 – mr. Guido le Noble **COVID-19 zal voor een groot aantal werknemers op zowel de lange als de korte termijn leiden tot minder werk en minder inkomen. Denk aan studenten met een (uitzend)baan in de horeca of aan werknemers die ontslag krijgen vanwege bedrijfseconomische redenen. Ook voor ondernemers dreigen grote financiële problemen. Dit gaat in de nabije toekomst voor velen ongetwijfeld leiden tot schulden en uiteindelijk wellicht tot een verzoek om schuldhulpverlening. Preventie en vroegsignalering in de gemeentelijke schuldhulp zijn nu van groter belang dan ooit tevoren. Maar hoe kun je als gemeente je inwoners als het ware ‘vaccineren’ tegen ongewenste problematische schulden?**

Er zijn op dit moment diverse vangnetten, waardoor (een deel van) het verlies aan arbeidsinkomsten gecompenseerd wordt, maar dat neemt niet weg dat er een situatie kan ontstaan waarin de uitgaven van vele getroffen personen niet langer in balans zijn met hun inkomen. Uiteindelijk kan dit ertoe leiden dat zij bij de gemeente aankloppen voor schuldhulp.

Iedereen weet: Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt ook voor schulden. De vraag is vervolgens: Hoe kan de gemeente nu inspelen op de dreiging van een hausse aan schuldhulpverzoeken in de nabije toekomst? Hieronder doe ik een drietal suggesties.

1. Houd de vinger aan de pols bij bedrijven in de regio
2. Geef voorlichting
3. Bied (digitale) budgetbegeleiding, -coaching en -beheer

Houd de vinger aan de pols bij bedrijven in de regio Als u als gemeente in contact wilt komen met werknemers uit uw gemeente die problematische schulden hebben, dan kunt u contact opnemen met bedrijven. Er zijn diverse gemeenten die dat al doen. Bedrijven kunnen – uiteraard met toestemming van de betreffende werknemer – de persoonsgegevens van zulke werknemers doorgeven. In deze corona-crisis kunt u als gemeente het best beginnen bij bedrijven binnen de regio waarvan u weet dat zij door COVID-19 in zwaar weer verkeren. Mochten die bedrijven werknemers gaan ontslaan die toch al problematische schulden hebben, dan zijn die werknemers extra kwetsbaar. Samenwerking met het bedrijfsleven en kennis van wat er speelt

binnen de (arbeids)regio zijn van groot nut om die extra kwetsbare inwoners in het vizier te krijgen. Want zoals een vaccin werkt tegen het coronavirus, zo werkt het vroeg signaleren van baanverlies tegen schulden.

**Als een vaccin tegen het coronavirus,
zo werkt het vroeg signaleren van baanverlies tegen schulden.**

Een andere reden om de vinger aan de pols te houden bij bedrijven in de regio, is dat er als gevolg van het coronavirus juist werkgelegenheid is ontstaan. Zo veroorzaken de wereldwijde maatregelen tegen het coronavirus een tekort aan arbeidskrachten in de Nederlandse tuinbouw en de teelt van groenten in de volle grond. Bij wijze van voorlichting aan haar inwoners, kan de gemeente hen op dergelijke nieuwe werkgelegenheid wijzen.

Geef voorlichting Voorlichting aan inwoners, ZZP-ers, en bedrijven in de gemeente is van eminent belang. Waar kunnen inwoners terecht om in hun levensonderhoud te (kunnen blijven) voorzien? Waar kunnen ZZP-ers en andere ondernemers terecht voor de continuïteit van hun organisatie? Daarbij gaat het natuurlijk om de van oudsher bestaande vangnetten, zoals de WW, maar ook om de noodmaatregelen die de overheid heeft getroffen: Tozo[1], NOW[2], en Togs[3]. Voorlichting over bedrijven die juist nu op zoek zijn naar arbeidskrachten, is natuurlijk ook nuttig. Denk bij de bruikbare informatiekanalen aan de gemeentelijke website, maar ook aan informatiepunten en inloopsprekuren. Hoe eerder burgers en bedrijven bekend raken met, en zich aanmelden voor financiële (nood)regelingen, hoe kleiner het risico dat inwoners in een situatie van problematische schulden terechtkomen.

Bied (digitale) budgetbegeleiding, -coaching en -beheer Budgetbegeleiding, -coaching en budgetbeheer is voor inwoners wiens inkomsten en uitgaven niet goed (meer) op elkaar zijn afgestemd – bijvoorbeeld omdat zij ineens alleen nog maar een bijstandsuitkering ontvangen – een instrument om schulden te voorkomen. Zoals het Nibud in zijn stappenplan Grip bij geldzorgen ook aangeeft, zijn er tal van stappen die men kan nemen om geldproblemen die op de loer liggen vóór te zijn. Het helpt om te proberen overzicht te houden en tijdig te reageren op de nieuwe situatie. Een maandbegroting maken is daarbij de eerste stap. Voor wie moeite heeft met het maken van een maandbegroting, kan budgetbegeleiding, -coaching of -beheer uitkomst bieden. Eventueel kan ook gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid die de budgetteringsbepaling uit de Participatiewet biedt (artikel 57 Pw). Budgetbegeleiding en -coaching worden tegenwoordig veel door vrijwilligers gedaan. Deze corona-periode is wellicht een uitgelezen tijd om vrijwilligers te werven voor dit nuttige werk. Om de inwoners te bereiken die deze vorm van ondersteuning goed kunnen gebruiken, kan de gemeente bijvoorbeeld samenwerken met bedrijven, maar kan zij ook duidelijke informatie op haar website plaatsen over de mogelijkheden van budgetbegeleiding en -coaching binnen de gemeente.

Afronding Gemeenten, ga in deze tijd van corona proactief aan de slag met vroegsignalering en preventie. Hierboven staan enkele suggesties. Het zijn er slechts drie, maar wees zo creatief en innovatief om er desgewenst een eigen invulling aan te geven en om er nog meer te vinden. Praat met de wethouder van economische zaken / werkgelegenheid om te inventariseren bij welke bedrijven of in welke woonwijken de klappen gaan vallen. Ga buiten de gebaande paden. Werk 'outreaching'. Deel met elkaar wat werkt en wat niet werkt! Samen bereik je meer!

[1] Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

[2] Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid

[3] Tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19

32) Als je het niet doet, ben je de dief van je eigen portemonnee

Google melding Wmo: BD.nl 19 april 2020

Waarom trapliften in villawijken subsidie krijgen

COLUMN Zou het uit te leggen zijn wat er aan de hand is? Of is het gedoe rond een foute wet te saai om het te willen begrijpen? Maar die saaiheid is op te lossen door nu meteen maar het sleutelwoord erin te gooien: graaien. Bij 'graaien' zal onze inmiddels favoriete tv-dovertolk net zo hebbertig kijken als bij haar prachtige vertolking van 'hamsteren'.

Tony van der Meulen 18-04-20, Bron: BD **Laten we het proberen.** De Wet maatschappelijke ondersteuning - voor kenners: de Wmo - is ooit bedacht om mensen met weinig inkomen te helpen met een verhoogde wc-pot, een traplift, een scootmobiel of een poetshulp. Zodat zij bijvoorbeeld langer op zichzelf kunnen wonen. Want ook vóór de corona waren er in ons land al mensen die vonden dat er geholpen moest worden. Dat was ook wel nodig omdat met een voortvarendheid, waar je op andere gebieden vurig naar zou verlangen, zo ongeveer alle bejaardenhuizen zijn opgeheven. Vriendelijk verzoek aan onze favoriete dovertolk: wilt u in het vervolg bij 'bezuinigen' net zo kijken als bij 'hamsteren'?

De oude Wmo had twee nadelen: ook mensen met weinig inkomen moesten per onderdeel (hoge wc-pot én poetshulp) apart betalen waardoor het duur werd. En je moest punctueel aangeven hoeveel inkomen en/of vermogen je hebt, wat tot veel formulieren en vinkjes leidde.

Welstandige burgers In de nieuwe wet betaalt iemand nooit meer dan 19 euro per vier weken en er is geen inkomenstoets meer. Resultaat: ook welstandige burgers verdringen zich nu rond de Wmo-pot. Dat heet 'graaien'. Kort door de bocht: gesubsidieerde trapliften in villawijken. Het beschikbare geld is nu veel eerder op en komt voor een deel bij de verkeerde mensen terecht. Die verkeerde gebruikers zeggen: Als je het niet doet, ben je de dief van je eigen portemonnee. Dat is kennelijk erger dan de dief zijn van een portemonnee waar weinig inzit.

33) Een kleine kerncentrale in Holland Rijnland of elders in de provincie

Leidsch Dagblad 21 april 2020

VVD Kaag en Braassem pleit voor kleine kerncentrale in regio Holland Rijnland

Paul van der Kooij 21/04/2020 KAAG EN BRAASSEM

Een kleine kerncentrale in Holland Rijnland of elders in de provincie. Wat de VVD-fractie in Kaag en Braassem betreft, krijgt die optie een plekje in de reactie die de gemeente aan de regio stuurt.

Net als andere regio's moet ook Holland Rijnland op een rijtje gaan zetten hoe het energie wil gaan opwekken in tijden dat ons land op schone energie dient over te stappen. Volgend jaar moet zo'n officiële strategie er zijn en begin dit jaar is een voorlopige strategie ook al gepresenteerd, maar de komende maanden al wil Holland Rijnland van de aangesloten gemeenten daarop graag een eerste reactie krijgen.

Door voor 'kleinschalige kernenergie' te gaan, hopen de liberalen dat het niet nodig zal zijn om het nu nog grotendeels groene en open landschap in de Groene Hartgemeente te 'verruïneren' door bijvoorbeeld windmolens te plaatsen en velden vol zonnepanelen te leggen. Tegen de eerste variant - windmolens in het Groene Hart - heeft ook het provinciebestuur zich uitgesproken. Maar de regio heeft er juist voor gepleit om dat toch mogelijk te maken, bijvoorbeeld langs wegen, ook omdat gemeenten buiten dat Groene Hart vaak niet of nauwelijks ruimte hebben voor zulke zaken.

Afvoerputje Dergelijke argumenten zorgden voor bezorgdheid onder raadsleden in Kaag en Braassem. „We moeten voorkomen dat we het afvoerputje worden van de regio”, heette het bijvoorbeeld. Maar ook: „We voelen er weinig voor om ook voor andere gemeenten energie te gaan opwekken.”

En als er zonnepanelen bij moeten komen, dan graag op daken. „Er moeten geen velden mee worden vol gelegd”, leek Hans Klink van Pro Kaag en Braassem het idee van velen te vertolken. Raadslid Gino Wesselman (D66) betwijfelde wel of kernenergie een oplossing biedt, zoals de liberalen betoogden: „Volgens mij is dat in ieder geval niet voor 2030 aan de orde, en daar praten we voorlopig over.”

VVD-raadslid Jan van der Geest betwistte dat. „Zo brengt Rolls Royce het al in de praktijk in ijsbrekers en vliegdekschepen. Maar het belangrijkste is dat het hier op de kaart komt te staan.” Net zo belangrijk vindt hij het om duidelijk te krijgen hoe ‘kostbaar’ de verschillende opties worden en hoeveel de burgers en bedrijven daar aan kwijt zullen zijn: „En als het te duur wordt, dan moet er een escape zijn. Ik snap toch al niet waarom we in Nederland van het aardgas af moeten terwijl veel andere landen in Europa er juist aan gaan.” Over één ding leek iedereen het eens: er moet nog sterker worden ingezet op energiebesparing. Want dan hoeft je ook minder op te wekken.

34) Vaker thuis gaan werken, als het virusgevaar is geweken

Leidsch Dagblad 21 april 2020

Meer dan kwart van thuiswerkende werknemers wil dat ook na de coronacrisis blijven doen

Bart Vuijk 21/04/2020 AMSTERDAM Meer dan een kwart van de beroepsbevolking denkt vaker thuis te gaan werken, als het virusgevaar is geweken. Als die mensen niet meer gelijktijdig in de spits in een auto gaan zitten, scheelt dat straks misschien aardig wat files.

Volledig thuiswerken doet in coronatijd 39 procent van de beroepsbevolking. Vóór de ‘intelligente lockdown’ was dat nog maar zes procent, meldt het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KIM) op basis van een enquête onder bijna 2500 mensen.

Van de geïnterviewden denkt 27% in de toekomst vaker thuis te gaan werken. Maar daar zijn wel wat kanttekeningen bij te zetten, zegt onderzoeker Mathijs de Haas van KIM. „Het is afwachten in hoeverre mensen echt doen wat ze zeggen, en het is ook nog niet bekend hoe hun werkgever hier in staat. Misschien worden werknemers straks wel teruggefloten als ze thuis willen blijven werken.” Het onderzoek geeft geen antwoord op de vraag of mensen tot nu gebruikmaken van hun auto of van het openbaar vervoer.

In het najaar wordt het onderzoek herhaald. Mocht het gewone leven dan zijn gang weer hebben genomen, dan kan vergeleken worden of de verwachting van de thuiswerkers is uitgekomen. Als een klein deel niet meer in de auto stapt, scheelt dat al aanmerkelijk in de files, weet het KIM. Maar er spelen daarbij meer factoren mee. Komt er een diepe economische crisis na de coronacrisis? Dan heb je sowieso veel minder auto’s op de weg. Dit blijft koffiedikkijken.

Lockdownmaatregelen Van de respondenten in het KIM-onderzoek verwachten negen op de tien dat er een langetermijneffect komt van de coronacrisis op de maatschappij. Echter, evenzoveel mensen verwachten dat zij hun oude gedrag weer oppakken met hun bezigheden buitenshuis.

Die bezigheden buiten het huis zijn nu grondig verstoord als gevolg van de lockdownmaatregelen. Uit de enquête blijkt dat bijna niemand het nu leuk vindt om boodschappen te doen. Gingen voorheen mensen vier keer in de week naar de supermarkt voor wat kleine boodschappen, nu halen ze liefst alles eenmaal in de week in één keer.

Wel valt sterk op dat de weerzin om de boodschappen online te bestellen, nog veel groter is dan ze even zelf te halen. „Dat kan met het plafond aan de capaciteit van de bezorgdiensten te maken hebben”, vermoedt onderzoeker Mathijs de Haas. Veel supermarkten kunnen de boodschappen pas na een week of nog later bezorgen.

Duidelijk uit het onderzoek is dat scholieren het thuisstuderen helemaal niks vinden. Slechts dertien procent wil de lessen op afstand blijven volgen na de crisis.

En een ander resultaat: wie nog wel de deur uitgaat, maakt vaak een ‘rondeverplaatsing’. Oftewel, even een blokkie om. Lopend, meestal.

35) Structureel andere aanpak dakloosheid: recht op huisvesting en preventie voorop

Zorgvisie 21 april 2020

RVS: ‘Herstel begint met een dak boven je hoofd’

Als je de uiteenlopende problematiek van daklozen wilt aanpakken, moet je beginnen met een huis. Daarmee wordt de acute stress van dagelijks overleven weggenomen en komt er ruimte voor de structurele aanpak van problemen op andere levensgebieden. Dat vraagt om het operationaliseren van het recht op huisvesting én een domeinoverstijgende visie. Dat zegt Erik Dannenberg, raadslid van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS).

De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) bepleit een structureel andere aanpak van dakloosheid, waarbij het recht op huisvesting en preventie voorop staan. Het aantal daklozen in Nederland is in 10 jaar verdubbeld. Vorig jaar meldde het CBS dat het aantal daklozen steeg van 17.8 duizend naar 39.3 duizend. De RVS biedt vandaag het advies “Herstel begint met een huis” aan staatssecretaris Paul Blokhuis aan. De Raad is tot dit advies gekomen met een brede expertgroep, van hoogleraren tot ervaringsdeskundigen waardoor alle niveaus goed zijn belicht. ‘We hopen hiermee een rapport te hebben dat echt gaat helpen op de daklozenproblematiek te verminderen’, zegt Dannenberg.

Herstel begint met een dak Volgens de RVS is de groep daklozen meer divers geworden en zijn beleid en hulpverlening daar momenteel nog onvoldoende op afgestemd. Het gaat over mensen die geen huis kunnen vinden na een impactvolle levensgebeurtenis, een instelling verlaten zonder adequate nazorg, te maken krijgen met een huisuitzetting of na een verblijf in het buitenland terugkeren naar Nederland en niet langer kunnen rekenen op adequate hulp. Die verschillende routes vereisen volgens de RVS domeinoverstijgend maatwerk. ‘De situatie van die ene persoon die hulp nodig heeft moet het uitgangspunt zijn. Wat heeft die persoon nodig. Dan kom je per definitie bij het domeinoverstijgende perspectief uit’, aldus Dannenberg.

Volgens de RVS vormt een dak boven het hoofd het startpunt van herstel. Van daaruit kan een samenhangende en persoonsgerichte aanpak van problemen op andere levensgebieden volgen. Bij dakloosheid spelen volgens Dannenberg altijd drie kwesties: huisvesting, geld (want anders zou je onderdak kunnen betalen) en een sociaal netwerk waarbinnen je kan worden opgevangen. Dit gaat vaak gepaard met een palet aan andere problemen, zoals het niet op orde hebben van administratie, te maken hebben met justitie, psychiatrische problemen en/of een laag IQ, licht hij verder toe. ‘Als je aan die problematiek wilt werken, dan begint dat met een huis. Zonder de stabiliteit te weten waar je ’s avonds kunt slapen, kunnen mensen geen perspectief krijgen op de middellange en lange termijn. Dan zijn ze puur dagelijks aan het overleven. Eerst moet je de stress eruit halen en een vorm van rust inbrengen.’

Recht op huisvesting Vanuit het recht op huisvesting hebben Rijk en gemeenten de opdracht om anders na te denken over de vormgeving van en toegang tot de onderste trede van de woningmarkt, stelt de RVS in het rapport. Dat betekent volgens de RVS niet dat iedereen zomaar bij de overheid kan aankloppen voor een woning. Wel kunnen Rijk en gemeentes regie pakken op het creëren van meer tijdelijke woningen en daarnaast eigen woonoplossingen van burgers stimuleren en waarderen. Dat laatste gebeurt nu volgens Dannenberg nog te weinig.

‘We zien dat mensen die door een levensgebeurtenis hun huisvesting zijn kwijtgeraakt, bijvoorbeeld door een scheiding, vaak steeds verder in de problemen komen. Dat komt omdat er in ons systeem een centrifugale kracht zit. Het niet hebben van een vast adres brengt problemen met zich mee als het gaat over zorgtoeslag of het rijbewijs vernieuwen. Een gescheiden ondernemer mag niet tijdelijk in zijn bedrijfspand of zomerhuisje slapen. Het recht van huisvesting kan een contracracht zijn. Natuurlijk zijn er allerlei redenen om het bestemmingsplan te handhaven. Maar als dat leidt tot dakloosheid, geef dan een tijdelijke ontheffing van het bestemmingsplan, totdat iemand zijn weg weer gevonden heeft. Pak het in ieder geval zo aan, dat mensen niet verder in de problemen worden geduwd.’

Preventie Wat volgens Dannenberg ook anders moet, is dat wanneer een dakloze wordt beschouwd als 'zelfredzaam', ofwel dat hij in zijn sociale omgeving onderdak weet te regelen, hij geen hulp krijgt. 'Dat is natuurlijk wonderlijk, want hoe zelfredzaam ben je als je je huis bent kwijtgeraakt? Daar moeten we iets op verzinnen. Als er geen sprake is van bijvoorbeeld een verslaving of psychiatrisch probleem, kom je niet door het indicatiesysteem heen. Ofwel, 'kom maar terug als de situatie verergert'. ' Volgens de RVS moet er dan ook veel meer worden ingezet op preventie. 'Als mensen al op straat beland zijn, is de problematiek al zo toegenomen dat je bijna niet meer weet waar te beginnen. Door de coronacrisis komt er wel meer aandacht om mensen überhaupt niet op straat te doen belanden. Nu het gaat over grotere groepen mensen, lijkt er meer mogelijk dan voorheen.'

Daar kunnen we volgens Dannenberg van leren en wellicht maatregelen structureel overnemen. Hij ziet in de huidige urgentie een intensieve samenwerking ontstaan tussen het Rijk, gemeentes en verhuurders, die onder andere geleid heeft tot afspraken om voorlopig geen uithuisplaatsingen te doen. En dat is volgens hem ook wel nodig, want Dannenberg vreest een toename van de dakloosheidproblematiek door de corona-ellende. 'Een vijfde van de Nederlanders heeft nog geen 1000 euro spaargeld. Dat maakt de grens van als 'normaal' burger ergens wonen en dakloos worden vrij dun', zegt Dannenberg.

Centrale regie Volgens de RVS hebben de betrokken partijen behoefte aan regie. Dannenberg: 'De huidige corona-crisis laat zien dat je soms een hele strakke centrale regie nodig hebt, met aandacht voor cijfers en iemand die gaat staan voor het samen aanpakken van het probleem. Tegelijkertijd zie je op decentraal niveau allerlei initiatieven en improvisaties ontstaan, veel discussies die al jarenlang vast zaten en nu opeens los komen. Eigenlijk moet je voor daklozen op die manier denken. Geef de drie directeuren generaal van de vier meest betrokken ministeries van VWS, SZW, JenV en BZK de ambtelijke verantwoordelijkheid. Leg vervolgens de aanpak niet te vast, want in Twente heeft men een andere daklozenproblematiek dan in Amsterdam. Verschillen in aanpak zijn prima, maar laat de overheid regie pakken op het maken en uitvoeren op de plannen en daar waar het stokt meekijken.'

Hulpvraag in plaats van overlast Dannenberg: 'Ik heb een verhaal gehoord uit een gemeente. Iemand had een caravan staan in een grote landbouwloods en daar sliep iemand. Handhaving hoorde daarvan. Een paar jaar terug zouden ze de caravan hebben weggesleept en een boete hebben uitgedeeld. Echter, in dit geval stapte de bouw- en woningtoezichtambtenaar naar collega's in het sociaal domein. 'Er slaapt iemand in een caravan en daar is vast iets aan de hand. We geven jullie een paar maanden de tijd om uit te zoeken wie dit is en hoe de situatie kan worden opgelost'. Dat vind ik mooi, daar hebben ze het begrepen.' Dit zijn de voorbeelden zoals de RVS wil zien, zo stelt hij. 'Stem met elkaar af en kijk naar de casus als geheel. Het is nooit alleen een illegaliteit probleem of een overlastprobleem, maar ook een hulpvraag.'

Shannah Spoelstra

36) Versnippering die het gevolg is van specialiseren opheffen

Zorgvisie 21 april 2020

'Netwerkenaanpak is voor jeugdhulp essentieel voor lange termijn'

Expertisenetwerken kunnen de Nederlandse jeugdhulp helpen zich tot een lerend stelsel te ontwikkelen. Dat stellen experts, verenigd in StroomOp, in een Pamflet (.pdf) (Fried: zie: https://www.zorgvisie.nl/content/uploads/sites/2/2020/04/Pamflet_StroomOp_Netwerkjeugdhulp_def.pdf). 'Door deze manier van organiseren kan bij elke unieke 'casus' de juiste combinatie van expertise worden samengebracht om tot zorg op maat te komen', schrijven Peter Dijkshoorn, Arne Popma en Monika Scholten.

Voor de huidige 'complexe problematiek' in de jeugdhulp liggen snelle en (te) gemakkelijke oplossingen op de loer: één organisatie, één voordeurbel, één nieuwe trede erbij op een lange trap.

Waar we de afgelopen jaren steeds verder gespecialiseerd zijn en heel veel bereikt hebben, is het nu zaak om de versnippering die het gevolg is van specialiseren op te heffen, zonder de verworven kennis kwijt te raken. Dat kan door de jeugdhulp te organiseren in netwerken.

Netwerken zijn de volgende stap in onze ontwikkeling. Een netwerkaanpak gaat uit van een oplossing voor de langere termijn, die van alle betrokkenen inspanning en verantwoordelijkheid vraagt. Er zijn al veel goede lokale voorbeelden waar binnen de jeugdhulp op kleine schaal voor een soort netwerkaanpak is gekozen, daar kan op worden voortgebouwd.

Perspectieven Netwerkjeugdhulp vraagt om een ándere, aanvullende manier van onderzoeken en evidentie ontwikkelen vanuit meerdere perspectieven. Naast het onderzoeken van losse protocollen en behandelingen (die onderdeel kunnen zijn van een gecombineerde aanpak binnen een netwerk), kan de effectiviteit van het netwerk als geheel worden geëvalueerd en doorontwikkeld.

Bij zich succesvol ontwikkelende netwerkzorg is er sprake van kenmerken: het netwerk richt zich op een brede en heterogene doelgroep, moeilijk af te bakenen problematiek, problematiek die vaak meervoudig is en meerdere oorzaken heeft en om een steeds weer verschillende op maat gemaakte combinaties van inzet van expertises vraagt, die ook nog eens door de tijd moet kunnen wisselen.

Lees ook: 'Andere domeinen onmisbaar bij oplossen problemen in de jeugdzorg' (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/andere-domeinen-onmisbaar-bij-oplossen-problemen-in-de-jeugdzorg/>)

Slim en snel schakelen Wat we met een 'aanpak van complexe problematiek' zo ontzettend graag willen oplossen, vraagt goed nadenken, zorgvuldig handelen en de wil en discipline om te leren. Het vraagt een goed werkend netwerk van experts, professionals en ervaringsdeskundigen die op verschillende momenten in verschillende samenstelling flexibel kunnen worden gecombineerd en adaptief samenwerken om te komen tot de best passende zorg voor die kinderen en hun ouders die dat zo hard nodig hebben (i.e. netcentrisch werken). Slim en snel schakelen tussen verschillende professionals met verschillende expertise. Aansluitend op het perspectief van gezinnen.

Perspectieven verbinden Netwerkjeugdhulp verbindt perspectieven uit het gewone leven, school, het veld van preventie, basishulp en specialistische hulp via een verscheidenheid aan routes. Belangrijk is dat deze verbindingen en routes gefaciliteerd en georganiseerd worden en dat er afspraken zijn rondom informatiedeling en samenwerking. Netwerkjeugdhulp stelt het leren en verbeteren van zorg centraal, niet de enkele organisatie, de enkele methodiek, die complexe problematiek veelal niet alleen kan oplossen zonder deze te versimpelen of steeds weer door te schuiven. Netwerkjeugdhulp voorkomt dat we oplossingen zoeken in 'meer' van hetzelfde en streeft ernaar trajecten voor kinderen en ouders niet langer dan nodig te laten zijn, omdat ze ook schadelijke effecten kunnen hebben.

Streven Het vergezicht en de gezamenlijk gedragen ambitie zijn belangrijke drijvers in de verandering. Dat komt tot uitdrukking in het met elkaar streven naar:

- * Géén kinderen die overlijden aan de gevolgen van een eetstoornis, die worden opgesloten of uit huis worden gehaald zonder dat ouders en kinderen zich in die keuze kunnen vinden.
- * Zoveel mogelijk mede-eigenaren (het hele systeem doet mee).
- * Leren van succes-ervaringen en die kritisch bekijken op werkzame elementen.
- * Een perspectief op leren dat probleemgedreven, reflexief en deliberatief, samen besprekend is, waardoor betrokkenen worden uitgedaagd tot nieuwe zoektochten, eigen handelen, gewoonten, routines, gedragingen en normen bevragen, en voortdurend bereid zijn kennis, ervaring en informatie te delen om gezamenlijk oplossingen te zoeken.
- * Verbindend leiderschap en verbindend gedrag.
- * Urgentie lost niets op, maar iedereen is wel meer bereid om nieuwe mogelijkheden te onderzoeken (zie de vlucht die de online hulp de afgelopen weken heeft genomen).
- * Een bekostigingssysteem met slimme financiële incentives die stimuleren en faciliteren dat professionals in netwerken werken.

* Het gaat om groot durven denken en dromen, maar ook om het durven uithouden en volhouden. *Peter Dijkshoorn* is bestuurder van Accare, bestuurslid van GGZ Nederland en landelijk ambassadeur bij het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.

Arne Popma is hoogleraar Kinder- en Jeugdpsychiatrie, hoofd Kinder- en Jeugdpsychiatrie bij het Amsterdam UMC, locatie VUmc/De Bascule en voorzitter van de afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie van de NVvP.

Monika Scholten werkt als zelfstandig programmaleider, onder andere voor StroomOP.

StroomOP is een multidisciplinair netwerk van gedreven (ervaringsdeskundige) jeugdhulpprofessionals. We verzamelen en verspreiden kennis en ontwikkelen waar nodig nieuwe kennis en vaardigheden, zodat jeugdhulp steeds beter wordt en kinderen en gezinnen eerder geholpen worden, zodat kinderen steeds minder en uiteindelijk niet meer naar gesloten zorg hoeven te gaan.

37) Nadenken over toekomstige woonwensen

IkWoonLeefZorg 22 april 2020

Past mijn huis straks nog bij mij?

De 50Plus WoonTest helpt u om na te denken over toekomstige woonwensen.

Uw woning moet natuurlijk passen bij uw wensen en situatie. Een comfortabele plek, waar u zich thuis en veilig voelt. Maar een huis dat nu goed bij u past, kan in de toekomst een last worden. Een te groot huis met een te grote tuin bijvoorbeeld. Of trappen en drempels die opeens een hindernis vormen. Onderzoek van het CBS laat zien dat er in 2018 gemiddeld 13 keer per dag een oudere is overleden na een valpartij en dit aantal wordt ieder jaar hoger. De meeste ongelukken gebeuren in en om het huis. Met een aantal eenvoudige aanpassingen kunt u misschien problemen voorkomen. Wacht er niet te lang mee, want aanpassingen die u nu al doorvoert, kunnen u ook nu al veel plezier geven. Zoals een inloopdouche of extra verlichting op de route naar het toilet. Een grotere verbouwing kan natuurlijk ook. Bijvoorbeeld om een badkamer beneden te maken. Of u kunt verhuizen naar een andere, meer geschikte woning. Heeft u hier weleens over nagedacht?

Is uw woning klaar voor de toekomst? Misschien bent u op dit moment helemaal tevreden met uw huidige woning. Maar over 10 jaar heeft u misschien heel andere wensen. Het is goed om daar nu al over na te denken, zodat u op tijd eventuele aanpassingen kunt doen of kunt verhuizen naar een andere woning. Zodat u ook in de toekomst veilig en comfortabel kunt blijven wonen. De 50Plus WoonTest is een handig hulpmiddel om in kaart te brengen waar u in de toekomst aan moet denken. Aan de hand van een aantal vragen krijgt u meer inzicht in en informatie over comfortabel en veilig wonen. De 50Plus WoonTest (Fried: zie: <https://www.rabobank.nl/particulieren/hypotheek/50plus-woontest/>) kijkt hierbij verder dan de woning alleen. Er worden ook vragen gesteld over uw omgeving, voorzieningen in de buurt, uw contacten met anderen en uw gezondheid. Het kost ongeveer 10 minuten om de test in te vullen. Daarna kunt u beter beoordelen of uw woning ook de komende jaren nog bij u past, of dat het verstandig is om nu al in actie te komen. U ziet direct waar u aan moet denken bij een verhuizing of bij het aanpassen van uw huidige woning en u ontvangt handige tips en oplossingen. Hiermee krijgt u inzicht in uw toekomstige wensen en mogelijkheden, zodat u veilig en comfortabel kunt blijven wonen.

38) Worstelen met Wet banenafpraak en mensen met arbeidsbeperking dat ze aan baan helpen

Gemeente.nu 22 april 2020

Goed voorbeeld: 'Positief, maar flink doorgezaagd'

22 april 2020 DOOR NIOBE MOEN Gemeenten worstelen met de Wet banenafpraak en het voorgeschreven aantal mensen met een arbeidsbeperking dat ze aan een baan moeten helpen. Moerdijk zit ruim boven het landelijk gemiddelde. Gemeente.nu sprak met betrokkenen over het succes van de aanpak daar.

De Wet banenafpraak trad in mei 2015 in werking. De wet schrijft voor dat er in 2025 in totaal 125.000 extra banen gecreëerd moeten zijn voor mensen met een arbeidsbeperking. De Noord-Brabantse gemeente Moerdijk met zo'n 37.000 inwoners loopt voor op het wettelijke schema. De taakstelling voor eind 2025 is al gehaald.

Inclusief Moerdijk Het Moerdijkse streven is om mensen met een zogenaamde doelgroepenregistratie door middel van echte werkervaring en begeleiding een opstap te bieden naar een betaalde baan. Hiervoor is bovenop de banenafpraak een speciaal project gestart. Dankzij de aanpak 'Inclusief Moerdijk' zijn er inmiddels tien mensen aan een baan geholpen.

Concreet zijn er op dit moment 7 personen binnen het project werkzaam voor de gemeente. Drie mensen stroomden door naar een baan buiten het project; een bij de gemeente, twee elders. Verder zijn er nogal wat 'positieve afvallers van het kandidatenlijstje', aldus René van Liesdonk, aanjager van het project. 'De betrokken mensgerichte aanpak geeft velen een boost en motivatie om ook zichzelf beter op de arbeidsmarkt te profileren. Mensen die zich serieus genomen voelen, herpakken zich gemakkelijker en nemen met meer motivatie zelf de regie.'

Kandidaat als uitgangspunt Wat kunnen andere gemeenten met succes kopiëren van Moerdijk? Nogal abstract wordt gezegd dat 'de kandidaat het uitgangspunt is, niet de uitstaande vacature'. Gerichte gesprekken brengen mogelijkheden en motivatie in kaart. Zo ontstaat een overzicht van iemands mogelijkheden, 'ontwikkelbaarheid' en inzetbaarheid, náást de beperkingen, aldus van Liesdonk.

'Een kandidaat wordt positief, maar flink doorgezaagd. Uit de intensieve gesprekken ontstaat zo een uitgebreid, aanvullend profiel op het CV. Er zijn soms wel zes of zeven gesprekken nodig om tot uitgebreid beeld en goed passende aansluiting te komen.' Bij een match wordt een kandidaat geplaatst op echte taken en functies in betaald werk. 'Kandidaten krijgen zo een prachtige kans om van werkzoekende kandidaat, naar medewerker en collega te accelereren.'

Danny Dingemans, als wethouder verantwoordelijk voor het succesvolle project vult aan: 'We kiezen ervoor om niet te werken via procedures en doorstroomgetallen. Het gaat hier over echte mensen met eigen verhalen. Dat verhaal willen we leren kennen en helpt ons om passend werk en ontwikkeling te vinden voor de mensen die we straks collega noemen.'

Springplank Inclusief Moerdijk is ook een springplank naar regulier werk. 'Het doel is binnen de periode van maximaal drie jaar uit te stromen naar een reguliere baan binnen of buiten de gemeente,' aldus Dingemans. 'Een mooi voorbeeld van het 'springplankeffect' is de academische geschoolde Wajonger met autisme, die van hieruit kon doorstromen naar een functie als kennisadviseur binnen het ministerie van OCW in Den Haag.'

Structuur van specialisten Inmiddels staat de structuur om kandidaten naar duurzame arbeidsparticipatie te krijgen. Zo is er een 'beleidsbepalende stuurgroep' met daarin onder andere de wethouder en zijn beleidsadviseur arbeidsparticipatie. Een werkgroep met daarin een adviseur P&O, de beleidsadviseur en met aanjager van Liesdonk, is operationeel uitvoerend verantwoordelijk.

De betreffende adviseur P&O Debby Sulkers legt uit hoe ze daarbij te werk gaan: 'Samen slaan we een brug tussen kandidaat en interne organisatie. De werkgroep deelt hun kandidaten en een profiel van hun mogelijkheden met domeinregisseurs en afdelingshoofden; leidinggevend worden betrokken. Hieruit ontstaan kansen op taken en werk.'

Sulkers vervolgt: 'De aanjager, René, doet vooral de eerste gesprekken, coacht waar nodig, en is externe vertrouwenspersoon voor kandidaten die medewerker worden. Samen monitoren we de medewerkers en initiëren we scholing en ontwikkeling. Zo haalden enkele medewerkers een mbo Praktijkverklaring, iets waar ze tot in lengte van dagen op hun CV profijt van hebben.'

Kosten en baten Dat klinkt als een arbeidsintensief traject? Wethouder Dingemans: 'De gemeenteraad gaf toestemming voor een eigen budget om volgens eigen criteria, los van de landelijke verplichting, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen binnen de gemeente. Alle schotjes gingen weg om optimaal maatwerk op caseniveau te krijgen. We doen wat nodig voor uiteindelijk echte duurzame aansluiting op betaald werk.'

Hoe verdient die investering zich terug? Van Liesdonk: 'De energie en tijd die we investeren in mensen, krijgt de gemeente terug in motivatie en inzet. We krijgen 'gewone medewerkers' terug die op taken inzetbaar en productief zijn. Mensen voelen dat ze erbij horen en laten dat soms in woorden, maar vooral door hun werkhouding merken.'

Leren van Moerdijk Gemeente Moerdijk deed verschillende lessen op en heeft advies voor wie eenzelfde aanpak overweegt. Zoek een externe ervaringsdeskundige, bijvoorbeeld, die nauw kan samenwerken met een adviseur P&O en een beleidsmedewerker. Samen kunnen die twee de organisatie 'openen voor de mogelijkheden van mensen met beperkingen'.

Dingemans: 'Maak echt kennis met kandidaten en bouw bruggen in plaats van muren. Onze belangrijkste les is dat je resultaat krijgt door samenwerking en betrokkenheid van verschillende kanten, alle medewerkers en afdelingen. Ook raken steeds meer bedrijven betrokken, een prachtig bijkomend effect.'

Van Liesdonk vult aan dat je de juiste mix nodig hebt aan betrokken personen binnen de operationele werkgroep, net als een lange adem. 'De kwaliteit in voorbereiding maakt het verschil naar duurzame aansluiting. Dit kost tijd; neem die ook! Pas na een half jaar begon er bij ons echt resultaat te komen en volgde later een versnelling. Positieve interne communicatie is belangrijk. Het enthousiasmeert medewerkers en maakt trots op wat ze doen: voor mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt... hadden!'

NB. Inclusief Moerdijk deelt graag de kennis en ervaring met andere gemeenten. Vragen? Neem contact op met Marjolein Maarsen, communicatieadviseur gemeente Moerdijk, via 14 0168.

39) Natuur in haar ongereptheid bestaat al lang niet meer

Henk van Tol 23 april 2020

Kernenergie in het Groene Hart ?

"De natuur is er niet om de mens te dienen, maar de mens is er om de natuur te dienen. Niet de natuur garandeert het gelukkig voortbestaan van de mens, maar de mens garandeert het gelukkig voortbestaan van de natuur. De natuur verdient bescherming, verzorging en uiteindelijk verpleging"

Aldus psycholoog en wetenschapsfilosoof Jaap van Heerden in zijn mini-essay *"Kunstnatuur"* opgenomen in de bundel *"Proza waarmee je meisjes vangt"* (1999). Hij komt tot de constatering dat de natuur in haar ongereptheid al lang niet meer bestaat. Als voorbeeld noemt hij het Groene Hart, door hem beschouwd als een soort Alzheimerpatiënt, die nauwelijks nog enig teken van natuurlijk leven vertoont en waaraan de pil van Drion onthouden wordt.

"Het Groene Hart is ooit natuur geweest, lang voordat het door de mens in cultuur gebracht werd. Nu bestaat het uit aangestampte weilandjes omzoomd door knotwilgen, die de snoeiende hand van de mens niet kunnen ontberen, langs slootjes van een onnatuurlijke rechtlijnigheid, die jaarlijks moeten worden uitgebaggerd. Anders wil de zwanebloem er niet groeien.

Er is geen plek in het Groene Hart van waaruit je het geruststellende geluid van een snelweg niet kunt opvangen. Er zijn rijwielpaden voor snorfietzen. Er is een uitspanning met exotische vogels in Alphen aan den Rijn, en één waar studenten tegen een redelijke vergoeding naspelen hoe mensen in de Middeleeuwen leefden. De uitspanningen hebben allemaal een goede busverbinding met allerlei andere uitspanningen. Je mag in het Groene Hart parachutespringen. Zweefvliegen is ook toegestaan. Maar je mag er niet doorheen met de hogesnelheidstrein, want die tast de natuur aan.

Wat mensen niet willen toegeven, is dat de enige vorm waarin zij nog durven genieten van de natuur, het park is. Maar als je zegt waarom maken wij van het Groene Hart geen Central Park, omzoomd door stille villawijken, word je beschouwd als een meedogenloze projectontwikkelaar. Dan liever koeien die permanent aan de diarree zijn en schapen vol prionen. Dat de hogesnelheidslijn onder de grond moet om de natuur te redden is zot. Dan kan je nog beter het Groene Hart gaan stapelen”.

Een visie, zo'n twintig jaar geleden geformuleerd. Die hogesnelheidslijn is wat het deel in Kaag en Braassem betreft helaas niet ondergronds gegaan, maar naast de A4 komen te liggen met de nodige geluidsoverlast als gevolg. Toenemend autoverkeer zorgde voor aanpassingen van deze rijksweg en de N207. Uitbreiding van bedrijventerreinen deed een aanslag op het poldergebied en de volgende komt er in Kaag en Braassem aan. De 380 Kv lijn doorsnijdt ons landelijk gebied bij Nieuwe Wetering. Uitbreiding van het Ringvaartadiaduct is achter de rug en gedeeltelijke verbreding staat in de planning. Dan heb ik het nog maar niet over wat in buurgemeente Alphen aan den Rijn van groen in rood is veranderd en diens plannen die door de provincie nog even worden afgehouden. De welvaart na WO II heeft Nederland, en dus ook het Groene Hart hevig bij de strot gegrepen waarbij de natuur het veelal moest en nog moet afleggen tegen de uitdijende bevolkingsdichtheid, de mobiliteit en recreatiebehoeften. Inmiddels zijn ook anti-klimaatactivisten erachter gekomen dat op deze wijze en schaal niet verder kan worden gegaan. Waar de een de stikstofuitstoot van de veestapel aan banden wil leggen, pleit de ander voor beperking van het luchtvaartverkeer. In ieder geval geen uitbreiding en geen opening van vliegveld Lelystad.

In het kader van “de grote verbouwing”, het Klimaatakkoord gepresenteerd in juni 2019, zijn gemeenten, provincies en regio's bezig met het opstellen van regionale energiestrategieën (RES). Kaag en Braassem maakt onderdeel uit van Holland Rijnland. Als zodanig heeft de gemeente in september 2017 het Energieakkoord Holland Rijnland ondertekend en is zij nu partner in de opstelling van de RES. Op 20 maart besprak de raad de college-reactie op de 51 pagina's tellende ontwerp-RES. De ontwerp-brief is helder en dient op 18 mei bekrachtigd te worden. Kaag en Braassem wil meer inzet op energiebesparing. Zij kan niet de verduurzaming van de gehele regio op zich nemen. Energieopwekkers liefst lang A4 en N207. Een gelijk speelveld in de regiogemeenten. Beperking CO2 uitstoot van A4 door rijksmaatregelen. Warmterotonde geen bezwaar, (Maar die komt toch niet in onze gemeente en het is de vraag hoelang die fossiele brandstofslurpers uit de Europoort nog kunnen helpen). Conclusie: ***“Wanneer Holland Rijnland gehoor geeft aan onze opmerkingen kan de raad akkoord gaan met de concept RES”***.

Benieuwd of de raad, en met name de VVD-fractie, bij de besluitvorming op 18 mei nog amendementen in petto heeft voor deze ontwerp-reactie. De Kaagse liberalen, geen voorstanders van windmolens en zonnenvelden, gaat het allemaal veel te snel en zij vrezen de kosten. Zij zien, onder verwijzing naar ingekomen stuk no 30 van de raad van 20 april, meer in een regionale kerncentrale in de Groene Hart regio.

Met dit pleidooi haalde de VVD in ieder geval de regionale pers en zich straks waarschijnlijk ook de meewarige blik van de overige HR-bestuurder op de hals. Mocht het lukken de collega-fracties en de regio hierachter te krijgen dan moet de VVD ook consequent zijn en grootmoedig de ruimte hiervoor in Kaag en Braassem beschikbaar stellen. Desnoods via de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. Kun je nog wat voorwaarden stellen (lokale bedrijven inschakelen) en de VVD er toezicht op laten houden.

Wat zou Jaap van Heerden hiervan vinden? Een paar jaar later herhaalde hij in het Algemeen Dagblad nog eens dat het Groene Hart net een park was.

“Waarom zou het dan niet nog meer een park mogen worden of een park met hier en daar monumentale stedebouw? Men hoort dat het natuur is terwijl het in

werkelijkheid een landschap is dat eeuwenlang aan culturele vernieuwing werd onderworpen”

Als een regionale kernreactor een culturele vernieuwing is, behoeft deze, mits goed in het landschap ingepast, niet te ontsieren en is het Groene Hart weer een attractie rijker. Er is echter een maar: anno 2020 maakt de zoönotische natuur ons wederom duidelijk dat zij niet met zich laat spotten. Zelfs niet op anderhalve meter. En ditmaal ook niet in het Groene Hart.

Henk van Tol. (energiezoeker)

40) “Hou vol” was de afgelopen weken het motto van het kabinet

Corona en Ieder(in) - update 23 april 2020

Weer een week voorbij...

“Hou vol” was de afgelopen weken het motto van het kabinet. Maar voor veel mensen uit onze achterban wordt het volhouden met de dag zwaarder. Iedereen keek dinsdag dan ook reikhalzend uit naar de persconferentie, hopen dat de minister-president iets zou zeggen waarmee verlichting dichterbij zou komen. Helaas kwamen mensen met een beperking of chronische ziekte helemaal niet voor in de persconferentie. Zwaar teleurstellend.

In het Outbreak Management Team lijkt weinig aandacht te zijn voor onze achterban. Gelukkig is die aandacht er wel aan allerlei overlegtafels en op andere plekken. Tweede Kamerleden vragen meer aandacht voor de situatie van mensen met een beperking of chronische ziekte. Het gaat langzaam, maar het gaat stap voor stap vooruit. Onze inbreng; jullie inbreng vanuit onze panelonderzoeken, meedenkgroepen, mailgroepen en meldpunten, is daarbij cruciaal.

We werken onvermoeibaar door om onze onderwerpen overal goed op de agenda te krijgen. We pleiten voor een veilige versoepeling van de bezoekregeling. We hebben inbreng bij het verbeteren van richtlijnen voor dagbesteding, mantelzorg, onderwijs en dagopvang. Zo kregen we (vooral nog) voor elkaar dat ouders geen boete krijgen als zij hun kinderen nog niet naar school willen laten gaan vanwege gezondheidsrisico's van henzelf of hun kind.

Een groot vraagstuk is de beschikbaarheid van persoonlijke bescherming; voor veel mensen een absolute voorwaarde om weer veilig in contact te kunnen komen met zorgverleners, mantelzorgers en naasten.

We dringen aan op een apart corona-crisisplan voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Een crisisplan dat extra achterstand, isolement, gezondheidsrisico en afstand tot de samenleving door de coronacrisis opheft. Structurele inbreng van mensen met een beperking is daarbij cruciaal.

Hou vol! En zoek ons op om samen het coronabeleid passend te maken voor ons allemaal.
Illya Soffer directeur Ieder(in)

41) Specifieke informatie over corona van veel patiëntenverenigingen en belangenorganisaties

Nieuwsbrief Ieder(in) 23 april 2020

Zoek je informatie over corona en je eigen aandoening of ziekte?

19 maart 2020

Veel patiëntenverenigingen en belangenorganisaties geven specifieke informatie over corona. Hieronder een (niet compleet) overzicht.

Informatie van patiëntenverenigingen

***Nederlandse Vereniging voor Autisme**

NVA Wegwijzer autisme & corona (Fried: zie: <https://www.autisme.nl/2020/04/15/nva-wegwijzer/>)

***Stichting Downsyndroom**

Het coronavirus en downsyndroom (Fried: zie:

<https://www.downsyndroom.nl/veelgestelde vragen/het-coronavirus-en-downsyndroom/>)

***Stomavereniging**

6 vragen over gevolgen corona voor stoma en pouch (Fried: zie:

<https://www.stomavereniging.nl/nieuws/6-vragen-over-gevolgen-corona-voor-stoma-en-pouch/>)

***Maag darm lever stichting**

Coronavirus en spijsverteringsziekten (Fried: zie: <https://www.mlds.nl/coronavirus-en-spijsverteringsziekten/>)

Veel gestelde vragen corona en spijsverteringsziekten (Fried: zie: <https://www.mlds.nl/faq-coronavirus/>)

***Dwarslaesie Organisatie Nederland**

Coronavirus: verhoogd risico bij een dwarslaesie? (Fried: zie:

<https://www.dwarslaesie.nl/news/coronavirus-verhoogd-risico-bij-een-dwarslaesie/>)

***Spierziekte Nederland**

Vragen over spierziekten en corona (Fried: zie: <https://www.spierziekten.nl/nieuws/artikel/vragen-over-spierziekten-en-corona/>)

***Longfonds**

Corona: wat betekent dat voor mensen met een longziekte? (Fried: zie:

<https://www.longfonds.nl/corona-longziekten>)

***NFK**

Wat betekent het coronavirus voor de behandeling van kanker? (Fried: zie:

<https://nfk.nl/nieuws/wat-betekent-het-coronavirus-voor-de-behandeling-van-kanker>)

***Patiëntenvereniging Hart en Long transplantaties**

Op de wachtlijst voor een orgaan en het coronavirus (Fried: zie:

<https://www.hartenlongtransplantatie.nl/2020/03/17/op-de-wachtlijst-voor-een-orgaan-en-het-coronavirus/>)

***ReumaNederland**

Het coronavirus: wat betekent dat voor je als je reuma hebt? (Fried: zie:

<https://reumanederland.nl/nieuws/nieuws/coronavirus/>)

***Nierpatiënten Vereniging Nederland**

Wat moeten nierpatiënten doen nu het coronavirus zich ook in Nederland verspreidt? (Fried: zie:

<https://www.nvn.nl/nieuws/wat-moeten-nierpati%C3%ABnten-doen-nu-het-coronavirus-zich-ook-in-nederland-verspreidt/>)

***Diabetesvereniging Nederland**

3 veelgestelde vragen over het coronavirus (Fried: zie: <https://www.dvn.nl/nieuws/nieuwsbericht/3-veelgestelde-vragen-over-het-coronavirus>)

***Alzheimer Nederland**

Corona en dementie (Fried: zie: <https://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/coronavirus-en-dementie>)

***Oogvereniging**

Vervoer in tijden van corona en Praktische tips (Fried: zie:

https://www.oogvereniging.nl/2020/03/vervoer-in-tijden-van-corona/?utm_source=Mailing+Lijst&utm_medium=email&utm_campaign=Oogvereniging+Nieuws+19+maart+-+niet-leden)

***LFB – door en voor mensen met een verstandelijke beperking**

Informatie over het coronavirus voor mensen met een verstandelijke beperking (Fried: zie:

<https://lfb.nu/corona-virus/>)

***Oudervereniging Balans**

Tips om je kind met autisme gerust te stellen over corona (Fried: zie: <https://balansdigitaal.nl/nieuws/coronavirus-wat-kun-je-doen-om-je-kind-gerust-te-stellen/>)

Informatie van belangenorganisaties

*** ZEVMB-gezinnen** (zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen)

Werkgroep Wij zien je wel – Veelgestelde vragen over situatie corona voor ZEVMB-gezinnen _Fried: zie: <https://www.wijzienjewel.nl/nieuwsberichten/veelgestelde-vragen-over-situatie-corona-voor-zevmb-gezinnen>)

***Werken**

Incluvisie: Vraagbaak Corona en werken en studeren op afstand (Fried: zie:

<http://www.incluvisie.nl/uncategorized/incluvisie-vraagbaak-corona-en-werken-en-studeren-op-afstand-met-dank-aan-alle-samenwerkingspartners/>)

FNV: Veelgestelde vragen over corona in de sociale werkvoorziening (Fried: zie:

<https://www.fnv.nl/corona/veelgestelde-vragen-per-sector/veelgestelde-vragen-in-de-sociale-werkvoorziening>)

***Persoonsgebonden budget**

PerSaldo: Adviezen en tips in tijden van corona (Fried: zie: <https://www.pgb.nl/adviezen-en-tips-in-tijden-van-corona/>)

Informatie van de SVB (Sociale Verzekeringsbank): corona en het persoonsgebonden budget (Fried: zie: <https://www.svb.nl/nl/pgb/nieuws/vragen-over-coronavirus>)

***Mantelzorg**

MantelzorgNL informeert over mantelzorg en het corona-virus (Fried: zie:

<https://mantelzorg.nl/pagina/voor-mantelzorgers/thema-s/mantelzorg-en-het-coronavirus>)

***Onderwijs**

Ouders & Onderwijs: Veel gestelde vragen Scholen dicht, wat nu? (Fried: zie:

<https://oudersenonderwijs.nl/faq-scholen-dicht-wat-nu/>)

Ieder(in): Vragen en antwoorden over speciaal onderwijs en de corona-maatregelen (Fried: zie:

<https://iederin.nl/zoek-je-informatie-over-corona-en-je-eigen-aandoening-of-ziekte/>)

Incluvisie: Vraagbaak Corona werken en studeren op afstand (Fried: zie:

<http://www.incluvisie.nl/uncategorized/incluvisie-vraagbaak-corona-en-werken-en-studeren-op-afstand-met-dank-aan-alle-samenwerkingspartners/>)

Met vragen over het speciaal onderwijs kun je ook terecht bij LECSO (Fried: zie:

<https://www.lecso.nl/nieuws/366679-update-corona?sublist=12039>)

***Jeugd**

Nederlands Jeugdinstituut: Omgaan met de gevolgen van corona (Fried: zie:

<https://www.nji.nl/coronavirus#rowIndex>)

***Gehandicaptenzorg**

Informatie van de VGN: Corona en de gehandicaptenzorg: maatregelen, veelgestelde vragen, tips en adviezen (Fried: zie: <https://www.vgn.nl/corona>)

***Kindzorg**

Kind & Ziekenhuis: Informatie over coronavirus voor de kindzorg (Fried: zie:

<https://kindenzorg.nl/coronavirus/>)

Zoek je informatie in gebarentaal of in eenvoudige taal? Bekijk dit overzicht (Fried: zie:

<https://iederin.nl/overzicht-toegankelijke-en-begrijpelijke-informatie-over-corona/>)

Algemene informatie over corona

***Rijksoverheid**

Nieuws/informatiebrief nr.192

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

- RIVM (Fried: zie: <https://www.rivm.nl/>)
- Rijksoverheid (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>)
- Regionale GGD (Fried: zie: <https://www.ggd.nl/>)
- Veel gestelde vragen over persoonlijke beschermingsmiddelen zorgprofessionals(Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/beschermingsmiddelen-voor-professionals>)
- *Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)**
Informatiepagina VNG en het coronavirus (Fried: zie: <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/coronavirus>)
- * Rode Kruis**
Hulplijn en voorlichting over veilig helpen (Fried: zie: <https://www.rodekruis.nl/>)
- * Kamer van Koophandel**
Veelgestelde ondernemersvragen over corona (Fried: zie: <https://www.kvk.nl/corona/>)
- * Vakbonden**
FNV – veelgestelde vragen werk en corona (Fried: zie: <https://www.fnv.nl/corona>)
CNV – veelgestelde vragen werk en corona (Fried: zie: <https://www.cnv.nl/dossiers/corona/>)

42) Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes

Zorg+welzijn 23 april 2020

‘Haal mishandeld kind niet uit het gezin’

‘Ga langs bij gezinnen waar mishandeling en misbruik speelt en creëer adempauzes voor het kind.’ Dat is het dringende advies van Lene Noorlander, ervaringsdeskundige en ambulante begeleider van kinderen in de knel.

‘Er zijn nog geen verontrustende berichten binnen gekomen over huiselijk geweld, zegt de politie in de media. Dan gaan bij mij alle alarmbellen rinkelen. Die berichten krijg je ook niet binnen, want geweld, misbruik en verwaarlozing blijft binnenshuis, zeker nu. Je bent tot elkaar veroordeeld.’ Lene Noorlander is ervaringsdeskundige en ambulante begeleider van kinderen en jongvolwassenen met trauma en psychische problemen. ‘Mijn dringende advies is: Ga op bezoek en haal kinderen voor een adempauze kortdurend uit het gezin.’

Trauma Lene Noorlander (63) was maatschappelijk werker bij de Raad voor de Kinderbescherming toen haar misbruikverleden haar inhaalde. Ze heeft jarenlang nodig gehad om haar trauma onder controle te krijgen, maar het lukte. Ze werkt nu als individueel begeleider, geeft voorlichting aan professionals en zet zich in voor de Stichting praat over kindermishandeling.

Geweld in huis ‘Wat mij als kind heeft gered’, zegt Noorlander over haar misbruikverleden, ‘waren de momenten dat ik uit huis was. Dat je naar school gaat of bij een vriendin logeert. Dat zijn de adempauzes voor een kind dat met geweld wordt geconfronteerd. Als je in huis zit waar het geweld plaatsvindt, dan ga je als kind in een overlevingsstand. Je zorgt ervoor dat je uit de realiteit treedt, omdat je het trauma dan niet bewust meemaakt. Tegelijk verlies je steeds meer jezelf.’

Contact houden Daarom is het zo belangrijk dat juist deze kinderen regelmatig uit huis komen, zegt Noorlander. Zeker in deze crisistijd. ‘Contact houden met het kind en met het gezin is van levensbelang. En dan is beeldbellen niet de oplossing. Zorg dat je als hulpverlener een adempauze kunt creëren voor kinderen die thuis in de knel zitten. Er zijn scholen die open zijn, dagopvang, ga wandelen met het kind, verzin iets. Ga eerst naar de ouders, die moeten meewerken aan opvang

buitenshuis. Een telefoontje werkt niet, dan krijg je geen vertrouwen en je ziet niet wat er met je cliënt gebeurt.'

Goed plan Een kind uit huis plaatsen is in deze coronacrisis geen goed idee, vindt Noorlander. 'Tenzij er sprake is van een levensbedreigende situatie. Als je een kind uit huis wilt halen moet je een goed plan hebben voor waar zo'n kind dan langdurig terecht kan. Een kind van het ene gezin naar het andere gezin sleuren, of in weer een nieuwe instelling plaatsen, is desastreus voor de ontwikkeling van het kind. Voor het kind is zo'n afschuwelijke gezinssituatie thuis ook "normaal". Dan kun je het maar beter een paar weken langer in het gezin houden zo lang er geen acuut gevaar is.'

Fysiek contact houden Het grootste belang op dit moment is, zegt Noorlander, om fysiek contact te houden met gezinnen waar geweld, misbruik en verwaarlozing sluimert en daadwerkelijk aan de orde is. 'Als je het kind ontmoet, elkaar in de ogen kijkt, dan zie meestal wel al wat er aan de hand is. We zijn natuurlijk niet voor niks al in contact met deze gezinnen. Als we achter de computer en de telefoon blijven zitten dan komen we er over een paar maanden pas achter wat er verschrikkelijk mis is gegaan in deze gezinnen. Ga met collega 's aan tafel zitten en bespreek wat je kunt doen. Het is cruciaal dat we nu iets doen, desnoods gaan we langs met mondkapje en handschoenen aan.'

Privacyregels Kinderen die thuis in de knel zitten kunnen ook worden beschermd door acties van school, van tantes, burens, mensen met wie het kind eerder al contact had. Noorlander: 'Als hulpverlener weet je wie in het sociaal netwerk van het kind zitten, gebruik dat. Je mag als professional geen contact opnemen met derden zonder toestemming van de ouders, vanwege privacyregels. Maar ik denk dat wij in deze coronacrisistijd de veiligheid van het kind voorop moeten stellen.'

Carolien Stam Redacteur Zorg+Welzijn

43) De coronacrisis is een uitdaging voor alle ouders

Kennisplatform Integratie & Samenleving 23 april 2020

Corona: tips voor het ondersteunen van gezinnen met meervoudige problematiek

17 APRIL 2020 De coronacrisis is een uitdaging voor alle ouders die werk en zorg nu langdurig in huis moeten combineren. De meeste gezinnen kunnen deze moeilijke situatie wel aan, maar gezinnen met meervoudige problematiek missen die veerkracht. Hans Bellaart, onderzoeker bij KIS en pedagoog, zet de feiten op een rijtje en geeft meteen tips voor professionals die met deze gezinnen werken.

Het contact met ruim 5000 leerlingen is verloren sinds de scholen zijn gesloten, blijkt uit onderzoek van de Algemene Vereniging Schoolleiders. Uit wat voor een gezinnen komen die leerlingen? 'Veel van deze gezinnen hebben een migratieachtergrond en hadden ook voor de coronacrisis al te maken met meervoudige problematiek. Bellen, mailen, appen, langsgaan of het bezorgen van brieven in verschillende talen, helpt soms niet. Vooral in het speciaal onderwijs is een grote groep leerlingen die veel baat heeft bij een goede dagstructuur. Het gebrek daaraan kan leiden tot frustratie en spanning in gezinnen.'

Wat voor kenmerken hebben deze gezinnen?

Meervoudige probleemgezinnen heb je in alle bevolkingsgroepen en in alle lagen van de bevolking. Maar vanuit KIS hebben we specifiek oog voor gezinnen met een migratieachtergrond. Want de algemene maatschappelijke problemen waar gezinnen mee kunnen kampen, komen relatief veel voor bij migrantengezinnen en kunnen ernstiger zijn. Kinderen met een migratieachtergrond groeien bijvoorbeeld bijna zes keer zo vaak op in armoede als kinderen met een Nederlandse achtergrond. Ook wonen ze vaker in een eenoudergezin wat de opvoeding soms moeilijker kan maken.'

Hoe kan de achtergrond een rol spelen in de problematiek?

Denk bijvoorbeeld aan taal- en communicatieproblemen, onbekendheid met het Nederlandse systeem, het gebrek aan zelfredzaamheid, de eenzaamheid door het missen van een groter familienetwerk, de cultuurverschillen tussen kinderen en ouders en tussen ouders en instellingen, de angst en het wantrouwen naar instanties. Maar verder kan de context van ieder gezin wel verschillen. Bijvoorbeeld verschillen in woonsituatie, arbeidssituatie, opvattingen over opvoeding, psychische problematiek etc. Bedenk ook dat mensen die recent als arbeidskracht naar Nederland zijn gekomen nu niet alleen hun baan kwijt kunnen zijn vanwege corona maar ook hun woning in het geval dit was geregeld was via de werkgever.

Blijf volharden in een actieve benadering.

Communiceer niet te veel via het kind, maar rechtstreeks met de ouders

Klopt het dat door de coronacrisis huiselijk geweld nu meer voorkomt?

'Bij scholen, wijkteams en jeugdgezondheidszorg komen inderdaad signalen binnen dat kindermishandeling in deze coronacrisis vaker voorkomt. Op 9 april 2020 is voor het onderwijs een app 'meldcode kindermishandeling' gelanceerd. Voor gezinnen met een migratieachtergrond speelt daarin als extra risico mee dat de afstand naar scholen, wijkteams en zorgvoorzieningen voor deze gezinnen groter is dan gemiddeld. De instellingen slagen er niet altijd in deze ouders en kinderen tijdig en effectief te bereiken. Ook vinden professionals de communicatie met deze ouders en het omgaan met cultuurverschillen soms lastig en hebben zij weinig 'tools' in handen die toegesneden zijn op de specifieke kenmerken en behoeften van deze gezinnen.'

Hoe kunnen leerkrachten en hulpverleners deze gezinnen beter bereiken en helpen?

'Ik heb de volgende tips voor professionals in onderwijs en hulpverlening:

1. Actieve outreachende benadering

Blijf volharden in een actieve benadering. Communiceer niet teveel via het kind, maar rechtstreeks met de ouders. Dit kost soms veel tijd en is, zeker als zij de Nederlandse taal niet goed spreken, niet eenvoudig. Als het niet wil vlotten, zoek dan contact met sleutelfiguren, vrijwillige intermediairs van migrantenzelforganisaties (vrouwencentrum, culturele vereniging, religieuze stichting). Deze intermediairs lukt het vaak wel om de gezinnen effectief te bereiken.

2. Samenwerking tussen intermediairs en professionals

Sleutelfiguren bieden een vertrouwd gezicht uit de eigen gemeenschap, zij spreken de taal, kennen de culturele codes en het netwerk rond het gezin en kunnen vaak deuren openen die voor anderen gesloten blijven. Zie hen echter niet als goedkope tolken. Bouw aan een gelijkwaardige samenwerkingsrelatie, een gedeelde visie op de problematiek van gezinnen en de meerwaarde van onderlinge samenwerking.

3. Sensitiviteit van professionals

In deze coronacrisis is het contact met een professional van school of de hulpverlening van groot belang om escalatie te voorkomen. Kies voor een persoonlijke, niet te formele benadering, neem tijd voor het opbouwen van vertrouwen en het overbruggen van taal- en cultuurverschillen. De lijn openhouden kan het verschil maken. Juist bij deze kwetsbare gezinnen vergt het sensitiviteit van de professional om te werken vanuit respect voor de leefwereld van het gezin om het gevoel van afwijzing te voorkomen.

4. Investeer in een cultuursensitieve aanpak, ook na de coronacrisis

Blijf ook na de coronacrisis investeren in de contacten met sleutelpersonen en het ontwikkelen van culturele sensitiviteit. Maatwerk voor deze gezinnen is makkelijker gezegd dan gedaan. Het vraagt wel degelijk om specifieke kennis, houding en vaardigheden. Sommige ouders zijn zelf opgevoed met lijfstraffen en hanteren andere normen wat betreft straffen dan in Nederland gebruikelijk. Als je zegt: 'In Nederland accepteren wij het slaan van kinderen niet', dan schep je afstand. Help de ouders stap voor stap zoeken naar alternatieven, zonder hun gedrag af te wijzen. Om ingesleten gewoonten te veranderen is tijd nodig.'

Coronadossier

Dit artikel is onderdeel van een dossier waarin wij kennis verzamelen over het coronavirus. Heb jij een vraag die KIS kan beantwoorden? Tips of noemenswaardige initiatieven? Stuur dan een e-mail naar communicatie@kis.nl

Literatuur

Bellaart, H., Achahchah, J & Badou, M. (2019). Duurzame bruggen bouwen, Samenwerking tussen lokale migrantenorganisaties en formele instellingen. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Bellaart, H., Hamdi, A., Day, M. & Achahchah, J. (2018). Wijkteams voor álle doelgroepen effectief. Een diversiteitskader met praktische tips. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Distelbrink, M., & Ponzoni, E. (2014). Opvoedsteun in de buurt. Schakelen tussen formele en informele voorzieningen. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut (Kenniswerkplaats Tienplus).

Gilsing, R., Pels, T., Bellaart, H., & Tierolf, B. (2015). Grote verschillen naar herkomst in gebruik jeugdzorg. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Steketee, M. en Pels, T. (2019) Gezinnen met meervoudige en complexe problemen met een migratieachtergrond: typering en aanpak. In: Knot-Dickscheit, J. en Knorth, E.J. (red.) Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en praktijk. Rotterdam: Lemniscaat.

Tierolf, B., Steketee, M., Gilsing, R., & Bellaart, H. (2017). Leefomstandigheden van kinderen met een migratieachtergrond. Utrecht: Kennisplatform Integratie en Samenleving.